

รายงานความก้าวหน้า

ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิง

อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

Education needs of Thai tourists to the form of conservation history,

tourism routes in the old town Chiang Saen. Chiang Rai.

โดย

ทศพล เขื่อนเชียงสา และคณะ

มีนาคม 2553

(งานวิจัยยังไม่สมบูรณ์ โปรดอย่านำไปใช้อ้างอิง)

รายงานความก้าวหน้า

ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิง

อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

Education needs of Thai tourists to the form of conservation history,
tourism routes in the old town Chiang Saen. Chiang Rai.

คณะผู้วิจัย

สังกัด

ศุภิกา สุภารัตน์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ทศพล เชื้อนเชียงสา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

อาทิตยา บัวผัด

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ปฐมชัย อนันตรักษ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ชุดโครงการ “เชื่อมโยงโครงข่ายภาคีประเด็นการท่องเที่ยว ระดับปริญญาตรี”

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษางานวิจัย

คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณ เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่ให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ข้อมูล คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเข้าพื้นที่เก็บข้อมูล ขอขอบคุณความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอำเภอเชียงแสนทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้แทนส่วนราชการ ผู้นำชุมชน ผู้แทนภาคเอกชน ตัวแทนชุมชนท้องถิ่น เกี่ยวกับข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย รวมถึงการจะนำผลงานวิจัยไปประชาสัมพันธ์ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องต่อไป ขอขอบคุณพระคุณ อาจารย์ศุภิกา สุภารัตน์และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย รวมถึงที่สำคัญ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย ที่ให้โอกาสและสนับสนุนคณะผู้วิจัยเป็นอย่างดี หวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์และผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้

ทศพล เชื้อนเชียงสา

อาทิตยา บัวผัด

ปฐมชัย อนันตรักษ์

คณะผู้ทำวิจัย

31 มีนาคม พ.ศ. 2553

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: TRI/UTLGB52009

ชื่อโครงการ: ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

ชื่อนักวิจัย: นายทศพล เชื้อนเชียงสา, นายปฐมชัย อนันตรักษ์, นางสาวอาทิตย์ บัวผัด
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

E-mail Address: thotsapon-tok@hotmail.com , supika_s@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ: 1 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2553

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์
เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยศึกษาถึงลักษณะทาง
ประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิภาค
ที่อาศัย ที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่และ
รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการและแบบสาระความรู้ เส้นทาง
เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว, ความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มี
ความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอ
เชียงแสน จำนวน 410 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้
การทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธี LSD และหาค่าความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่าย
ของเพียร์สัน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งหมดนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยคำนวณสถิติใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลการวิจัย พบว่า

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 20 -29 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานภาพโสด มีอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีรายได้เท่ากับ 5,001 – 10,000 บาท และมีภูมิภาคที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ

2. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของ นักท่องเที่ยวชาวไทย แบบนันทนาการและแบบสาระความรู้

2.1 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการด้านการจัดแสดง ศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน, การจัดแสดงแสงเสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน, การจัดแสดงการละเล่นเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน การจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชม เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน การจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงแสนตามประเพณี ประจำปี การจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงแสน นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการและนักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับ รูปแบบการท่องเที่ยว แบบนันทนาการในรูปแบบกิจกรรม การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมือง เวียงเก่าเชียงแสน ได้แก่ การแสดงพิธีกรรมพื้นเมือง การพ้อนรำพื้นเมือง การแสดงดนตรีพื้นเมือง จากวง สล้อ ซอ ซึ่ง

2.2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัด นิทรรศการ, การจัดวิทยากรบรรยาย, การจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว, การถ่ายทอด ความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงแสน นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้และนักท่องเที่ยวให้ความสนใจ กับรูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ในรูปแบบการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงแสน ได้แก่ เครื่องจักรสาน การทำมาหากินแบบพื้นเมือง การรักษา โรคแบบพื้นเมือง การทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมือง

2.3 ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน นักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นว่าปัจจัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก, ด้านความปลอดภัย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บัญชีตาราง.....	ค
1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	2
คำถามการวิจัย.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ผลวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	6
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.....	7
รูปแบบของการท่องเที่ยว.....	13
แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมนักท่องเที่ยว.....	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	32
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	36
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการ.....	46
ประวัติเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประโยชน์ของการท่องเที่ยวที่มีต่อท้องถิ่น.....	51
แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	60
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการศึกษาและการอภิปรายผล	
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการศึกษา.....	82
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	219
5 บทสรุป	
บทสรุป.....	232
ข้อเสนอแนะ.....	233

บรรณานุกรม

ภาคผนวก ก Gantt chart เปรียบเทียบกิจกรรมที่เสนอในข้อเสนอโครงการ
และกิจกรรมที่แท้จริง

ภาคผนวก ข แบบสอบถาม

ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ภาคผนวก ง ภาพประกอบแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อาศัย.....	83
2 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	86
3 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	100
4 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	101
5 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	102
6 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	103
7 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	104
8 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	105

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	107
10 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	108
11 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	109
12 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	110
13 แสดงความจำวน และค่าร้อยละ โดยรวมเกี่ยวกับความต้องการการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	111
14 ปัจจัยสนับสนุนที่มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	114
15 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดระดับความสำคัญของปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	119
16 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดระดับความสำคัญของปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	121

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

17 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	
เกณฑ์กำหนดระดับความสำคัญของปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ	
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	123
18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของเพศกับความต้องการการท่องเที่ยว	
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	124
19 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของเพศกับความต้องการการท่องเที่ยว	
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	125
20 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของเพศกับความต้องการการท่องเที่ยว	
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	126
21 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของเพศกับความต้องการการท่องเที่ยว	
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	127
22 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอายุกับความต้องการการท่องเที่ยว	
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	129
23 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอายุกับความต้องการการท่องเที่ยว	
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	130
24 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอายุกับความต้องการการท่องเที่ยว	
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	131
25 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอายุกับความต้องการการท่องเที่ยว	
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	132

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

26 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการเปรียบเทียบเชิงซ้อน โดยจำแนกตามอายุ และความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	134
27 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการศึกษากับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว.....	136
28 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการศึกษากับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	137
29 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการศึกษากับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	138
30 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการศึกษากับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	139
31 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของสถานภาพกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	141
32 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของสถานภาพกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	142
33 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอายุกับความต้องการการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	143

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

34 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของสถานภาพกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	144
35 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอาชีพกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	135
36 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอาชีพกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	136
37 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอาชีพกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	148
38 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอาชีพกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	149
39 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	151
40 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	152

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
41 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	153
42 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	154
43 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของภูมิภาคที่อาศัยกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ข ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	156
44 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของภูมิภาคที่อาศัยกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	157
45 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของภูมิภาคที่อาศัยกับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	158
46 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของภูมิภาคที่อาศัยกับความต้องการการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	159
47 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	162

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 48 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์
 แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงแสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนกับความต้องการ
 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยว
 ชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง
 เมืองเวียงเก่าเชียงแสน..... 166
- 49 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์
 แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนกับความต้องการ
 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยว
 ชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง
 เมืองเวียงเก่าเชียงแสน..... 170
- 50 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์
 แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการในเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน
 กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน
 ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน.....174
- 51 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์
 แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงแสนตามประเพณีประจำปี
 กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน
 ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน.....179

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

52 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์	
แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการ	
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว	
ชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง	
เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	183
53 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์	
แบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	
ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย	
ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง	
เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	188
54 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์	
แบบสาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	
ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย	
ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง	
เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	194
55 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์	
แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย กับความต้องการ	
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว	
ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง	
เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	197

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

56 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น เวียงเก่าเชียงใหม่ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	201
57 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	206
58 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	212
59 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่.....	216
60 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	219

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย โดยเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านการค้า การท่องเที่ยวและการลงทุน ซึ่งอำเภอเชียงแสนเป็นหนึ่งในอำเภอของจังหวัดเชียงราย ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากอำเภอเชียงแสน เป็นเมืองโบราณที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดเมืองหนึ่งของแคว้นล้านนาที่มีอายุนับพันปี นับได้ว่าเป็นเมืองเก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีแสดงให้เห็นว่าเมืองเชียงแสนเป็นเมืองที่มีพัฒนาการมายาวนาน เนื่องจากเป็นเมืองที่มีทำเลที่ตั้งเหมาะสม และมีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ การปกครอง ศาสนา และศิลปกรรม อำเภอเชียงแสนได้มีการพัฒนาอนุรักษ์โบราณสถาน และวัตถุโบราณที่เก่าแก่ไว้จึงทำให้อำเภอเชียงแสน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงราย

ประวัติศาสตร์เชียงแสนถึงแม้จะมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของประเทศไทยอีกแห่งหนึ่ง แต่ก็ยังไม่ได้รับความสนใจ หรือได้รับความสำคัญเท่าที่ควร และมีความสำคัญลดน้อยลงไปมากในปัจจุบัน ไม่เฉพาะแต่ประวัติศาสตร์เชียงแสนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงประวัติศาสตร์ของไทยที่คนไทยให้ความสนใจลดน้อยลง ซึ่งเรื่องราวของประวัติศาสตร์ชาติไทยกลายเป็นเรื่องไกลตัวที่เด็ก เยาวชน และคนไทยจำนวนไม่น้อยมีความเข้าใจและรู้น้อยกว่าเรื่องไกลตัวอื่น ๆ หลายเรื่อง

ดังนั้น คณะผู้วิจัย จึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย หรือเมืองประวัติศาสตร์เชียงแสน เพื่อสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยให้เดินทางมาเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีให้เลือกทั้งด้านสาระความรู้ และด้านนันทนาการ ซึ่งจะพัฒนาเมืองเวียงเก่าเชียงแสนให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์แบบ และเพื่อให้นักท่องเที่ยวรวมถึงประชาชนในท้องถิ่นได้เกิดความตระหนักในมรดกของจังหวัด

เชียงราย การศึกษาในหัวข้อนี้จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในแง่ของมรดกทางประวัติศาสตร์และสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น ช่วยให้เกิดการจ้างงาน เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยหวังว่าจะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาเมืองเวียงเก่าเชียงแสนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัดเชียงราย และประเทศไทยอีกแห่งหนึ่งต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อยู่อาศัย ที่มีผลต่อความต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.2.2 เพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ในความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.2.3 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ให้สอดคล้องต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อความต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เป็นอย่างไร?

1.3.2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ในความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นอย่างไร?

1.3.3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ให้สอดคล้องต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นอย่างไร?

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ หมายถึง ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ที่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในลักษณะต่างๆ ขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกตามความสนใจและต้องการเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน โดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1.4.1.1 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ในสถานที่สำคัญ ของอำเภอเชียงแสนเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ก่อให้เกิดความสนุกสนาน และมีความสุข กับกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วยกิจกรรม 6 ลักษณะ ได้แก่ การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงแสน , การจัดแสดง แสง สี เสียง เมืองเชียงแสน, การจัดแสดงการละเล่น เมืองเชียงแสน , การจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน, การจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเชียงแสนตามประเพณีประจำปี และ การจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเชียงแสน

1.4.1.2 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ในสถานที่สำคัญ ของอำเภอเชียงแสนเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาหาความรู้ ก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่และความรู้เพิ่มขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรม 4 ลักษณะ ได้แก่ การจัดนิทรรศการ, การจัดวิทยากรผู้บรรยาย, การจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว และการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเชียงแสน

1.4.2 เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน หมายถึง เส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน ที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเพื่อชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในอำเภอเชียงแสน ได้แก่ วัดพระธาตุเจดีย์หลวง วัดพระบวช วัดพระธาตุผาเงา วัดเจดีย์เจ็ดยอด วัดพระเจ้าล้านทอง วัดพระธาตุจอมกิตติ วัดพระธาตุดอยปู่เข้า วัดป่าสัก พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ (หอฝิ่น)อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ ทะเลสาบเชียงแสน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จำนวน 621,549 คน (สถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคเหนือเขต 2 จังหวัดเชียงราย: 2550) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นผู้ที่กฎหมายได้กำหนดเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ (พ้นการเป็นผู้เยาว์) และมีวิจรรย์ญาณในการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง กรณีที่เป็นนักท่องเที่ยวทั้งที่เคยมาเที่ยว และไม่เคยมาเที่ยวอำเภอเชียงแสน จำนวนทั้งสิ้น 410 คน ในเขตจังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (Taro Yamane. 1973: 125) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความผิดพลาดสูงสุดที่ยอมให้เกิด 5% หรือ 0.05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย เท่ากับ 399.99 คน ดังนั้นจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน และสำรองจำนวนตัวอย่างไว้ 10 ตัวอย่างรวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 410 ตัวอย่าง

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

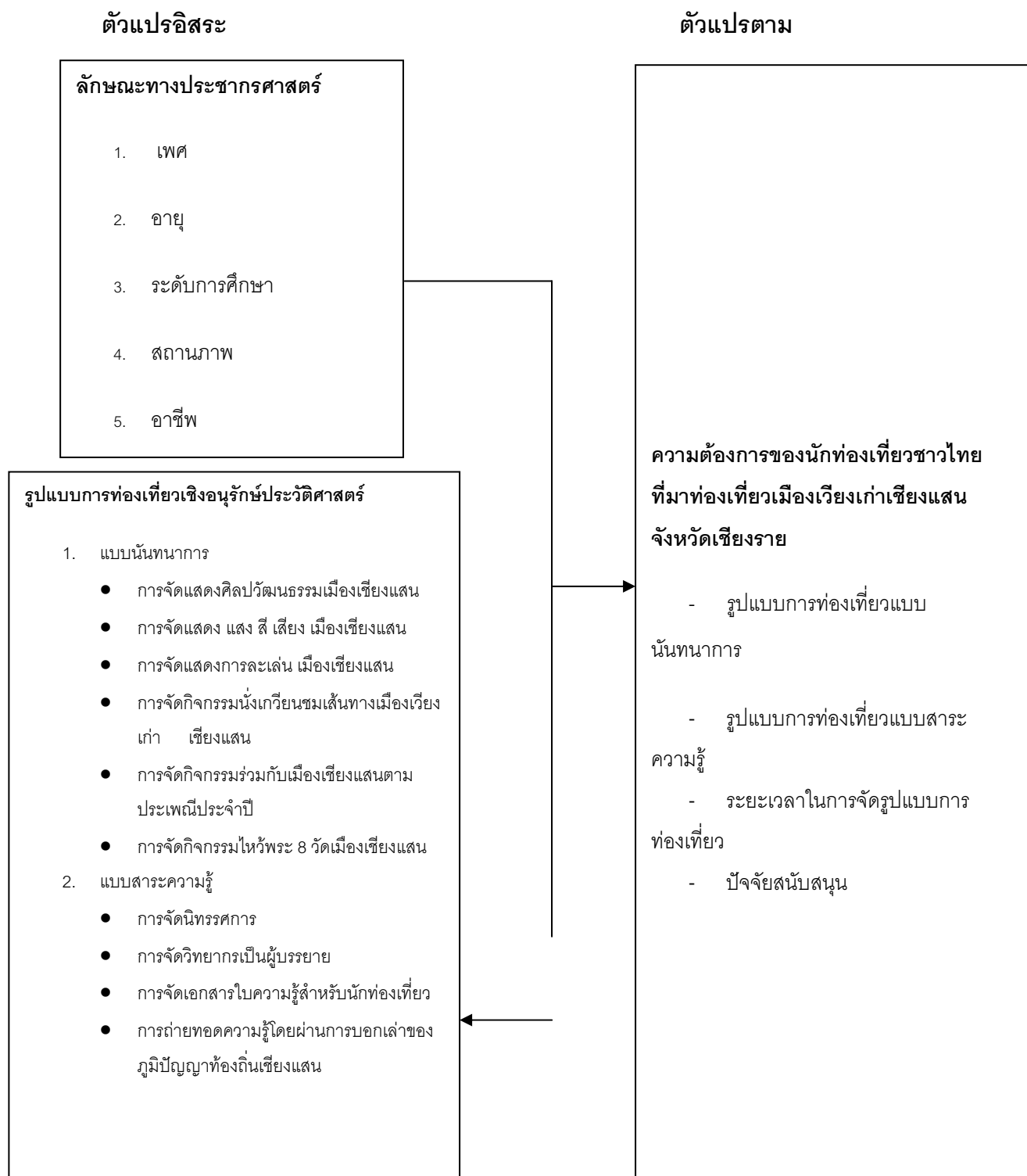
มีดังนี้คือ

1.5.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิภาคที่อาศัย

1.5.2.2 ตัวแปรตาม คือ ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

1.5.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

1.6 ผลวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทราบลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผลต่อความต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย

1.6.2 ทราบรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ในความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.6.3 ทราบแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ให้สอดคล้องต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ รูปแบบใหม่อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของสถานที่ทางประวัติศาสตร์นั้น ๆ ในที่นี้คือเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย และใช้เป็นแนวทางในการจัดการ การพัฒนา การส่งเสริม และประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ของจังหวัดอื่นๆ ได้

1.8 แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลของการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการและพัฒนาส่งเสริมเมืองเวียงเก่า เชียงแสนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัดเชียงราย โดยจัดรูปแบบการท่องเที่ยวที่สอดคล้องต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อันเป็นการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ในจังหวัดเชียงราย ก่อให้เกิดความร่วมมือกันทุกฝ่ายในการอนุรักษ์สถานที่ประวัติศาสตร์ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. รูปแบบของการท่องเที่ยว
3. แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
  - 3.1 กระบวนการตัดสินใจซื้อ
  - 3.2 ธรรมชาติความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยว
  - 3.3 แนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต
  - 3.4 การตลาดกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ
6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับนันทนาการ
7. ประวัติเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่
8. ประโยชน์ของการท่องเที่ยวที่มีต่อท้องถิ่น
9. แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาเรื่องความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย มีแนวคิดและทฤษฎีที่อ้างอิงดังต่อไปนี้

2.1.1 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ความหมายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้มีบุคคลหรือองค์กรต่างๆ ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้มากมาย เป็นที่ยอมรับในระดับหนึ่งและได้รับการอ้างอิงถึงเสมอ ที่สำคัญมีดังนี้

Ceballos Lascurain (1991) อาจจะเป็นคนแรกที่ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า "เป็นการท่องเที่ยว รูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ โดยไม่ให้เกิดการรบกวนหรือทำความเสียหายแก่ธรรมชาติ แต่มีวัตถุประสงค์ เพื่อชื่นชม ศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติ เหล่านั้น"

Elizabeth Boo (1991) ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า "การท่องเที่ยวแบบอิงธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อ การอนุรักษ์ อันเนื่องมาจากการมีเงินทุนสำหรับการปกป้องดูแลรักษาพื้นที่ มีการสร้างงานให้กับชุมชนหรือท้องถิ่น พร้อมทั้งให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม"

The Ecotourism Society (1991) ได้ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า "การเดินทางไปเยือนแหล่งธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศและในขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เกิดประโยชน์ต่อประชาชนท้องถิ่น"

Western (1993) ได้ ปรับปรุงคำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ The Ecotourism Society ให้สั้นและกะทัดรัด แต่มีความหมายสมบูรณ์มากขึ้นคือ "การเดินทางท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติซึ่งมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนท้องถิ่นดีขึ้น"

The Commonwealth Department of Tourism (1994) ได้ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คือ การท่องเที่ยวธรรมชาติที่ครอบคลุมถึงสาระด้านการศึกษา การเข้าใจธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการจัดการเพื่อรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืน คำว่า ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมยังครอบคลุมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นด้วย ส่วนคำว่ารักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืนนั้น

หมายถึง การบันทึผลประโยชน์ต่างๆ กลับสู่ชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (อ้างอิงในสัญญา แสงอรุณ. นิยามและความหมายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.)

เสรี เวชบุษกร (2538) ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า "การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยว ที่เป็นธรรมชาติและต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งหมายรวมถึง วัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่น ตลอดจนโบราณสถานโบราณวัตถุที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้วย"

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีท่าทีในการอนุรักษ์ (Conservation) การอนุรักษ์มีความหมายในการร่วมกันป้องกันรักษาให้คงเดิม โดยจะเป็นการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท คือธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ที่มีรูปแบบ อนุรักษ์โดยองค์กรที่รับผิดชอบต่อ หรือโดยนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีวิธีการที่หลากหลาย

สรุป ความหมายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในการศึกษาเรื่องนี้ หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบต่อ โดยไม่ก่อให้เกิด การรบกวนหรือทำความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่มีวัตถุประสงค์อย่างมุ่งมั่นเพื่อชื่นชม ศึกษา เรียนรู้และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาตินั้น อีกทั้งช่วยสร้างโอกาส ทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นด้วย

จุดมุ่งหมายสูงสุด (Super Goal)

จุดมุ่งหมายสูงสุด (Super Goal) ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คงสภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมที่ดี และประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้นจุดมุ่งหมายเฉพาะในระยะแรกของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงประกอบด้วย

1. ให้มีแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ ที่ได้รับการจัดการอย่างมีความรับผิดชอบต่อในการอนุรักษ์ พื้นฟู และรักษาระบบนิเวศที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถที่รองรับได้โดยมีการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ พื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่นอกเขตอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว

2. ให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ อันเป็นการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมโดยรวม

3. ให้มีการจัดการที่ประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนโดยมีเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน และมีการศึกษาร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ต้องมีการจัดการอย่างมีส่วนร่วมที่เสมอภาคและเป็นธรรมของประชาชนท้องถิ่น ในกระบวนการท่องเที่ยวในด้านการจัดการกำกับดูแล และประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างเหมาะสม เสริมสร้างชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ประชาชนสามารถรักษาวิถีชีวิตที่ดี ชีวิตและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงด้วยการสมัครใจ

4. ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกลมกลืนกับทรัพยากร โดยคงรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมที่ดีมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน รักษาเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและสังคมของพื้นที่ และมีบรรยากาศการท่องเที่ยวที่ให้ความมั่นใจและปลอดภัยในการท่องเที่ยว

5. ให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพ เดินทางเข้ามาสู่ประเทศไทยมากขึ้นนักท่องเที่ยวชาวไทยมีการเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในประเทศอย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและประชาชนทั่วไป และมีการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ดรชณี เอมพันธุ์ และสุรเชษฐ์ เชนฐูมาส (2539) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วการวางแผนการท่องเที่ยวซึ่งรวมไปถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้วยนั้น จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (natural resource tourism)

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่ยังดำรงไว้ซึ่งสภาพดั้งเดิมของระบบนิเวศ (first hand ecosystem) และวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ส่วนใหญ่ จึงมักปรากฏอยู่ในพื้นที่พื้นที่อนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2539) กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ว่าเป็นแหล่งที่มีจุดเด่นเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว (nature attractions) และตัดขาดจากโลกภายนอก (solitude) ซึ่งนักท่องเที่ยวจะไม่ได้สัมผัส

ที่บ้าน นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวว่า หมายถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมาย (destination) ของการท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึงพื้นที่ ที่รองรับนักท่องเที่ยว พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวจะมีทรัพยากรที่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ความดึงดูดใจ เหล่านี้มักจะเป็นความดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวประเภทใดประเภทหนึ่ง แต่อาจไม่ใช่ว่าสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวประเภทอื่น ดังนั้นสภาพ ทรัพยากรจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับตลาดการท่องเที่ยว นอกจากความดึงดูดใจในทรัพยากรแล้ว ในบางพื้นที่ยังมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังนั้น ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวจึงหมายถึงถึงศักยภาพในการประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยว ด้วย โดยได้แบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (nature destination) และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (cultural destination) ซึ่งรวมเอาแหล่งท่องเที่ยวศาสนา ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี (historical, archaeological and regions destination) และแหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม และประเพณี (art, culture and traditional destinations) เข้าไว้ด้วยกัน

ดังนั้น หากมองการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นอุตสาหกรรมบริการอย่างหนึ่ง แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวข้างต้นจัดได้ว่าเป็นวัตถุดิบเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และเป็นวัตถุดิบประเภทใช้แล้วไม่หมดไป หรือสูญหายหากมีการควบคุมป้องกันด้วยการวางแผนอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้แหล่งท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนโดยไม่เสื่อมโทรมลงไป ทั้งยังไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศจนเกินขีดความสามารถของระบบที่จะรองรับได้ (carrying capacity)

2. นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (2540) ระบุว่านักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 นักท่องเที่ยวแบบหัวกระติ (hard-core nature tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่เน้นความสำคัญในการศึกษาค้นคว้าขณะที่เที่ยวชมธรรมชาติ

ประเภทที่ 2 นักท่องเที่ยวธรรมชาติแบบอุทิศตน (dedicated nature tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่เน้นเจาะจงไปเที่ยวสถานที่ ธรรมชาติโดยเฉพาะ เพื่อจะได้รู้ได้เข้าใจในธรรมชาติหรือประเพณีท้องถิ่น

ประเภทที่ 3 นักท่องเที่ยวธรรมชาติเป็นหลัก (mainstream nature tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบไปสถานที่แปลกๆ ที่ไม่เคยไปมาก่อน เช่น ไปเยือนลุ่มน้ำอะเมซอน (Amazon) อุทยานกอริลลาในรวันดา (Rawanda Gorilla Park) หรือจุดหมายปลายทางอื่นๆ ที่เป็นการริเริ่มสำหรับโปรแกรมท่องเที่ยวพิเศษ

ประเภทที่ 4 นักท่องเที่ยวธรรมชาติตามโอกาส (casual nature tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่บังเอิญต้องไปชมธรรมชาติ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมท่องเที่ยวที่ตนได้เลือกไป

นอกจากนี้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2539 ได้กล่าวถึงลักษณะของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า จะต้องเป็นนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา หาความรู้ และประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ

3. การตลาด

การตลาดนับเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงนักท่องเที่ยวให้ไปท่องเที่ยว โดยเป็นสื่อกลางระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งในเชิงการตลาดจะต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีลักษณะอย่างไร โดยการให้ข้อมูลและสิ่งที่คาดหวังจากการท่องเที่ยว (expectation) อย่างถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการช่วยให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจว่า รูปแบบของการท่องเที่ยวในลักษณะเช่นนี้เหมาะสม กับความสนใจ และตรงตามความต้องการของตนเองหรือไม่ และสามารถยอมรับกฎ หรือกติกาของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้หรือไม่

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการตลาดเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเลือกสรรประเภทและคุณภาพของนักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพ (qualitative tourism) มากกว่าการท่องเที่ยวในเชิงปริมาณ (quantitative tourism) อันจะเป็นหนทาง นำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งส่วนใหญ่งานด้านการส่งเสริมการตลาดเป็นหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ดรรรชนี เอมพันธุ์ และสุรเชษฐ์ เศรษฐมาส, 2539)

4. การบริการ

การท่องเที่ยวซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นต่อการสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ในขณะที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นต้องการบริการที่เน้นการให้ข้อมูลข่าวสาร และการบริการเพื่อให้ นักท่องเที่ยว ได้รับประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น บริการด้านสื่อความหมายธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในภาคบริการ ซึ่งได้แก่ การจัดที่พักที่สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น (ecolodge) เป็นมรดุเทศก์นำทางในการเดินป่า เป็นต้น

2.1.2 รูปแบบการท่องเที่ยว

รูปแบบการท่องเที่ยวประกอบด้วย

1.1. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural based tourism) มีการจัดการ ดังนี้

1.1.1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

1.1.2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

1.1.3. การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นหินผา ลานหินทราย อุโมงค์โพรง ถ้ำน้ำลอด ถ้ำหินงอกหินย้อย เพื่อดูความงามภูมิทัศน์ที่มีความแปลกของการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โลก ศึกษาธรรมชาติของหิน ดิน แร่ต่างๆ

และฟอสซิล ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

1.1.4. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรมสวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และเลี้ยงสัตว์ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและผลิตผลในสวนเกษตร ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

1.1.5. การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการไปชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวาระ เช่น สุริยุปราคา ฝนดาวตก จันทรุปราคา และการดูดาวจักราศีที่ปรากฏในท้องฟ้าแต่ละเดือนเพื่อการเรียนรู้ระบบสุริยะจักรวาล มีความรู้ ความประทับใจ ความทรงจำและประสบการณ์เพิ่มขึ้น บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการร่วมกันอย่างยั่งยืน

1.2. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural based tourism) มีการจัดการดังนี้

1.2.1. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและผลิตผลในสถานที่ท่องเที่ยวได้ความรู้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่า ของสภาพแวดล้อม โดยที่ประชาคมในท้องถิ่น มีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(2545) ให้ความหมายว่า ประวัติศาสตร์ หมายถึง เหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในอดีต และสิ่งที่มนุษย์ได้กระทำ หรือสร้างแนวความคิดไว้ทั้งหมด รวมถึงเหตุการณ์ที่เกิดจากเจตจำนงของมนุษย์ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ หรือธรรมชาติที่มีผลต่อมนุษยชาติ

ประวัติศาสตร์ ได้แก่ เหตุการณ์ในอดีตที่นักประวัติศาสตร์ได้สืบสวนค้นคว้าแสวงหาหลักฐานมารวบรวมและเรียบเรียงขึ้น เนื่องจากเรื่องราวของมนุษย์ในอดีตมีขอบเขตกว้างขวาง

และมีความสำคัญแตกต่างกันไป นักวิทยาศาสตร์จึงหยิบยกขึ้นมาศึกษาเฉพาะแต่สิ่งที่ตนเห็นว่ามีค่าและมีความสำคัญ

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical tourism) คือ การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยว ได้ความรู้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นบนพื้นฐานของ ความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อาจจัดรายการเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยประวัติศาสตร์ต่างๆ อาทิ ทัวร์เส้นทางศิลปะชมตามรอยพ่อขุนเม็งรายเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ต่างๆ เป็นต้น

วรรณ วลัยวานิช (2549: 146) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) เป็นการท่องเที่ยวไปตามสถานที่ทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานที่สำคัญๆ หรือมีชื่อเสียง เป็นการแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน และได้เห็นคุณค่าทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งมีมาแต่โบราณอันเป็นพื้นฐานทางวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน

สรุป การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ คือ การเดินทาง เพื่อการท่องเที่ยวยังแหล่งประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชม และศึกษาประวัติศาสตร์และโบราณคดีให้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์ของชาติไทย

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีดังนี้

1. เป็นแหล่งโบราณคดีทั้งก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์บางแห่งเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม บางแห่งเป็นพิพิธภัณฑสถาน บางแห่งเป็นแหล่งมรดกโลก
2. เป็นการจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรมศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา และความปลอดภัย
3. เป็นการจัดการโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับการพัฒนาและได้รับผลประโยชน์อย่างเสมอภาค
4. เป็นการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม
5. เป็นการจัดการที่ร่วมกันกำหนดนโยบายแผนงานและแผนปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะสั้น และระยะยาว

6. มีวิทยากร หรือมัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำชม

7. นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลิน ความปลอดภัย ความรู้และประสบการณ์ใหม่เพิ่มขึ้น

8. เป็นการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

หลักสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวแบบนี้ คือ

1. เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับด้านประวัติศาสตร์และโบราณสถาน ตลอดจนมรดกทางวัฒนธรรม และรวมถึงพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ด้วย

2. เป็นการให้ความรู้ทั้งด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

3. มีมัคคุเทศก์และวิทยากรให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับความรู้ด้านประวัติศาสตร์ของสถานที่นั้น และความรู้ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. ประชาชนเจ้าของท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น

1.2.2. การท่องเที่ยวชมงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and traditional tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้นได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรีย์ศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือการเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรมมีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

1.2.3. การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural tourism / Village tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความโดดเด่น เพื่อความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ ดูผลงานสร้างสรรค์และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรม และคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

1.3 รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special interest tourism) มีการจัดการดังนี้

1.3.1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม เพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพกายใจได้รับความเพลิดเพลิน และสุนทรีย์ภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความงาม (Health beauty and spa)

1.3.2 การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-meditation tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หาความรู้สัจจะธรรมแห่งชีวิตมีการฝึกทำสมาธิ เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมุ่งการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เช่น การทำอาหารไทย การนวดแผนไทย รำไทย มวยไทย การช่างและงานศิลปหัตถกรรมไทย รวมถึงการบังคับช้างและเป็นควาญช้าง เป็นต้น

1.3.3 การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (Ethnic tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมของชาวบ้าน วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่าต่าง ๆ เช่น หมู่บ้านชาวไทยโซ่ง หมู่บ้านผู้ไทย หมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้านชาวจีนฮ่อ ฯลฯ เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

1.3.4. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความถนัด ความสนใจในประเภทกีฬา เช่น กอล์ฟ ดำน้ำ ตกปลา สนุกเกอร์ กระดานโต้คลื่นตดใบ สกีนํ้า ฯลฯ ได้รับความเพลิดเพลินความสนุกสนาน ตื่นเต้น ได้รับประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

1.3.5 การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวแต่ละคนจะเข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย มีความทรงจำ ความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่

1.3.6 การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ฟาร์มสเตย์ (Home stay & Farm stay) หมายถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตใกล้ชิดกับครอบครัวในท้องถิ่นที่ไปเยือน เพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับประสบการณ์ในชีวิตเพิ่มขึ้น โดยมีจิตสำนึกต่อการรักษาสีงแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นที่ยั่งยืน

1.3.7 การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long stay) หมายถึงกลุ่มผู้ใช้ชีวิตในบ้านปลายหลังเกษียณอายุจากการทำงานที่ต้องการมาใช้ชีวิตต่างแดนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มปัจจัยที่ห้าของชีวิตคือ การท่องเที่ยว โดยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเฉลี่ย 3-4 ครั้งต่อปี คราวละนาน ๆ อย่างน้อย 1 เดือน

1.3.8 การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive travel) หมายถึงการจูงใจให้แก่อำเภอลูกค้าของบริษัทที่ประสบความสำเร็จ (มีความเป็นเลิศ) ในการขายสินค้านั้นๆ ตามเป้าหมายหรือเกินเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้แทนบริษัทจำหน่ายรถยนต์ ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องไฟฟ้า ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องสำอาง จากภูมิภาคหรือจังหวัดต่าง ๆ ที่สามารถขายสินค้าประเภทนั้น ได้มากตามที่บริษัทผู้แทนจำหน่ายในประเทศตั้งเป้าหมายไว้เป็นการให้รางวัลและจูงใจนำเที่ยว โดยออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าพักรวมและค่าอาหารระหว่างการเดินทางให้กับผู้ร่วมเดินทาง เป็นการจูงใจการพักรวมตั้งแต่ 2-7 วัน เป็นรายการนำเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ อาจเป็นรายการนำเที่ยวแบบผสมผสาน หรือรายการนำเที่ยวในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

1.3.9 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม (MICE หมายถึง M=Meeting/= Incentive /C=conference/E=Exhibition) เป็นการจูงใจให้แก่อำเภอลูกค้าของผู้ที่จัดประชุมมีรายการจูงใจนำเที่ยวก่อนการประชุม (Pre-tour) และการจูงใจการนำเที่ยวหลังการประชุม (Post-tour) โดยการจัดรายการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อบริการให้กับผู้เข้าร่วมประชุมโดยตรงหรือสำหรับผู้ร่วมเดินทางกับผู้ประชุม (สามีหรือภรรยา) อาจเป็นรายการท่องเที่ยววัน

เดียว หรือรายการเที่ยวพักค้างแรม 2-4 วันโดยคิดราคาแบบเหมารวมค่าอาหารและบริการท่องเที่ยว

1.3.10 การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้จัดการการท่องเที่ยว คัดสรรรูปแบบการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นำมาจัดรายการนำเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความแตกต่างระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในระยะยาวนานตั้งแต่ 2-7 วัน หรือมากกว่านั้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเกษตร (Eco-agro tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและประวัติศาสตร์ (Agro-historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัย (Eco-adventure travel) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและประวัติศาสตร์ (Geo - historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม (Agro-cultural tourism) เป็นต้น

2.1.3. แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

กระบวนการตัดสินใจซื้อ (Decision making process)

ธรรมชาติของบริการทางการท่องเที่ยวมักจะประกอบไปด้วยหลายองค์ประกอบซึ่งรวมถึงอารมณ์และความรู้สึกของผู้ใช้บริการ โดยมาตรฐานของบริการที่เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ขึ้นอยู่กับตัวผู้ให้บริการส่วนหนึ่ง ดังนั้นเมื่อการบริการแต่ละครั้งนั้นไม่สามารถจะมีรูปแบบที่เหมือนกันทั้งหมดได้ ตัวอย่างเช่น รอยยิ้มของผู้ให้บริการสร้างความแตกต่างในการบริการของพนักงานคนหนึ่งกับพนักงานทั่วไป ดังนั้นสิ่งที่ควรควบคุมได้ยากคืออารมณ์และความรู้สึกของผู้ให้และผู้รับบริการอีกทั้งสิ่งแวดล้อมที่จะเปลี่ยนไปในแต่ละวัน การนั่งทานข้าวในร้านอาหารที่โต๊ะข้างๆ มีการเลี้ยงวันเกิดหรืออีกโต๊ะหนึ่งมีเด็กเล็กมาทานด้วย ย่อมสร้างบรรยากาศที่แตกต่างกัน (Heterogeneity) และสิ่งเหล่านี้เองที่ยากที่จะควบคุม ดังนั้นบริการทางการท่องเที่ยวแต่ละครั้งจะไม่มีสักครั้งที่เหมือนกันทุกประการเหมือนสินค้าที่ผลิตออกมาจากโรงงาน นอกจากนั้นการที่บริการทางการท่องเที่ยวถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ฟุ่มเฟือยก็เนื่องจากการที่ผู้ซื้อไม่มีสิทธิ์ถาวรในการเป็นเจ้าของสินค้าและบริการที่ซื้อ (Lack of Ownership)

การตระหนักถึงความต้องการ

การตระหนักถึงความต้องการมักเป็นจุดเริ่มของกระบวนการตัดสินใจซื้อ ความต้องการนี้อาจถูกกระตุ้นจากปัจจัยส่วนตัวที่อาจเป็นประสบการณ์ในอดีต ความต้องการพักผ่อนหรือถูก

กระตุ้นจากภายนอก เช่น สื่อ คำบอกเล่าของเพื่อน / คนรู้จัก ธุรกิจควรหาทางทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยว และสร้างบริการเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

การหาข้อมูล

ไม่จำเป็นเสมอไปที่นักท่องเที่ยวจะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการหากเกิดความแน่ใจและมีข้อมูลเพียงพออยู่แล้วหรือพร้อมที่จะซื้อในขณะที่เกิดความต้องการ แต่หากไม่เป็นเช่นนั้นการหาข้อมูลเพิ่มเติมเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการ ซึ่งข้อมูลที่จะหามากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับข้อมูลที่มีอยู่เดิม ความกระตือรือร้นของนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจในการหาข้อมูล และข้อมูลที่ได้รับ Kotler,P.,Bowen,J.,Makens,J. (1999) อ้างอิงจาก (ศุภลักษณ์ อัครางกูร.2548: 78) แบ่งแหล่งข้อมูลออกเป็น 3 แหล่งดังนี้

1. เพื่อน / ครอบครัว / คนรู้จัก (Personal sources)
2. สื่อเชิงพาณิชย์ (Commercial sources) สื่อเชิงพาณิชย์นี้รวมถึงโฆษณา พนักงานขาย ตัวแทนจำหน่าย การจัดแสดง ส่วนสื่อสาธารณะนั้น เช่น การวิจารณ์ / แนะนำสถานที่ต่างๆ บทความเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
3. สื่อสาธารณะ (Public sources)

สื่อที่นักท่องเที่ยวได้รับ โดยมากแล้วจะเป็นสื่อเชิงพาณิชย์ แต่เป็นแหล่งข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวจะเป็นสื่อที่มาจากคนรู้จัก สื่อจากธุรกิจต่างๆ มักเป็นเพียงสื่อที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักสิ่งที่สื่อนำเสนอ แต่สินค้าและบริการเหล่านี้จะถูกตัดสินใจโดยความเห็นของคนรอบข้างเนื่องจากเป็นความเห็นที่ดูมีน้ำหนักกว่า การเข้าใจถึงแหล่งข้อมูลที่นักท่องเที่ยวเข้าถึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากนี้น้ำหนักที่นักท่องเที่ยวให้กับแหล่งข้อมูลต่างๆ ก็สำคัญไม่แพ้กัน เนื่องจากธุรกิจจะสื่อสารกับลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ก็เป็นอีกทางหนึ่งที่เพิ่มโอกาสให้สินค้าบริการถูกเลือกซื้อ

ประเมินทางเลือก

ข้อคำนึงหลายๆ อย่างในสินค้า / บริการเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวใช้ประเมินตัวเลือก ตัวอย่างการเลือกร้านอาหาร ข้อคำนึงในการประเมินตัวเลือกอาจเป็นอาหาร บริการ บรรยากาศ ที่ตั้งร้าน ราคา ข้อคำนึงเหล่านี้มีหลากหลายและนักท่องเที่ยวแต่ละคนย่อมมีกลุ่มของข้อคำนึงเหล่านี้ไม่เหมือนกันทีเดียว ความสำคัญของข้อคำนึงแต่ละตัวนั้นมักจะแตกต่างกัน ทั้งนี้นักท่องเที่ยวจะให้

ความสำคัญกับสิ่งที่ตรงกับความต้องการของตน อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบตัวเลือกของแต่ละคน มักมีปัจจัยต่างๆเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การรับรู้ ความอคติ ประสบการณ์ ทัศนคติ ฯลฯ กระบวนการเปรียบเทียบ / ประเมินตัวเลือกอาจมีความซับซ้อนต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนักท่องเที่ยวและกระบวนการการตัดสินใจของแต่ละบุคคล

การตัดสินใจซื้อ

ระหว่างขั้นตอนการเปรียบเทียบตัวเลือกถึงขั้นตอนการตัดสินใจซื้อยังมีความตั้งใจเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งทัศนคติของผู้ที่ใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้องในการซื้อมักจะมาก่อน แต่ทั้งนี้ก็รวมถึงความของตัวผู้ซื้อเองด้วย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือครอบครัวที่มีเด็ก การตัดสินใจซื้อบริการใดบริการหนึ่งที่มีเด็กเป็นผู้ใช้บริการนั้นด้วย ความต้องการของเด็กจะมีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อครั้งนั้น ปัจจัยอีกอย่างที่มีส่วนกระทบการตัดสินใจซื้อคือ เหตุการณ์ไม่คาดคิด เช่น ความต้องการใช้เงินไปกับสิ่งอื่นที่ไม่ได้คาดการณ์ไว้ทำให้เกิดการณ์ไว้ทำให้เกิดการซื้อต้องพิจารณาข้อคำนึงใหม่หรือถูกยกเลิกไป

พฤติกรรมหลังซื้อ

การที่สินค้าบริการถูกซื้อยังไม่ใช้ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจซื้อหากแต่พฤติกรรมหลังซื้อยังเกิดขึ้นตามมา พฤติกรรมหลังซื้อขึ้นอยู่กับความรู้สึกที่ได้รับจากการใช้บริการ แล้วซึ่งความรู้สึกอาจจะเป็นพึงพอใจหรือผิดหวัง ขึ้นอยู่กับความคาดหวังเทียบกับสิ่งที่ได้รับ หากสิ่งที่ได้รับมากกว่าหรือเท่ากับความคาดหวังจะเกิดความพึงพอใจ แต่หากน้อยกว่าย่อมเกิดความผิดหวัง ตัวกำหนดความคาดหวัง เช่น สื่อ คำแนะนำต่างๆ สำคัญต่อพฤติกรรมหลังซื้ออย่างยิ่ง

การสื่อสารช่องทางการสื่อสารเป็นจุดที่อาจก่อให้เกิดความคาดหวังที่ไม่ตรงกับความจริง เช่น การจองห้องพักโรงแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวหนึ่งนอกฤดูท่องเที่ยว ราคาที่พักถูกเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวทราบ แต่นอกนั้นคือการที่โรงแรมไม่มีการบริการต่างๆ เปิดให้บริการเหมือนในแผนพับเนื่องจากเป็นช่วงนอกฤดูท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวผิดหวังกับการใช้บริการครั้งนั้น ผลคืออัตราการเข้าพักในโรงแรมอาจตกในระยะยาว

ธรรมชาติความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยว (Tourist markets)

การจัดนักท่องเที่ยวออกเป็นกลุ่มๆ สามารถที่จะบอกถึงพฤติกรรมเฉพาะของกลุ่มนักท่องเที่ยวนั้นๆ แต่ความจริงแล้วแต่ละบุคคลมีลักษณะและความต้องการที่แตกต่างจากผู้อื่นไม่

มากก็น้อย หากแต่การเสนอบริการให้นักท่องเที่ยวเป็นรายคนจะเกิดค่าใช้จ่ายที่สูงและส่งผลกระทบต่อราคาค่าบริการที่แพง ดังนั้นธุรกิจจึงพยายามที่จะแบ่งกลุ่มตลาดของตนให้มีความเหมาะสม กลุ่มนักท่องเที่ยวนี้จะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีให้เห็นทั่วไปและได้รับความสนใจจากธุรกิจและการท่องเที่ยวของภาครัฐ โดยมีกลุ่มต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.2.1 นักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว (Family Market) ลักษณะครอบครัวของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ในประเทศสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศทางตอนเหนือของทวีปยุโรป ครอบครัวจะหมายถึง พ่อ แม่และลูก ซึ่งปกติแต่ละครอบครัวจะมีลูกไม่เกิน 3 คน แต่ในประเทศแถบใต้ของยุโรปหรือในประเทศที่อยู่ตะวันออกกลางหรือแถบเอเชีย ครอบครัวส่วนมากเป็นครอบครัวขยายมีจำนวนลูกมากและรวมญาติพี่น้องอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งคนที่ร่วมตัดสินใจในรูปแบบการท่องเที่ยวมีมากขึ้น

3.2.2 กลุ่มเที่ยวเพื่อความสำราญ (Hedonistic market) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับความสุขส่วนตัวยิ่งกว่าอย่างอื่นโดยมากผู้ใหญ่วัยช้วนจะอยู่ในกลุ่มนี้

จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้เพิ่มจำนวนขึ้นในระยะหลังมานี้ทำให้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งพัฒนามาเป็นแหล่งท่องเที่ยวกลางคืน แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่ชอบการท่องเที่ยวในลักษณะนี้คือความสุขทางกายและการได้เข้าสู่สังคม ในขณะที่เดียวกันแหล่งท่องเที่ยวก็ถูกเปลี่ยนไปตามสมัยนิยม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาพพจน์และความนิยมของนักท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้แตกต่างจากกลุ่มครอบครัวโดยสิ้นเชิง นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ใช้เวลาไปกับการอยู่บนชายหาดหรือสระว่ายน้ำในตอนกลางวัน พอตกเย็นจะออกไปจะออกไปเที่ยวกลางคืนและกลับเข้าที่พักเวลาเกือบเช้าของวันรุ่งขึ้น การเที่ยวมักจะเป็นในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกัน ชอบความอิสระ เรียบง่ายและมักจะพักที่มีบริเวณประกอบอาหารเอง (Self-catering accommodation)

3.2.3 กลุ่มแบกเป้ (The backpacker market) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมากกว่าการแบกเป้หรือถุงสัมภาระที่มักจะใช้มากกว่าการใช้กระเป๋าเดินทาง ลักษณะดังกล่าวคือ การเดินทางท่องเที่ยวแบบอิสระ มีค่าใช้จ่ายต่ำ พฤติกรรมการท่องเที่ยวไม่เหมือนนักท่องเที่ยวทั่วไป และวันที่พำนักรักมักจะยาวกว่าปกติ (มากกว่า 1 หรือ 2 อาทิตย์)

3.2.4 กลุ่มเยี่ยมเพื่อนเยี่ยมญาติ VFR (Visiting Friends and Relatives) การเก็บสถิตินักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นสิ่งที่ทำได้ยากเนื่องจากการเดินทางมักจะเป็นการเดินทางภายในประเทศซึ่งไม่มีการตรวจคนเข้าเมืองดังนั้นการตรวจนับเพื่อเก็บสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศจึงทำได้ยากและนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ส่วนมากจะพักกับผู้ที่ตนเองเดินทางไปเยี่ยม จึงไม่น่าแปลกใจที่ธุรกิจที่พักจะไม่ให้ความสำคัญกับกลุ่มนี้นัก แต่ธุรกิจที่ได้ประโยชน์จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในพื้นที่นั้นๆ ที่นักท่องเที่ยวมักจะถูกเพื่อนหรือญาติพาไปเยี่ยมชม

3.2.5 นักทัศนอาจร (Excursionists หรือ One-day tourists) กลุ่มนักทัศนอาจรมักจะท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศการเดินทางท่องเที่ยวมีระยะเวลาที่กำหนดไว้ชัดเจนคือไม่เกิน 1 วัน แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการนักทัศนอาจรมักจะตั้งเป้าหมายไปที่ผู้พักอาศัยในละแวกนั้นคือใช้เวลาเดินทางไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง ในการเดินทางจากที่พักมาแหล่งท่องเที่ยว การใช้เวลานั้น แหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นไม่กี่ชั่วโมงหรือทั้งวันก็ได้

3.2.6 นักท่องเที่ยวเชิงการศึกษา (Educational tourists) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะหลังมานี้อาจเป็นเพราะการศึกษาต่อมีมากขึ้น อีกทั้งความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในระหว่างการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงศึกษานั้นเกิดขึ้นตั้งแต่ศตวรรษที่ 17-18 เช่น Grand Tour ส่วนในปี 80s เริ่มมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษามากขึ้นในยุโรป

3.2.7 นักท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Religious tourists) การเดินทางโดยมีเหตุผลทางศาสนาเป็นหลักถือเป็นการปฏิบัติที่มีมาตั้งแต่ยุคแรกๆ ซึ่งเหตุผลในการเดินทางที่แท้จริงแล้วอาจไม่มีการท่องเที่ยวเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ในปัจจุบันการเดินทางในลักษณะนี้จะรวมกิจกรรมอื่น นอกจากกิจกรรมทางศาสนาอยู่ด้วย ตัวอย่างของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยเหตุผลนี้เช่นนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมพิธีฮัจญ์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งชาวมุสลิมในหลายประเทศเดินทางเข้าไปร่วม

3.2.8 กลุ่มหิมหนาว (The snowbird market) การท่องเที่ยวของคนหม่มากในยุคแรกๆ เริ่มจากนักท่องเที่ยวที่ต้องการแดดและต้องการอาบแดดเพื่อให้ได้ผิวสีแทน ซึ่งนักท่องเที่ยวจากตอนเหนือของยุโรปจะท่องเที่ยวไปทางตอนใต้ แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวยุโรปคือ สเปน รองลงมา คือ โปรตุเกส ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวอังกฤษและเยอรมัน

เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันที่อาศัยอยู่ในแถบหนาวจะนิยมเดินทางไป Florida หรือ California ที่มีสภาพอากาศที่อบอุ่น

3.2.9 นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ (Elderly tourists) จากการคาดการณ์ของ The United Nations ในปี ค.ศ.2025 จะมีผู้สูงอายุหนึ่งในพันหนึ่งร้อยล้านคน ซึ่งเป็นจำนวนเกือบเท่าตัวของตัวเลขในปี ค.ศ. 2000 นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากขึ้นในหลายประเทศในสหรัฐอเมริกา ผู้สูงอายุมีจำนวนมากขึ้นและนับเป็นกลุ่มที่มีรายได้เหลือจ่ายเป็นครึ่งหนึ่งของประเทศ จากรายงานการสำรวนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันอายุมากกว่า 50 ปี ในค.ศ. 1995 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีเวลา เงินและยังมีสุขภาพดีพอท่องเที่ยวได้และสนใจในครอบครัว เพื่อน สถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ การผจญภัย และรูปแบบการใช้ชีวิตที่กระฉับกระเฉง

3.2.10 นักท่องเที่ยวที่เป็นชนกลุ่มน้อย (Ethnic minority tourists) ชนกลุ่มน้อยมีให้เห็นในหลายๆ ประเทศซึ่งบางกลุ่มอาจตั้งรกรากในประเทศที่อยู่อาศัยเป็นหลายชั่วอายุคน อย่างไรก็ตามแม้แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้วยังมีกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ซื้อ Package tour ที่เป็นชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ไม่มากนัก ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มักจะเดินทางเยี่ยมญาติมากกว่าในสหรัฐอเมริกาอาจแตกต่างจากที่อื่นๆ ตรงที่เกิดมีนักท่องเที่ยวผิวดำ ซึ่งธุรกิจท่องเที่ยวถือเป็นตลาดกลุ่มหนึ่งที่แบ่งเป็นกลุ่มธุรกิจและกลุ่มท่องเที่ยว เหมือนนักท่องเที่ยวทั่วไป

3.2.11 กลุ่มผู้มีความผิดปกติทางกาย (Tourists with disabilities) นักท่องเที่ยวส่วนมากแล้วเราจะนึกถึงคนสุขภาพดีแต่กลุ่มนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ควรมองข้ามคือกลุ่มผู้พิการในสหราชอาณาจักร จากการสำรวจในปี ค.ศ. 1996/97 มีผู้พิการที่เป็นผู้ใหญ่ 8.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 15 ของประชากรทั้งหมด ถึงแม้ผู้พิการจะถูกมองว่ามีรายได้ไม่สูงนัก แต่ในการเดินทางมักจะมีผู้ร่วมเดินทางซึ่งเป็นกลุ่มคนทั่วไปที่มีรายได้เหลือจ่าย

3.2.12 กลุ่มนักเดินทางท่องเที่ยวระยะสั้น (The short break market) การเดินทางท่องเที่ยวระยะสั้นเริ่มแพร่หลายตั้งแต่ในช่วงปี ค.ศ.1960s เนื่องจากผู้คนมีรถมากขึ้น อีกทั้งประสิทธิภาพของเครื่องบินที่มีความเร็วสูงขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวในประเทศพัฒนาแล้ว เดินทางท่องเที่ยวระยะสั้นมากขึ้น (ระยะเวลาประมาณ 1 อาทิตย์) ปัจจุบันในประเทศที่มีเศรษฐกิจดีในเอเชียเริ่มมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวระยะสั้นมากขึ้น

สรุป นักท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายกลุ่ม ซึ่งความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มนั้นจะแตกต่างกันตามพฤติกรรมเฉพาะของกลุ่มนักท่องเที่ยวนั้นๆ ซึ่งกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวจะต้องศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพื่อที่จะสามารถเสนอการบริการให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม โดยสามารถสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับนักท่องเที่ยว

แนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต (Future Trends of Tourist Behavior)

การท่องเที่ยวนับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดของโลก ซึ่งได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในแทบทุกภูมิภาคของโลก ในค.ศ.1950 จำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกมีจำนวนเพียง 25 ล้านคน ในขณะที่ ค.ศ. 2006 มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกเพิ่มขึ้นถึง 846 ล้านคน องค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้มีการพยากรณ์ไว้ว่าใน ค.ศ. 2020 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าของปัจจุบัน คือมากกว่า 1500 ล้านคนทั่วโลกจากวันนั้นถึงวันนี้จะพบว่ามีปัจจัยหลายด้านไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเทคโนโลยี ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางชีววิทยา หรือปัจจัยทางการเมืองที่ส่งผลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคตหลายๆด้าน เช่น การซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยว ความถี่ของการเดินทาง ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว ความต้องการบริการพิเศษ และความคาดหวังของนักท่องเที่ยวซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการปรับตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

การวิเคราะห์ประเด็นหลักๆ ที่เกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคตอยู่ด้วยกัน 4 ประเด็นหลักๆ คือ การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวในอนาคต ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต แนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคต การศึกษาและเข้าใจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นั้น ย่อมส่งผลดีต่อภาคอุตสาหกรรมในการปรับปรุงกลยุทธ์ทางการตลาดให้เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และยังก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านวิชาการต่อผู้ที่สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวอีกด้วย

การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวในอนาคต

องค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้คาดการณ์ว่าใน ค.ศ. 2020 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกเพิ่มขึ้นถึง 1500 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้จะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางภายในภูมิภาค (Intra-regional) จำนวน 1200 ล้านคน และจะเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวระยะไกล (Long Haul) จำนวน 378 ล้านคน (World Tourism Organization, 2001)

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในอนาคต

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคตมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ซึ่งสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงนี้มีด้วยกันหลายปัจจัยดังนี้

1. ปัจจัยทางสังคม

- ในอนาคตประชากรโลกจะมีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 1.5 พันล้านคนใน ค.ศ. 2005 เป็น 8 พันล้านคนใน ค.ศ. 2025
- ในอนาคตกลุ่มประเทศที่เป็นตลาดหลักของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น ยุโรปเหนือ อเมริกา และญี่ปุ่นจะมีจำนวนคนสูงอายุมากขึ้นทำให้ตลาดท่องเที่ยวของคนสูงอายุมีความสำคัญมากขึ้น
- ในประเทศจีนและอินเดีย จะมีจำนวนประชากรที่เป็นเยาวชนมากที่สุดในโลกและเยาวชนเหล่านี้จะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มที่สำคัญในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ
- การยืดอายุเกษียณอายุในประเทศแถบยุโรปตะวันตกจาก 60 ปี เป็น 65 ปี หรือ 67 ปี ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกษียณอายุจากกลุ่มประเทศดังกล่าวซึ่งมีกำลังซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยวค่อนข้างมากมีจำนวนลดลง
- อัตราการย้ายถิ่นฐานจะมีเพิ่มมากขึ้น องค์การสหประชาชาติคาดการณ์ว่าใน ค.ศ. 2050 จะมีผู้อพยพย้ายถิ่นฐานจำนวน 250 ล้านคน ในขณะที่ปัจจุบันมีจำนวน 180 ล้านคนซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการอพยพย้ายถิ่นของนักวิชาการ ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญจากแถบเอเชีย ละตินอเมริกา / แคริบเบียน และแอฟริกา ไปยังอเมริกาเหนือ ยุโรปและโอเชียเนียซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้มีความต้องการเดินทางกลับถิ่นฐานเดิมเพื่อไปเยี่ยมญาติและเพื่อนเพิ่มมากขึ้น

- จำนวนคนโสดจะมีมากขึ้น รวมทั้งครอบครัวที่มีบุตรจะมีจำนวนน้อยลง ส่งผลให้กลุ่มนี้มีความพร้อมและความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น
- ความต้องการทางด้านวัตถุของคนในแถบยุโรปและอเมริกาจะลดลง เนื่องจากความต้องการในด้านนี้ได้รับการเติมเต็ม การหาประสบการณ์เพื่อหาความสุขด้านจิตใจจึงมีเพิ่มมากขึ้น เพื่อแสดงฐานะของตนแทนวัตถุ
- ประชากรส่วนใหญ่จะมีการศึกษาที่สูงขึ้น มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีชั่วโมงการทำงานที่ลดน้อยลง จึงทำให้มีเวลาในการพักผ่อนมากขึ้น
- การให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมจะมีมากขึ้น ย่อมมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ได้รับการดูแลในเรื่องสิ่งแวดล้อม เช่น หาดทรายสกปรก น้ำเสีย อากาศเป็นพิษ
- การดูแลสุขภาพจะเป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวในอนาคตมากขึ้น รวมถึงการผ่อนคลายทางจิตใจจากสภาพที่จำเจ ดึงเครียดจากการทำงานหรือสภาพสังคม
- การให้ความสำคัญต่อจริยธรรม คุณธรรมจะมีมากขึ้น ย่อมมีผลต่อแหล่งท่องเที่ยวที่มีการทรามาสต์ว์ มีการใช้แรงงานผู้หญิงหรือเด็กเล็กโดยไม่ได้รับความเป็นธรรม

2. ปัจจัยทางเทคโนโลยี

- เทคโนโลยีการสื่อสารได้รับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีการเข้าถึงข้อมูลที่ช่วยในการวางแผนการท่องเที่ยวได้สะดวก รวดเร็ว เช่น การสำรองการเดินทาง ในเรื่องของตัวเครื่องบิน รถเช่า รถไฟ โรงแรม และแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง
- ระบบการคมนาคมจะมีความสะดวก ปลอดภัย รวดเร็ว และมีราคาถูก
- จะมีการนำเอาวิศวกรรมขั้นสูงมาใช้เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เช่น โรงแรม ใต้น้ำ การท่องเที่ยวสู่อวกาศ

3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

- การแข่งขันทางธุรกิจท่องเที่ยวที่มากขึ้น ทำให้ราคาของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวมีราคาถูกลง และนักท่องเที่ยวเองก็มีความคาดหวังสูงต่อสินค้าทางการท่องเที่ยวที่มีการต่อรองมากขึ้น มองหาตัวเลือกที่ถูกกว่าและมีคุณภาพดี
- ภูมิภาคเอเชียโดยเฉพาะประเทศจีนและอินเดีย จะมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วซึ่งย่อมส่งผลให้ประชากรแถบนี้กำลังซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยวมากขึ้น

- การเปิดเสรีทางการค้าทำให้เกิดการเดินทางเพื่อเจรจาซื้อขายสินค้า / บริการมากขึ้น และจะส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ความคิด และพฤติกรรมขึ้น

4. ปัจจัยทางชีววิทยา

- ความสมบูรณ์ของธรรมชาติจะมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้นนักท่องเที่ยวในอนาคตจะมองหาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งย่อมส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวที่มีธรรมชาติที่สมบูรณ์ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น

- สภาวะโลกร้อนและชั้นโอโซนเป็นรู ทำให้แสงอาทิตย์มีอันตรายมากขึ้น ย่อมมีผลต่อแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และการปล่อยคาร์บอนของเครื่องบิน ซึ่งทำให้อุณหภูมิของโลกสูงมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อการเดินทางทางอากาศ และการเดินทางท่องเที่ยวระยะไกล

5. ปัจจัยทางการเมือง

- อัตราเหตุการณ์การก่อการร้ายที่มีมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความวิตกกังวลและรู้สึกว่าความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวมีน้อยลง นอกจากนี้ขั้นตอนการขออนุญาตเดินทางเข้าประเทศและพิธีการตรวจคนเข้าเมืองจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นและอาจมีขั้นตอนมากขึ้นในการตรวจสอบมากขึ้นในการตรวจสอบมากขึ้นก่อนการขึ้นเครื่องบิน

- การเปิดประเทศของจีน ย่อมส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวชาวจีนหลั่งไหลออกนอกประเทศเป็นจำนวนมาก และย่อมส่งผลต่อการพัฒนาจีนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของโลกด้วย

ปัจจัยต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ได้ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในอนาคตในหลายด้านดังนี้

1. การซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยว

ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารและสภาวะการณ์ของเศรษฐกิจโลกมีผลทำให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านการซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยว ดังนี้

- นักท่องเที่ยวในอนาคตมีแนวโน้มจะค้นหาข้อมูลเพื่อการซื้อสินค้า/บริการท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตในขณะที่อยู่บ้านหรือที่ทำงานมากขึ้น เนื่องจากสามารถจัดการเดินทางได้เอง วางแผนตารางเวลาเองได้ตามความพึงพอใจ และได้รับการยืนยันการเดินทางได้อย่างรวดเร็วทันใจ

- นักท่องเที่ยวในอนาคตจะมีระยะเวลาการวางแผนเดินทางที่สั้นลง สนใจการเดินทางแบบกระชั้นชิด (Last minute holiday) เนื่องจากมีตัวเลือกในการเดินทางมาก สำรองบริการสะดวกรวดเร็วโดยใช้บัตรเครดิต และสามารถพิมพ์เอกสารการยืนยันการจองเองได้

- ปัจจัยด้านราคาจะเป็นปัจจัยสำคัญลำดับต้นๆ ในการตัดสินใจซื้อสินค้า/บริการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเปรียบเทียบราคาสินค้าทางการท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตได้ การเดินทางโดยสายการบินต้นทุนต่ำจะได้รับความนิยม

2. ความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยว

หน่วยงานในหลายประเทศเริ่มให้ความสำคัญกับการพักผ่อน โดยให้มีวันหยุดประจำปีเพิ่มจำนวนวันมากขึ้น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านของความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยวดังนี้

- นักท่องเที่ยวอาจจะมีแผนการเดินทางท่องเที่ยวระยะยาว 1 ครั้งในรอบปีโดยใช้วันหยุดประจำปีซึ่งเป็นการเดินทางระยะไกล หรือการเดินทางไปต่างประเทศ

- ในระหว่างปี อาจมีการเดินทางระยะสั้นเพิ่มมากขึ้น เช่น การเดินทางแบบเข้าไปเย็นกลับ หรือ ช่วงสุดสัปดาห์ หรือเดินทางพักผ่อนในช่วงเทศกาล หรือวันหยุดยาว

3. ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว

เนื่องจากในสังคมปัจจุบัน ชีวิตมีความวุ่นวาย รีบร้อนและมีภัยธรรมชาติ โรคภัยไข้เจ็บ และเหตุการณ์ก่อการร้ายเกิดขึ้นอยู่เสมอ แหล่งท่องเที่ยวที่จะได้รับความนิยมในอนาคตจะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวดังนี้

- นักท่องเที่ยวในอนาคตจึงมีความต้องการที่จะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ปลอดภัย และเคยได้รับความพึงพอใจมาก่อนแล้ว (Repeat visit) มากกว่าจะเป็นการเดินทางไปผจญภัยแหล่งท่องเที่ยวที่ตื่นเต้นเร้าใจ

- นักท่องเที่ยวจะเริ่มให้ความสำคัญกับสังคมและครอบครัวมากขึ้น เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อพบญาติและเพื่อนมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ

- นักท่องเที่ยวจะเริ่มให้ความสำคัญกับสังคมและครอบครัวมากขึ้น เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อพบญาติและเพื่อนมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ

- นักท่องเที่ยวจะมองหาแหล่งท่องเที่ยวที่คุ้นเคยทางใจ เช่น ในด้านชีวิตความเป็นอยู่ อาหารการกิน ภาษา และเป็นการเดินทางในระยะสั้นๆ เช่น ประเทศข้างเคียงหรือภูมิภาคเดียวกัน

- นักท่องเที่ยวจะมีการซื้อที่พักไว้เพื่อเป็นบ้านหลังที่สองสำหรับการพักผ่อนมากขึ้น เนื่องจากต้องการความสะดวกสบายคล้ายบ้านมากยิ่งขึ้น

- แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้จะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ แหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตรและการศึกษาธรรมชาติ

- แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความเสียหายจากสงครามหรือภัยธรรมชาติ จะได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการหาประสบการณ์หรือการรำลึกถึงเพื่อนหรือญาติที่จากไปกับเหตุการณ์เหล่านั้น

- การท่องเที่ยวอวกาศ (Space tourism) เป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ที่ต้องการแหล่งท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ ประสบการณ์ที่ตื่นเต้นเพื่อเติมความฝันของตนในการทะยานออกสู่อวกาศ

4. ความต้องการบริการพิเศษ

- ความต้องการเดินทางที่เป็นส่วนตัว และมีรูปแบบที่ตรงกับความต้องการเฉพาะของตน (Personalization) จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น

- นักท่องเที่ยวที่ต้องการความสะดวก รวดเร็วมากขึ้นในการเดินทาง จึงมีแนวโน้มในการให้บริการพิเศษมากขึ้นแก่กลุ่มต่างๆ ในการเดินทาง เช่น ผู้สูงอายุ นักธุรกิจ เพื่อลดระยะเวลาในการเข้ารับบริการ

- นักท่องเที่ยวในอนาคตมีความคาดหวังที่จะมีการพบปะและนัดพบเพื่อหาความสุข

- การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (Health tourism) จะได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันการท่องเที่ยวในลักษณะนี้จะเป็นการดูแลสุขภาพภายนอก เช่น การนวด การทำสปา การตรวจสุขภาพ แต่ในอนาคตจะเป็นการบำบัดสุขภาพภายใน คือ อารมณ์และจิตวิญญาณมากกว่า เพื่อที่จะรักษาในสถานพยาบาลในประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่า และมีการบริการที่ดีกว่าประเทศของตน

5. ความคาดหวัง

- นักท่องเที่ยวจะมีความคาดหวังสูงขึ้นกว่าที่เป็นมาในการที่จะได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว มีข้อผิดพลาดน้อยลง เนื่องจากการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริการมากขึ้น

- นักท่องเที่ยวยังมีความคาดหวังว่าการบริการส่วนใหญ่ยังต้องใช้คนในการบริการ เพื่อต้องการความเอาใจใส่ ดูแลซึ่งคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำได้

- นักท่องเที่ยวจะใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในการเล่าเรื่องประสบการณ์การเดินทางให้คนทั่วโลกได้รับรู้มากขึ้น และจะเป็นเวทีในการแสดงความพึงพอใจในบริการที่ได้รับในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยือน ซึ่งทำให้คนทั่วโลกได้รับรู้เรื่องราวและใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจการเดินทางได้

สรุป ใน ค.ศ.2020 คาดว่าจะมีกลุ่มนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าของปัจจุบัน ซึ่งมีประเด็นหลักๆ 4 ประเด็น คือ

1. การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวในอนาคต ซึ่งองค์การท่องเที่ยวโลก (UNWTO) คาดการณ์ไว้ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเพิ่ม 1500 ล้านคน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในอนาคต ซึ่งสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงจะเกิดจากปัจจัยทางด้านสังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ชีวิตวิทยา การเมือง จากปัจจัยดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ได้ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในด้าน

- การซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยว
- ความถี่ของการเดินทางท่องเที่ยว
- ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว
- ความต้องการบริการพิเศษ
- ความคาดหวัง

การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดนักท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวในหลายทาง เริ่มจากการใช้ข้อมูลในการแบ่งกลุ่มตลาด ไม่ว่าจะเป็นสถิติฐานข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้ ทำให้ได้กลุ่มตลาดที่มีความใกล้เคียงกันในด้านความต้องการ พฤติกรรม การซื้อ ซึ่งในระยะหลัง พฤติกรรม การซื้อเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญมากกว่าข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ และลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เคยใช้มากในอดีต การวิจัยตลาดเพิ่มบทบาทและความสำคัญต่อการตัดสินใจทางการตลาด และการจัดการยิ่งขึ้น

การสร้างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่าง ซึ่งนับวันจะมากขึ้น นอกจากนั้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งปลูกสร้างสำหรับกิจกรรม เช่น

สกีรีสอร์ท คาสิโน ศูนย์ประชุม สนามกอล์ฟ เกิดขึ้นเพื่อรองรับการเติบโตของตลาดการท่องเที่ยว ความสนใจเฉพาะ จะเห็นได้จากธุรกิจที่ตอบสนองต่อกลุ่มที่มีความสนใจตรงกันเพียงกลุ่มเดียว จากที่เคยคาดหวังนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่มาเป็นลูกค้าสิ่งที่มีอิทธิพลมากขึ้นทุกวันต่อการตลาดของการท่องเที่ยว คือ อินเทอร์เน็ต เนื่องจากทำให้ธุรกิจขนาดเล็กสามารถสื่อสารกับลูกค้าได้ในวงกว้าง นอกจากนั้นยังช่วยให้ช่องทางการจัดจำหน่ายทางตรงเกิดขึ้นได้ง่าย และสัดส่วนการใช้ช่องทางการจัดจำหน่าย อีกทั้งพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในการหาข้อมูลและพฤติกรรมการซื้อขายเริ่มเปลี่ยนไป

สรุป การตลาดเป็นหลักสำคัญในการทำธุรกิจไม่ว่าจะเป็นธุรกิจประเภทไหน สามารถนำการตลาดเข้ามาปรับใช้ได้ รวมถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่นำการตลาดมาปรับใช้ โดยการตลาดของการท่องเที่ยวจะพิจารณา 4 อย่าง ดังนี้

1. คาดการณ์ความต้องการที่เปลี่ยนไป
2. ตลาดที่มีการแข่งขันสูง
3. สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. อำนาจของผู้บริโภค

ซึ่งนักการตลาดจะต้องให้ความสนใจในรายละเอียดเพิ่มเติมของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว โดยปัจจุบันการท่องเที่ยวได้มีรูปแบบใหม่ๆ ที่ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกอย่างหลากหลายมากขึ้น ดังนั้น อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดนักท่องเที่ยว โดยการนำการตลาดเข้ามาปรับใช้เพื่อสามารถตอบสนองต่อกลุ่มลูกค้าที่มีพฤติกรรมท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

2.1.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ความหมายของความต้องการ

Walters (1978:195) กล่าวว่า ความต้องการ (need) หมายถึง ความสามารถหรือความจำเป็นใดๆ ของมนุษย์ที่การกระทำ และการมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยความสามารถหรือความจำเป็นนั้นๆ

ประสาท อิสระปริดา (2538:310)ความต้องการ หมายถึง สภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุล ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความต้องการของคนเรามักไม่ได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์ เมื่อได้รับการตอบสนองหนึ่งก็จะเกิดความต้องการมากขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs Theory) อับราฮัม มาสโลว์ เป็นนักจิตวิทยาอยู่ที่มหาวิทยาลัยแบรนดิส์ ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่งขึ้นมา มาสโลว์ระบุว่าบุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด ขอบข่ายของมาสโลว์จะอยู่บนพื้นฐานของสมมุติฐานรากฐานสามข้อ คือ

1. บุคคลคือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ของบุคคลสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของพวกเขาได้ ความต้องการที่ยังไม่ถูกตอบสนองเท่านั้นสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความต้องการที่ถูกตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ หรือเป็นลำดับขั้นจากความต้องการพื้นฐาน (เช่น อาหารและที่อยู่อาศัย) ไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน (เช่น ความสำเร็จ)
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูกตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น นั่นคือ คนงานจะมุ่งการตอบสนองความต้องการสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยก่อน ก่อนที่จะถูกจูงใจให้มุ่งไปสู่การตอบสนองความต้องการทางสังคม

ลำดับขั้นของความต้องการ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการทางร่างกายจะอยู่ลำดับต่ำที่สุด ความต้องการพื้นฐานมากที่สุดที่ระบบโดยมาสโลว์ ความต้องการเหล่านี้จะหมายถึงแรงผลักดันทางชีววิทยาพื้นฐาน เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ และที่อยู่อาศัย เพื่อการตอบสนองความต้องการเหล่านี้ บริษัทจะต้องให้เงินเดือนอย่างเพียงพอแก่บุคคลที่พวกเขาจะรับภาระสภาพการดำรงชีวิตอยู่ได้ (เช่น อาหารและที่อยู่อาศัย) ในทำนองเดียวกันเวลาพักจะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของงานด้วยที่เปิดโอกาสให้บุคคลตอบสนองความต้องการทางร่างกายของพวกเขาได้ บริษัทมากขึ้นทุกทีกำลังมีโครงการออกกำลังกายนี้จะช่วยให้พนักงาน

มีสุขภาพดีด้วยการตอบสนองความต้องการทางร่างกายของพวกเขา บุคคลที่หิวจนเกินไปหรือเจ็บป่วยจนเกินไปยากที่จะมีส่วนช่วยต่อบริษัทของพวกเขาได้อย่างเต็มที่ โดยทั่วไปความต้องการทางร่างกายจะถูกตอบสนองด้วยรายได้ที่เพียงพอและสภาพแวดล้อมของงานที่ดี เช่น ห้องน้ำสะอาด แสงสว่างที่เพียงพอ อุณหภูมิที่สบายและการระบายอากาศที่ดี

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความปลอดภัยเป็นความต้องการลำดับที่สองของมาสโลว์ จะถูกกระตุ้นภายหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการความปลอดภัยจะหมายถึงความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยปราศจากอันตรายทางร่างกายและจิตใจ บริษัทสามารถทำได้หลายสิ่งหลายอย่างเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการความปลอดภัย ตัวอย่างเช่น บริษัทอาจจะให้การประกันชีวิตและสุขภาพ สภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย กฎและข้อบังคับที่ยุติธรรมและสมควร และการยอมให้มีสภาพแรงงาน

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการทางสังคมคือ ความต้องการลำดับที่สามระบุโดยมาสโลว์ ความต้องการทางสังคมจะหมายถึงความต้องการที่จะเกี่ยวพันการมีเพื่อนและการถูกยอมรับโดยบุคคลอื่น เพื่อการตอบสนองความต้องการทางสังคม บริษัทอาจจะกระตุ้นการมีส่วนร่วมภายในกิจกรรมทางสังคม เช่น งานเลี้ยงของสำนักงาน ทีมฟุตบอลหรือโบว์ลิงของบริษัทจะให้โอกาสของการตอบสนองความต้องการทางสังคมด้วย การเป็นสมาชิกสโมสรของบริษัทจะให้โอกาสที่ดีแก่ผู้บริหารเพื่อ “การสร้างเครือข่าย” กับผู้บริหารคนอื่น ในขณะที่ตอบสนองความต้องการทางสังคมของพวกเขาได้ด้วย ก่อนหน้านั้นเราได้กล่าวถึงโครงการสุขภาพจะช่วยตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้ โครงการสุขภาพนี้สามารถช่วยตอบสนองความต้องการทางสังคมได้ด้วย ความจริงแล้วการทำงานหรือการเล่นกีฬากับเพื่อนร่วมงานจะให้โอกาสที่ดีเยี่ยมต่อการมีเพื่อน การวิจัยแสดงให้เห็นว่าความต้องการทางสังคมจะถูกกระตุ้นภายใต้สภาวะที่ “ความไม่แน่นอนทางองค์กร” มีอยู่ เช่น เมื่อความเป็นไปได้ของการรวมบริษัทได้คุกคามความมั่นคงของงาน ภายใต้สภาวะเช่นนี้บุคคลจะแสวงหาความเป็นมิตรจากเพื่อนร่วมงานเพื่อที่จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังเป็นไปอยู่

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงคือความต้องการลำดับที่สี่ ความต้องการเหล่านี้หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะสร้างการ

เคารพตนเองและการชมเชยจากบุคคลอื่น ความต้องการชื่อเสียงและการยกย่องจากบุคคลอื่นจะเป็นความต้องการประเภทนี้ ตัวอย่างเช่น พวกเขาอาจจะได้รับเชิญงานเลี้ยงเพื่อที่จะยกย่องความสำเร็จที่ดีเด่น การพิมพ์เรื่องราวภายในจดหมายข่าวของบริษัท เพื่อที่จะพรรณนาความสำเร็จของบุคคล การให้กุญแจห้องน้ำแก่ผู้บริการ การให้ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล และการประกาศ “บุคคลดีเด่น” ประจำเดือน ล้วนแต่เป็นตัวอย่างของสิ่งที่สามารถกระทำเพื่อการตอบสนองความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง การให้รางวัลเป็นนาฬิกาและเพชรแก่การบริการที่ดีและรางวัลราคาถูก เช่น ที-เชิ้ต และเหยือกเบียร์จะมีประโยชน์ต่อการยกย่องด้วย

5. ความต้องการความสมหวังของชีวิต (Self-Actualization Needs) ความต้องการความสมหวังของชีวิตคือ ความต้องการลำดับสูงสุด บุคคลมักจะต้องการโอกาสที่จะคิดสร้างสรรค์ภายในงาน หรือพวกเขาอาจจะต้องการความเป็นอิสระและความรับผิดชอบ บริษัทได้พยายามจูงใจบุคคลเหล่านี้ด้วยการเสนอตำแหน่งที่ท้าทายแก่พวกเขา

ความต้องการความสมหวังของชีวิตคือ ความต้องการที่จะบรรลุความสมหวังของตนเองด้วยการใช้ความสามารถ ทักษะ และศักยภาพอย่างเต็มที่ บุคคลที่ถูกจูงใจด้วยความต้องการความสมหวังของชีวิตจะแสวงหางานที่ท้าทายความสามารถของพวกเขา การเปิดโอกาสให้พวกเขาใช้ความคิดสร้างสรรค์หรือการคิดค้นสิ่งใหม่ มาสโลว์เชื่อว่าความต้องการเหล่านี้จะถูกเรียงลำดับจาก “ต่ำสุด” ไปยัง “สูงสุด” มาสโลว์กล่าวว่า เมื่อต้องการ ณ ระดับ “ต่ำสุด” ร่างกายได้ถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการ ณ ระดับ “สูงขึ้น” ต่อไป ความปลอดภัย จะมีความสำคัญมากที่สุดและต่อไปตามลำดับ ตามทฤษฎีของมาสโลว์แล้ว บุคคลจะถูกจูงใจให้ตอบสนองความต้องการระดับต่ำก่อนที่จะพยายามตอบสนองความต้องการระดับสูง ยิ่งกว่านั้นเมื่อความต้องการอย่างหนึ่งถูกตอบสนองแล้วความต้องการนี้จะไม่เป็นสิ่งที่จูงใจที่มีพลังต่อไปอีกทฤษฎีของมาสโลว์จะถูกสร้างขึ้นมาบนพื้นฐานที่ว่าความต้องการที่ยังไม่ได้ถูกตอบสนองจะเป็นปัจจัยที่ปลุกเร้าพฤติกรรมของบุคคล เมื่อความต้องการได้ถูกตอบสนองตามสมควรแล้วความต้องการเหล่านี้จะหยุดเป็นสิ่งที่จูงใจพฤติกรรมในการนำทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ไปใช้ในหน่วยงาน ผู้บริหารต้องคำนึงถึงหลักของการสร้างแรงจูงใจ ความต้องการในระดับต่ำอาจได้รับการตอบสนองเพียงบางส่วนและในส่วนที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เกิดแรงจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป เช่น ในหน่วยงานที่จัดให้มีรายได้พอสมควรและสภาพแวดล้อมของงานดีแล้ว

การปรับปรุงสิ่งเหล่านี้ให้ดีขึ้นจะไม่เพิ่มแรงจูงใจเลยเนื่องจากบุคคลส่วนใหญ่ได้รับการตอบสนองความต้องการในระดับนี้เป็นอย่างดีแล้ว

สรุป ความต้องการ คือ ความสามารถหรือความจำเป็นของมนุษย์ที่เกิดจากการกระทำไม่สมดุลทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งลำดับของความต้องการมีอยู่ 5 ขั้นตอน คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย
2. ความต้องการความปลอดภัย
3. ความต้องการทางสังคม
4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง
5. ความต้องการความสมหวังของชีวิต

เมื่อความต้องการได้ถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการเหล่านี้จะหยุดเป็นสิ่งจูงใจพฤติกรรม ในการนำทฤษฎีนี้ไปใช้ ต้องคำนึงถึงการสร้างแรงจูงใจเป็นหลักด้วย

2.1.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ

Walters. (1978:218) แรงจูงใจ (motive) เป็นคำที่ได้ความหมายมาจากคำภาษาละตินที่ว่า movere ซึ่งหมายถึง "เคลื่อนไหว (move) "

Loundon and Bitta. (1988:368). แรงจูงใจ หมายถึง "สภาวะที่อยู่ภายในตัวของผู้บริโภคที่เป็นพลังทำให้ร่างกายมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางที่มีเป้าหมายที่ได้เลือกไว้แล้ว ซึ่งมักจะเป็นเป้าหมายที่มีอยู่สภาวะสิ่งแวดล้อม" จากความหมายนี้จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

- (1) เป็นกลไกที่ไปกระตุ้นพลังของร่างกายให้เกิดการกระทำ และ
- (2) เป็นแรงบังคับให้กับพลังของร่างกายที่จะกระทำอย่างมีทิศทาง

Schiffman and Kanuk. (1991:69) **การจูงใจ** หมายถึง "แรงขับเคลื่อนที่อยู่ภายในของบุคคลที่กระตุ้นให้บุคคลมีการกระทำ"

สรุป จากความหมาย แรงจูงใจหมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดแรงขับเคลื่อนให้เกิดการกระทำอย่างมีทิศทาง

ประเภทของแรงจูงใจ (Classification of motives) แรงจูงใจสามารถจำแนกประเภทได้หลายวิธีที่มีความสำคัญมากได้แก่ การจำแนกประเภทของแรงจูงใจออกเป็น 5 ลักษณะดังนี้

- (1) แรงจูงใจทั่วไป
- (2) แรงจูงใจด้านร่างกายกับด้านจิตวิทยา
- (3) แรงจูงใจที่รีบด่วน
- (4) แรงจูงใจลำดับแรกกับแรงจูงใจลำดับสอง และ
- (5) แรงจูงใจที่รู้สึกตัวกับแรงจูงใจที่ไม่รู้สึกตัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แรงจูงใจทั่วไป (Generic motives) ปกติจะหมายถึง แรงจูงใจที่มีพื้นฐานมาจาก ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศการต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิต ความภาคภูมิใจ ความสามารถเข้าสังคมได้ ความอยากรู้อยากเห็น ความกลัว และการปกป้องตัวเอง เป็นต้น วิธีการจัดกลุ่มของแรงจูงใจใดๆ ปกติมักจะให้ข้อมูลที่มากกว่าความเป็นลักษณะทั่วไปอย่างง่าย ๆ เช่น การจัดกลุ่มแรงจูงใจเป็นแรงจูงใจด้านร่างกาย และแรงจูงใจด้านจิตวิทยา

2. แรงจูงใจด้านร่างกาย (Physiological motives) จะเป็นแรงจูงใจที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่พื้นฐานของร่างกายด้านกายภาพ เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ การขาดของเสียออกจากร่างกาย การพักผ่อน การทำงาน และความสุขสบายทางร่างกาย เป็นต้น

3. แรงจูงใจด้านจิตวิทยา (Psychological motives) คือ แรงจูงใจทั้งหลายที่มีอยู่ในจิตใจ (mind) เช่น ความปลอดภัย ความรัก การบรรลุความปรารถนา ความภาคภูมิใจ การสร้างชื่อเสียงให้กับตัวเอง การแสวงหาสถานภาพ การเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นๆ ความสุข ความเศร้า และการมีอำนาจ เป็นต้น

แม้ว่าแรงจูงใจจะไม่มีแรงจูงใจที่พิจารณาในแง่ของการที่ต้องตอบสนองทันทีทันใด หรือไม่สามารถเลื่อนการตอบสนองออกไปได้ โดยแรงจูงใจที่รีบด่วนเป็นแรงจูงใจที่ต้องมีการตอบสนองในทันทีคอยไม่ได้ เราไม่อาจจะระบุชนิดของแรงจูงใจที่เป็นแบบรีบด่วนได้ เพราะขึ้นอยู่กับผู้บริโภคนั้นๆที่แตกต่างกันและในช่วงของเวลาของบุคคลแต่ละคนที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น ความหิวอาจมีความสำคัญมากกว่าความภาคภูมิใจในขณะเวลาหนึ่ง แต่ในเวลาอื่นอาจไม่เป็นเช่นนั้นก็ได้

4. แรงจูงใจลำดับแรก (Primary motives) เป็นการจำแนกประเภทของแรงจูงใจที่ขึ้นอยู่กับลักษณะของความสำคัญเป็นหลัก โดยแรงจูงใจเบื้องต้นจะเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการยังชีพของบุคคล

5. แรงจูงใจลำดับสอง (Secondary motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการด้านสังคม และด้านจิตวิทยา โดยปกติแล้ว แรงจูงใจลำดับสองจะเริ่มมีความสำคัญได้ก็ต่อเมื่อแรงจูงใจที่เกี่ยวกับความต้องการลำดับแรกได้รับการตอบสนองให้เป็นที่พอใจแล้วเท่านั้น นั่นคือแรงจูงใจลำดับสองจะเป็นแรงจูงใจที่ต่อเนื่องมาจากแรงจูงใจลำดับแรก ได้มีการกล่าวว่า แรงจูงใจลำดับแรกเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งที่ต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ ซึ่งเป็นแรงจูงใจด้านร่างกาย ส่วนแรงจูงใจลำดับสองก็เป็นแรงจูงใจที่มาจากแรงจูงใจด้านจิตวิทยา เช่น ความภาคภูมิใจ การต่อสู้เพื่อดำรงชีพ ความรัก เป็นต้น ในประเทศที่เจริญมากๆ จะให้ความสนใจเกี่ยวกับแรงจูงใจลำดับสองเป็นสำคัญ เนื่องจากแรงจูงใจลำดับแรกมักได้รับการตอบสนองให้เป็นที่พอใจแล้ว

6. แรงจูงใจที่รู้สึกตัวกับแรงจูงใจที่ไม่รู้สึกตัว (Conscious and unconscious motives) เป็นการจำแนกแรงจูงใจวิธีหนึ่งที่คำนึงถึงสถานะของความรู้สึกตัวในการกระทำการซื้อหรือไม่บุคคลส่วนน้อยที่จะรู้สึกตัวถึงแรงจูงใจในการซื้อของตน ทำให้การวิจัยการจูงใจของผู้บริโภคเป็นเรื่องที่ทำได้ยากด้วย โดยทั่วไปความต้องการที่มีอยู่ของบุคคลมักจะเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจหลายชนิด และผู้บริโภคอาจจะรู้ถึงแรงจูงใจดังกล่าวเพียง 1-2 อย่างเท่านั้นในขณะเวลาใดเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ บุคคลก็อาจไม่รู้ถึงแรงจูงใจที่แท้จริงของเขาเองด้วย

คุณลักษณะของแรงจูงใจ (Characteristics of motive)

แรงจูงใจเป็นรากฐานที่สำคัญของพฤติกรรมผู้บริโภค เนื่องจากแรงจูงใจจะเกิดขึ้นพร้อมกับความต้องการของบุคคลและกำหนดทิศทางของพฤติกรรมผู้บริโภคทั้งหมด ฉะนั้น เพื่อให้เราได้เข้าใจถึงธรรมชาติของแรงจูงใจ เราจำเป็นจะต้องรู้เรื่องเกี่ยวกับแรงจูงใจให้มากกว่านี้ในแง่ที่มาของแรงจูงใจที่ทำให้ผู้บริโภคแต่ละคนแตกต่างกัน

ปกติแล้วแรงจูงใจสามารถแสดงให้เห็นคุณลักษณะทั่วไปที่แน่นอนได้ 6 ประการ คือ

- (1) แรงจูงใจมีรากฐานมาจากความต้องการ
- (2) แรงจูงใจเป็นการกำหนดทิศทางของการกระทำของผู้บริโภค

- (3) แรงจูงใจทำให้ความตึงเครียดของผู้บริโภคลดลง
- (4) แรงจูงใจต้องเกิดขึ้นภายใต้ภาวะสิ่งแวดล้อม
- (5) แรงจูงใจเป็นกลไกอันหนึ่งในการป้องกันตนเองของผู้บริโภค และ
- (6) แรงจูงใจเป็นสิ่งที่เกิดจากการรวบรวมพยายามของผู้บริโภค

1. แรงจูงใจของผู้บริโภคมีรากฐานมาจากความต้องการ (Consumer motives founded on needs) ข้อแตกต่างระหว่างความต้องการกับแรงจูงใจสามารถเห็นได้ในรูปของคำจำกัดความ แต่ยากที่จะสังเกตได้ในทางปฏิบัติ เนื่องจากแรงจูงใจมีรากฐานมาจากความต้องการ แรงจูงใจไม่สามารถเกิดขึ้นเองโดยลำพังได้ และทุกแรงจูงใจจะต้องสอดคล้องกันกับความต้องการ ความต้องการเป็นเงื่อนไขได้ทั้งทางด้านร่างกายหรือด้านจิตใจที่เกิดขึ้นกับบุคคล และแรงจูงใจเป็นการขับเคลื่อนหรือเป็นสภาวะของจิตใจที่นำไปสู่เงื่อนไขของความต้องการดังกล่าวทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจ

2. แรงจูงใจเป็นการกำหนดทิศทาง/เป้าหมายการกระทำของผู้บริโภค (Motives give action direction) แรงจูงใจไม่เพียงแต่มีรากฐานมาจากความต้องการ แต่แรงจูงใจยังเป็นตัวกำหนดทิศทางของการกระทำของผู้บริโภคที่จะทำให้ความต้องการเหล่านั้นได้รับความพอใจด้วย นั่นคือ ผู้บริโภคมักจะได้รับการจูงใจไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งโดยเฉพาะเสมอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายบางอย่างโดยเฉพาะ แม้ว่าแรงจูงใจจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรมแต่แรงจูงใจก็ไม่ได้กำหนดหรือให้ทิศทางไปในทิศทางเดียวกันตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น บุคคลสามารถมีวิธีที่ทำให้ตนเองได้รับความพอใจจากความต้องการด้านความอบอุ่นได้หลายวิธี เช่น ซื้อมีดกั้นหนาว หรือการผิงไฟหรือเปิดเครื่องทำความร้อน หรือการได้อยู่ใกล้กับคนรัก เป็นต้น นั่นคือ แรงจูงใจจะทำให้บุคคลอยู่เฉยๆ โดยไม่มีการตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้นให้ได้รับความพอใจไม่ได้ แต่แรงจูงใจจะนำบุคคลให้มีการกระทำในลักษณะหนึ่งโดยเฉพาะที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ แม้ว่าแรงจูงใจจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของการกระทำก็ตามแต่แรงจูงใจก็ไม่จำเป็นว่าจะต้องนำไปสู่พฤติกรรมที่ถูกต้องเสมอไป เนื่องจากแรงจูงใจทุกอย่างจะต้องมีการกลั่นกรองภายในจิตใจเสมอ จึงทำให้แรงจูงใจมีพื้นฐานของอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น บุคคลจึงสามารถถูกกระตุ้นหรือได้รับการจูงใจไปยังสิ่งที่บุคคลปรารถนาและสังคมยอมรับ หรือจะได้รับการจูงใจไปยังสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา หรือที่สังคมไม่ยอมรับก็ได้ ตัวอย่างเช่น ผู้บริโภคอาจมีการใช้เงินอย่าง

สُرุษย์สُر่ายในการตอบสนองความต้องการ ในขณะที่ครอบครัวยังมีหนี้สินอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมหรือถูกต้อง เป็นต้น

3. แรงจูงใจทำให้ความตึงเครียดของผู้บริโภคลดลง (Motive reduce consumer tension) จุดมุ่งหมายพื้นฐานของแรงจูงใจของผู้บริโภค ก็คือ การลดความตึงเครียด ถ้าความตึงเครียดทั้งหมดเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชีวภาพ การจูงใจผู้บริโภคก็จะค่อนข้างเป็นเรื่องง่ายแต่แรงจูงใจของผู้บริโภคเป็นเรื่องที่ซับซ้อนเนื่องจากปัญหาของแรงจูงใจนั้นเป็นเรื่องที่เกิดจากอารมณ์ ตัวอย่างเช่น ถ้าบุคคลต้องการของเหลว เราก็อาจคิดว่าบุคคลก็ต้องการดื่มน้ำแต่แรงจูงใจไม่จำเป็นต้องเป็นเช่นนั้น เพราะเมื่อบุคคลต้องการของเหลว บุคคลก็อาจจะดื่มอะไรก็ได้หลายอย่างแตกต่างกัน และเครื่องดื่มบางอย่างก็ให้ประโยชน์แก่ร่างกายน้อยแต่ให้ประโยชน์ด้านจิตใจมากกว่าเครื่องดื่มใดๆ ก็ตามอาจทำให้ลดความตึงเครียดของบุคคลลงได้ และตอบสนองจุดมุ่งหมายของการจูงใจให้เป็นที่พอใจได้

4. แรงจูงใจต้องเกิดขึ้นภายใต้ภาวะสิ่งแวดล้อม (Motives operate in the environment) สิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคมีอิทธิพลอย่างมากต่อแรงจูงใจ สภาพแวดล้อมสามารถก่อให้เกิดแรงจูงใจหรือระงับแรงจูงใจ หรือเปลี่ยนทิศทางของแรงจูงใจที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น งานเดินร่ำลึงสรรค์ของนิสิตชมรมการตลาดทำให้เกิดแรงจูงใจในการซื้อเสื้อผ้าชุดใหม่ได้ โดยนิสิตสาวคนหนึ่งให้เหตุผลของการซื้อเสื้อผ้าชุดใหม่ว่า เสื้อผ้าชุดเก่าอาจไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนบางกลุ่มและถูกวิจารณ์โดยเพื่อนอีกกลุ่มได้ หรือนิสิตสาวคนนั้นอาจต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนบางกลุ่มเป็นพิเศษ จึงทำให้ต้องเปลี่ยนสไตล์การแต่งตัวไปเลยก็ได้ หรือบุคคลที่ไม่ค่อยสนใจการแต่งตัวมากนักก็อาจเปลี่ยนเป็นคนให้ความสำคัญกับการแต่งตัวได้เป็นต้น

5. แรงจูงใจเป็นกลไกอันหนึ่งในการป้องกันตนเองของผู้บริโภค (Motives are a defense mechanism) การป้องกันตนเองเป็นกลไกอันหนึ่งของแรงจูงใจที่บุคคลพึงกระทำเพื่อให้ตนเองพ้นจากภาวะความตึงเครียดหรือความหงุดหงิด โดยการแสดงออกในรูปแบบต่างๆ เช่น การผีนกลางวันเพื่อสร้างจินตนาการ ได้แก่คนที่ชอบอ่านนิยาย หรือดูภาพยนตร์ตามที่ตนปรารถนาให้เกิดเหตุการณ์ที่ชื่นชอบนั้นกับตัวเอง หรือการใช้ความก้าวร้าว เช่น นิสิตประชิดผู้ปกครองด้วยการกลับบ้านดึกเพื่อเรียกร้องความสนใจจากพ่อแม่ เป็นต้น หรือรูปแบบอื่นๆ ที่จะมีผลต่อพฤติกรรม

6. แรงจูงใจเป็นสิ่งที่เกิดจากการรวบรวมความพยายามของผู้บริโภค (Motives muster up all the efforts) แรงจูงใจจะมีลักษณะเป็นการพยายามที่จะรวมความพยายามต่างๆ ทั้งหลายของผู้บริโภคเพื่อที่จะทำให้นักบริโภคมีการกระทำขึ้น อันเนื่องมาจากความต้องการเพื่อให้ได้รับความพอใจ ดังที่ได้ทราบแล้วว่าแรงจูงใจกำหนดทิศทางหรือเป้าหมาย การไปสู่เป้าหมายหรือทิศทางดังกล่าวจำเป็นต้องมีแรงขับเคลื่อนที่มากพอจึงจะทำให้เกิดการกระทำดังกล่าวได้

เนื่องจากแรงจูงใจเป็นตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรมผู้บริโภค ดังนั้น แรงจูงใจจึงเกี่ยวข้องกับความเสี่ยง โดยปกติการกระทำทุกอย่างหรือการซื้อสินค้าทั้งหลายที่กระทำผิดพลาดจะเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงตามปกติ (normal risk) ได้ นั่นคือ ไม่มีใครที่หลีกเลี่ยงการได้รับความเสี่ยงตามปกตินี้ได้ นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงอีกอย่างคือ ความเสี่ยงที่รับรู้ได้ (perceived risk) ซึ่งความเสี่ยงที่รับรู้ได้นี้ไม่ได้จำกัดอยู่แต่การสูญเสียเงินทอง แต่ยังรวมถึงการสูญเสียผลประโยชน์หรือข้อเสียหายทั้งหมดที่เกิดจากสถานการณ์การซื้อด้วย ความเสี่ยงที่รับรู้ได้อาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความไม่สะดวกของผู้บริโภค หรือการทำงานของผลิตภัณฑ์ที่ไม่ดีหรือการสูญเสียสถานภาพทางสังคมอันเป็นผลมาจากการซื้อสินค้า ตัวอย่างเช่น การซื้อน้ำหอมชนิดหนึ่งซึ่งอาจเสียเงินไม่มาก แต่ผู้บริโภคอาจได้รับความเสี่ยงที่เกิดจากการเสียหน้าเพราะเป็นน้ำหอมราคาถูกหรือ"เป็นน้ำหอมที่มีกลิ่นเหม็น และสูญเสียสถานภาพทางสังคมได้ เป็นต้น แม้ว่าการสูญเสียเงินเพียงเล็กน้อยจะมีความเสี่ยงเข้ามาเกี่ยวข้องก็ตาม แต่จำนวนและประเภทของความเสี่ยงที่รับรู้ได้ที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจซื้อจะเปลี่ยนแปลงไปในผู้บริโภคแต่ละคน ดังนั้น กลยุทธ์ต่างๆ ที่ผู้บริโภคใช้จึงอาจขึ้นอยู่กับวิธีการที่ผู้บริโภคจะใช้ในการพยายามลดความไม่แน่นอนหรือลดความเสี่ยงในการซื้อนั้น

5. ความทะเยอทะยาน/ความปรารถนาเป็นการจูงใจผู้บริโภคได้ (Aspirations motivate consumers) ความทะเยอทะยาน/ความปรารถนา (aspirations) คือ "เป้าหมายทั้งหลายที่ผู้บริโภคกำหนดขึ้นมาสำหรับตนเองและนำไปสู่การดิ้นรนเพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมายนั้น" (Walters.1978:230) ระดับของความทะเยอทะยานจะมีมากน้อยแตกต่างกันไปสำหรับผู้บริโภคแต่ละคน เช่น ผู้บริโภคบางคนมีความทะเยอทะยานจะมีบ้านหรือสำหรับตนเอง หรือการมีรถยนต์ใช้ 2 คันหรือผู้บริโภคบางคนอยากได้เพียงแค่โอกาสลิ้มรสอาหารแพงสักครั้ง เป็นต้น ความทะเยอทะยาน/ความปรารถนาจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจูงใจของผู้บริโภคความทะเยอทะยาน/

ความปรารถนาอาจเป็นสิ่งที่เกิดในระยะสั้นหรือยาวก็ได้ การได้มาซึ่งสินค้าบางอย่างอาจทำให้ผู้บริโภคเกิดความอยากได้สินค้าต่างๆ มากขึ้น หรืออยากได้สินค้าอื่นๆ ที่แตกต่างออกไปอีก หรืออยากได้สินค้าดีๆ มีชื่อเสียงมากกว่าเดิม เป็นต้น

ความทะเยอทะยาน/ความปรารถนาของผู้บริโภคสามารถกำหนดเป็นกฎเกณฑ์ในการอธิบายได้ดังนี้

1. ความทะเยอทะยาน/ความปรารถนาของผู้บริโภคเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งหรือตายตัว หมายความว่า ความทะเยอทะยานไม่ได้เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวตลอดไป
2. ความทะเยอทะยาน/ความปรารถนาของผู้บริโภคมีแนวโน้มจะเติบโตขึ้นตามความสำเร็จและจะลดลงเมื่อล้มเหลว
3. ความทะเยอทะยาน/ความปรารถนาของผู้บริโภคจะได้รับอิทธิพลมาจากการกระทำของบุคคลอื่นที่เป็นสมาชิกภายในกลุ่มที่บุคคลสังกัดอยู่ และจากกลุ่มอ้างอิงของบุคคล
4. ความทะเยอทะยาน/ความปรารถนาของผู้บริโภคจะเป็นสิ่งที่มีลักษณะเป็นจริงได้ โดยปกติความทะเยอทะยาน/ความปรารถนาจะมีระดับที่ค่อนข้างสูงขึ้นหรือต่ำลงเล็กน้อยจากระดับของการได้รับความสำเร็จมากกว่าการเปลี่ยนแปลงไปจากเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมาก

ดังนั้น ในเรื่องความทะเยอทะยาน/ความปรารถนาซึ่งเป็นการจูงใจให้ผู้บริโภคเกิดการกระทำ จึงมีประเด็นที่จะต้องกล่าวถึง 2 ประการ คือ

- (1) ความทะเยอทะยาน/ความปรารถนาของผู้บริโภคจะเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ
- (2) การคาดหวังของผู้บริโภคจะมีผลต่อแรงจูงใจ

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว

ก่อนที่จะเกิดการเดินทางท่องเที่ยว มนุษย์เรามักจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางเที่ยว ซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้น หรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจด้านการท่องเที่ยวต่างๆ มักจะมีความหลากหลายทางด้านความคิด และยังไม่มีทฤษฎีใดที่สามารถอธิบายได้อย่างกระจ่างชัดถึงแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว แต่กระนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่าทฤษฎีต่างๆ ที่ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว มักจะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆ ด้านเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ

Abraham H. Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2542: 36-39) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการจูงใจของมาส โลว์ (Maslow's Theory of Motivation) ว่ามาจากข้อสมมติฐานดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ และไม่สิ้นสุด ถ้าความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอื่นก็จะเข้ามาแทนที่โดยไม่มีที่สิ้นสุด ตั้งเกิดจนตาย
2. ความต้องการของมนุษย์มีการเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะถูกเรียกร้องให้ตอบสนองทันที
3. มนุษย์จะแสวงหาคำต้องการที่สำคัญที่สุด หรือมากกว่าก่อน และจะสนใจความต้องการที่มีความสำคัญรองลงมาในลำดับต่อไป

ประเภทของแรงจูงใจในการท่องเที่ยว

การทราบแรงจูงใจในการเดินทางทำให้เราเข้าใจความคาดหวังของนักท่องเที่ยว สามารถตอบสนองได้เหมาะสม และช่วยให้เกิดการกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยว ทฤษฎีที่อธิบายแรงจูงใจนี้เป็นพื้นฐานของการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การตัดสินใจ และการตลาด

การอธิบายแรงจูงในการท่องเที่ยวมีการศึกษา 3 แหล่งกว้างๆ คือ

1. การศึกษาจากประวัติศาสตร์และงานเขียน
2. ทฤษฎีจากจิตวิทยา
3. งานวิจัย Peace (1998)

จากพฤติกรรมการท่องเที่ยวในประวัติศาสตร์ทำให้มีการวิเคราะห์แรงจูงใจที่เกี่ยวข้องในแต่ละรูปแบบการเดินทางนอกจากนั้นการเชื่อมโยงทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจและนำมาปรับใช้ในการอธิบายการเดินทางท่องเที่ยว อีกทั้งงานวิจัยที่พยายามจะค้นหาและอธิบายพฤติกรรมการท่องเที่ยว

แรงจูงใจที่ทำให้คนต้องการท่องเที่ยว (Motivators) เป็นปัจจัยที่มีมากมายและไม่มีการสรุปออกมาอย่างชัดเจนว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งปัจจัยแต่ละปัจจัยเป็นตัวขับให้เกิดความต้องการ แต่ปัจจัยหลายๆ ปัจจัยมารวมกันก็ทำให้เกิดความต้องการขึ้นมาได้เช่นกัน

ประเภทของแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความต้องการท่องเที่ยว

ประเภทของแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความต้องการการท่องเที่ยว โดย Swarbrooke และ Horner (1999)

1. ส่วนตัว คือ การเยี่ยมเพื่อน ญาติ หาเพื่อนใหม่ เอาใจคนอื่น
2. อารมณ์ คือ ความต้องการที่จะมีความรู้สึกโรแมนติค รู้สึกตื่นเต้น ทำทาย สนุกสนาน ซาบซึ้ง ปลอดภัย รำลึกความหลัง ฯลฯ
3. วัฒนธรรม คือ การหาประสบการณ์จากวัฒนธรรมใหม่/ การรับรู้วัฒนธรรมต่างๆ
4. พัฒนาตนเอง คือ การหาความรู้ เพิ่มความสามารถ ทักษะ
5. สถานภาพ คือ ตามสมัยนิยม ความเด่น
6. กายภาพ คือ การพักผ่อน ผิวนวล สุขภาพ เพศ

Beach และ Ragheb (1983) เสนอ Leisure Motivation Scale ซึ่งแบ่งแรงจูงใจดังกล่าวออกเป็น 4 ประเภท โดยอิงหลักความต้องการของ Maslow ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านความต้องการรู้จักตนเอง โดยแรงจูงใจประเภทนี้จะทำให้เกิดพฤติกรรมท่องเที่ยวแบบเรียนรู้ การค้นหา การใช้ความคิด จินตนาการ
2. ปัจจัยด้านความต้องการทางด้านสังคม พฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยมีแรงจูงใจประเภทนี้จะท่องเที่ยวโดยมีเหตุผลด้านสังคมเป็นหลัก ประกอบด้วยเหตุผล 2 อย่าง คือ
  - 2.1 ความต้องการเพื่อน ต้องการเป็นที่ยอมรับ
  - 2.2 ความต้องการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งเหตุผลสองข้อนี้เป็นความต้องการที่จะเอาใจผู้อื่น
3. ปัจจัยด้านความต้องการความสำเร็จ มักเป็นผู้ที่ท่องเที่ยวแบบผจญภัยหรือทำกิจกรรมที่ทำให้ตนเองรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย ทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งสำเร็จลุล่วงด้วยความสามารถของตน
4. ปัจจัยด้านความต้องการปลีกตัว คือ ความต้องการที่จะหลีกหนีจากสังคมหรือสิ่งที่เป็นชีวิตประจำวัน ต้องการพักผ่อน ปลอดภัยตนเองออกมาจากชีวิตสังคม

แรงจูงใจในกลุ่มนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวนอกจากมีความแตกต่างทางด้านรูปแบบการท่องเที่ยวแล้ว ในนักท่องเที่ยวกลุ่มเดียวกัน มีกิจกรรมคล้ายกัน ยังมีความแตกต่างกันในด้านแรงจูงใจ ซึ่งกลุ่มที่จะกล่าวต่อไปเป็นตัวอย่างของนักท่องเที่ยวแบกเป้ นักท่องเที่ยวสวนสนุก และนักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

1. นักท่องเที่ยวแบบแบเป้ (Backpackers) การท่องเที่ยวในรูปแบบแบเป้มีให้เห็นมากขึ้นในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีลักษณะ 4 อย่าง ดังนี้

1.1 Escape หลบหนี รูปแบบการท่องเที่ยวแบบแบเป้เห็นได้ในกลุ่มนักท่องเที่ยวตะวันตก โดยมากจะเป็นกลุ่มที่มีการศึกษา แต่แรงจูงใจในการหลบหนีเป็นการหลบหนีจากทางเลือกเดิมๆ เกี่ยวกับอาชีพและครอบครัว หลบหนีจากความรับผิดชอบ ซึ่งจะเห็นได้ในการศึกษาการท่องเที่ยวของเยาวชน ในสมัยก่อนรวมถึงกลุ่ม Drifters Hippies Counter Culture Movements นักท่องเที่ยวแบบแบเป้มีรูปแบบใหม่ของกลุ่ม Drifter เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เดินทางท่องเที่ยวชั่วคราวและโดยมากจะกลับไปใช้ชีวิตปกติ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะหลบหนีเพียงอย่างเดียว

1.2 Environmental focus สนใจสิ่งแวดล้อมการใช้ที่พักของนักท่องเที่ยวแบบแบเป้มักพักที่พักเยาวชนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่ทำหาย

1.3 Employment นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มักแสวงหางานในระหว่างการท่องเที่ยว โดยแนวคิดมาจากการทำงานไปเที่ยวไป (Working holiday) และการพัฒนาทักษะบางอย่าง

1.4 Social focus แรงจูงใจในการมีเพื่อน มีกลุ่ม และการรู้จักคนในพื้นที่ ลักษณะเช่นนี้ทำให้กลุ่มแบเป้แตกต่างจากกลุ่ม Drifter หรือ Hippies ซึ่งอาจต่อต้านการเข้าสังคม ดังนั้นกลุ่มแบเป้ จึงเป็นกลุ่มตลาดใหม่ที่มีแรงจูงใจในด้านสังคมชัดเจน

กลุ่มนักท่องเที่ยวแบเป้ต่างเชื้อชาติ มีแรงจูงใจที่ต่างกัน จากการศึกษาของ Locker (1993) โดยใช้แนวคิดของ Travel Career ladder ศึกษา นักท่องเที่ยวแบบแบเป้จากอเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์และสหราชอาณาจักร ที่เดินทางมาเที่ยวในออสเตรเลีย โดยนักท่องเที่ยวจากนิวซีแลนด์ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวมากที่สุด นักท่องเที่ยวจากอเมริกาเหนือมีแรงจูงใจในการหลบหนีมากกว่าแรงจูงใจอื่น และการเยี่ยมชมแหล่งประวัติศาสตร์และธรรมชาติสำคัญที่สุด ส่วนนักท่องเที่ยวจากสหราชอาณาจักรต้องการหลบหนีและชื่นชมความงามของธรรมชาติ

2. นักท่องเที่ยวสวนสนุก (Theme park visitors) Pearce และ Dermott ทำการสำรวจผู้มาเที่ยวสวนสนุกโดยแบ่งกลุ่มตามเกณฑ์ประชากรศาสตร์ออกเป็น กลุ่มเด็ก ผู้ใหญ่ที่มาคนเดียว และกลุ่มครอบครัว พบว่ากลุ่มเด็กมีแรงจูงใจจากความตื่นเต้นสนุกสนานในกลุ่มที่มาคนเดียว ต้องการพบเพื่อนใหม่ หรือมีกิจกรรมทำกับผู้อื่นส่วนในกลุ่มครอบครัวต้องการมีความสุขกับครอบครัว ดังจะเห็นได้ว่าในแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งมีกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการที่มาจากแรงจูงใจที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

ในธุรกิจสวนสนุกมักจะให้ความสนใจกับลูกค้าปัจจุบันและลูกค้าที่คาดหวังว่าพวกเขาเป็นใคร เพราะการที่ผู้จัดการหรือเจ้าของจะตัดสินใจว่าจะสร้างที่สวนสัตว์ หรือซื้อเครื่องเล่นชิ้นใหม่เพื่อดึงดูดลูกค้าเพิ่มขึ้นดังนั้นก็ก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะเลือกทำอะไรต้องมีความเข้าใจเรื่องแรงจูงใจของลูกค้าทั้งในปัจจุบันและกลุ่มเป้าหมายที่จะมาเป็นลูกค้าในอนาคต

3. นักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ (National park visitors) การศึกษาแรงจูงใจที่พบในอุทยานแห่งชาติ สหรัฐอเมริกาแห่งหนึ่งพบว่าแรงจูงใจ คือ “เรียนรู้ธรรมชาติ” “คลายเครียด” “ความท้าทาย” “รู้จักตัวเอง” “สถานภาพ” “กระชับความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างกลุ่ม” “สนุกสนาน” โดยความสนุกสนานเป็นแรงจูงใจที่พบมากที่สุด ในขณะที่สถานภาพ และการรู้จักตนเองเป็นแรงจูงใจที่พบน้อยที่สุด

ความแตกต่างของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละประเทศเป็นปัจจัยที่ต้องนำมาพิจารณาเนื่องจากอุทยานแห่งชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายแม้แต่ภายในประเทศเดียว อุทยานแห่งชาติมีความแตกต่างกันด้านภูมิศาสตร์และกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังนั้นในการศึกษาแรงจูงใจในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวจึงต้องมีความเข้าใจในแหล่งท่องเที่ยวและกลุ่มนักท่องเที่ยว

สรุป แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวอาจได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น วัฒนธรรม เป็นต้น หรือพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว อารมณ์ ความต้องการพัฒนาตนเอง สถานภาพ และกายภาพ เป็นต้น ซึ่งแรงจูงใจอาจจะเกิดขึ้นทั้ง 2 ประการรวมกัน ดังนั้น การทราบแรงจูงใจในการเดินทางทำให้นักการตลาดเข้าใจความคาดหวังของนักท่องเที่ยว สามารถตอบสนองได้เหมาะสมและช่วยให้เกิดการกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวได้

2.1.6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการ (Recreation)

ความหมายของนันทนาการ

นักศึกษาและนักสังคมศาสตร์อธิบายไว้ นันทนาการ หมายถึง กิจกรรม (Activities) ซึ่งมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย การที่บุคคลหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความสนใจของตน แล้วก่อให้เกิดผลการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน และ/หรือสุขสงบ กิจกรรมในที่นี้หมายถึง กิจกรรมประเภทเกม กีฬา ศิลปะ ดนตรี การแสดงละคร การเดินทางท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม งานอาสาสมัคร งานอดิเรก กีฬาท้าทาย เป็นต้น

เจ บี แนช (Jay B. Nash) ได้อธิบายไว้ในหนังสือปรัชญานันทนาการ (Philosophy of Recreation) ว่า นันทนาการ หมายถึง การใช้เวลาวางนันทนาการเพื่อประโยชน์คุณค่าในทางดีงามจากการเข้าร่วมกิจกรรมเด็ก ๆ จะเรียกกิจกรรมนั้นว่า การเล่น ส่วนคนหนุ่มสาว จะเรียก นันทนาการ ส่วนความหมายของเวลาวางนันทนาการได้มีการวิเคราะห์ความหมายของ คำว่า เวลาวาง (leisure time) หมายถึง เวลาที่ว่างจากกิจกรรมที่จำเป็นอื่น ๆ ว่างจากงานประจำเวลาพักผ่อนหรือเวลาที่ประกอบกิจกรรมประจำวัน

เจอร์ลด์ บี ฟิทเจอรัลด์ (Gerald B. Fitzgerald) ได้อธิบายในหนังสือ การจัดนันทนาการชุมชน (Community organization for Recreation) ว่าเวลาวางหมายถึงเหลือจากการงาน แต่นันทนาการคือการแสดงออกซึ่งความสนใจของมนุษย์ในเวลาวางนั้น เวลาวางกับนันทนาการไม่เหมือนกัน เพราะกิจกรรมในเวลาวางบางกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไม่ใช่กิจกรรมนันทนาการ เช่น การเล่นพนัน การประพฤติชั่ว เป็นต้น

ยอร์ช ดี เบ็ตเตอร์ (George D. Better) ได้เขียนไว้ในหนังสือนันทนาการชุมชน (Introduction to Community Recreation) ว่านันทนาการเป็นความหมายเฉพาะ การเล่นจะเป็นความหมายที่เหมาะสมกับเด็ก ส่วนคนหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่ใช้คำว่านันทนาการจะเหมาะสมกว่า

สเตอร์ลิง เอส ไวนันส์ (Sterling S. Winans) ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการของสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มาบรรยายเรื่องของนันทนาการที่วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ ในปี 2501 ได้สรุปว่า นันทนาการหมายถึง การแสดงออกตามธรรมชาติของมนุษย์ ในด้านความต้องการและความสนใจ เพื่อแสวงหาความพึงพอใจในเวลาวาง และเป็นการแสดงออกที่พึงประสงค์ของสังคม ทำให้มีความสุข

ชาร์ล เค ไบรท์บิล และฮาร์โอด ดี เมเยอร์ (Charles K. Brightbill and Harold D. Mayer) กล่าวไว้ในหนังสือนันทนาการ (recreation) ว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจในเวลาวางโดยมีความพอใจหรือความสุข เป็นเครื่องจูงใจเป็นมูลฐานเบื้องต้นในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น

สรุป ความหมายของนันทนาการ ในการศึกษาเรื่องนี้ หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาประสบการณ์ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือสังคม โดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ

เป็นสื่อ ในช่วงเวลาว่าง เวลาอิสระ โดยที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ หรือมีแรงจูงใจ แล้วส่งผลให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน และสงบสุข

2.1.7 ประวัติเมืองเชียงแสน

ประวัติความเป็นมาของเมืองเชียงแสน ชื่อเมืองเชียงแสนนั้น เป็นชื่อที่ถูกเรียกกันมาในช่วงระยะเวลาหนึ่งจนถึงปัจจุบัน แต่ในช่วงของการเริ่มก่อตั้งชุมชนนั้นตามที่ได้บันทึกไว้ในพงศาวดารหลายฉบับ จะมีเค้าโครงเรื่องในทางเดียวกัน กล่าวไว้ว่าเมื่อครั้งสมัยต้นพุทธกาล พระเจ้าสิงหนวัติ-กุมาร อพยพมาจากนครไทยเทสลงลงมาตามลำน้ำโขง และตั้งบ้านแปลงเมืองโดยมีพญานาคช่วยขุดคูปราการเมือง ปรากฏชื่อเมืองว่า นาคพันธุสิงหนวัตินคร ต่อมาพระเจ้าสิงหนวัติ ได้รวบรวมดินแดนให้เป็นปึกแผ่น โดยรวมเอาชาวมิลักขุ และปราบปรามพวกขอมให้อยู่ได้อำนาจ หลังจากนั้น เมืองนาคพันธุสิงหนวัตินคร หรือ เมืองโยนกนาคพันธุ ได้เจริญรุ่งเรืองและมีกษัตริย์ปกครองสืบต่อกันมาอีกหลายพระองค์ และแต่ละพระองค์ต่างก็ทรงเน้นในเรื่องการทำนุบำรุงพระศาสนาเป็นหลักเรื่อยมา

ต่อมาในรัชสมัยของพระเจ้าพังคราช อำนาจของขอมแห่งเมืองอุโมงคเสลามิมากขึ้นสามารถรบชนะพระเจ้าพังคราชและถูกขับไล่ไปอยู่ที่เวียงสีทอง ครั้นต่อมาพระเจ้าพรหม ผู้เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าพังคราช สามารถปราบปรามพวกขอมลงได้สำเร็จ จึงได้อัญเชิญ พระเจ้าพังคราชกลับมาครองราชสมบัติที่เมืองโยนกนาคพันธุตามเดิม จากนั้นอาณาเขตของเมืองนาคพันธุได้แผ่ขยายกว้างออกไปอีก โดยไปสร้างเวียงไชยปราการ และพระเจ้าพรหมได้ ทรงครองราชย์อยู่ที่นั่น ต่อมาในรัชกาลของพระเจ้าไชยศิริ เวียงไชยปราการก็ถูกรุกรานโดยกษัตริย์จากเมืองสะเทิม พระเจ้าไชยศิริเห็นว่าสู้ไม่ได้ จึงอพยพไปอยู่ที่เวียงกำแพงเพชรส่วนทางเมืองโยนกนาคพันธุ นั้น ก็ยังคงมีกษัตริย์ปกครองต่อมา จนถึงรัชกาลของพระเจ้ามหาชัยชนะ ก็เกิดเหตุอาเพศเมืองล่มจนกลายเป็นหนองน้ำไป

เรื่องราวของเมืองโยนกนาคพันธุที่ได้กล่าวมานั้นเป็นเพียงพงศาวดาร แต่การถือกำเนิดขึ้นของเมืองเชียงแสนที่ชัดเจนนั้นน่าจะอยู่ในรัชสมัยของพญามังราย เพราะพระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ที่มีตัวตนอยู่จริงในประวัติศาสตร์ คำว่า "เชียง" นั้นเป็นภาษาของชนเผ่าไตโบราณ ที่เรียกชื่อเมืองหรือมีขนาดใหญ่ระดับเมืองว่า "เวียง" หรือ "เชียง" เช่น เชียงขวาง, เชียงลุ่ม, เชียงตุง, เชียง

ม่วนเหล่านี้นี้เป็นต้น ดังนั้นคำว่า"เชียงแสน"น่าจะมีความหมายว่า "เมืองของแสน" และคำว่า"แสน" นั้นน่าจะมาจากพระนามของพระ- เจ้าแสนภู ผู้เป็นพระราชนัดดาของ พญามังราย ซึ่งใน "พงศาวดารโยนก"ของพระยาประจักษ์จักร(แซ่ม บุญนาค)ฉบับพิมพ์เมื่อปี พ.ศ.2504 หน้า309 มีความว่า "ให้ขุดคูและก่อปราการพระนครสามด้าน แต่ด้านตะวันออกเว้นไว้ เอาแม่น้ำเป็นคูของปราการเวียงตั้งพิงฝั่หลักเมืองในวันศุกร์ เดือน 7 ขึ้น 2 ค่ำ ปีมะโรง จุลศักราช 690 ยามแตรคำ ไร่ ลัคนาราศีตุลวงปราการด้านหลัง 700 วา ด้านยาวไปตามแม่น้ำของ(โขง) 1500 วา"ได้บันทึกไว้

ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.1831 พญามังรายพระราชอัยกา , พญาไชยสงครามพระราชบิดาของพระเจ้าแสนภู ทรงโปรดให้พระองค์เดินทางไปสำรวจทำเลที่จะสร้างเมืองขึ้นอีกเมืองหนึ่ง พร้อมด้วยข้าราชการบริพารและราษฎรเมืองเชียงใหม๋ ลำพูน เสด็จลงเรือแพล่องไปตามลำน้ำกก 7 วัน 7 คืน จนถึง"สบกก" อันเป็นปากแม่น้ำไหลมาประจบกับแม่น้ำโขง จึงโปรดให้ตั้งค่ายพักแรมขึ้นชั่วคราว (ปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณเชียงแสนน้อย) หลังจากสำรวจบริเวณนั้นอย่างถี่ถ้วนแล้ว ทรงเห็นว่าบริเวณหนึ่งห่างจากเวียงสาไปประมาณ 7 กิโลเมตรทางทิศเหนือ มีความเหมาะสมหลายอย่างที่น่าจะสร้างบ้านแปลงเมืองได้ ดังนั้น"เวียงเก่า"หรือ"เชียงแสน"จึงพื้นดินเป็นบ้านเป็นเมืองอีกครั้ง

ต่อมาพญาไชยสงครามพระราชบิดาของพระเจ้าแสนภูถึงทิวงคต ณ. เมืองเชียงใหม๋ แผ่นดินจึงว่างกษัตริย์ พระเจ้าแสนภูจำต้องเสด็จกลับไปปกครองเมืองเชียงใหม๋ กาลต่อมาเมื่อพญาคำฟูพระราชโอรสเติบโตใหญ่ จึงทรงให้เสวยราชย์แทนพระองค์ พระเจ้าแสนภูทรงผูกพันกับเมืองเชียงแสนในฐานะที่พระองค์ทรงสร้างและทำนุบำรุงด้วยดีมาตลอด จึงทรงเสด็จกลับไปปกครองดูแลเมืองเชียงแสนอีกครั้ง เมื่อปีพ.ศ.1875 จวบจนสิ้นพระชนม์เมื่อปีพ.ศ.1877ขณะมีพระชนมายุได้ 60 พระชันษา จากนั้นพระเจ้าคำฟูทรงย้ายจากเชียงใหม๋มาประทับที่เมืองเชียงแสนตลอดรัชกาล แต่หลังจากสมัยพระเจ้าคำฟูแล้ว เมืองเชียงแสนคงลดฐานะลงเป็นเมืองอุปราชเท่านั้น เพราะรัชกาลพระเจ้าผายู โปรดให้พระเจ้านารายณ์โอรส มาปกครองเมืองเชียงแสนแทน หลังจากนั้นตั้งแต่วัฒนสมัยพระเจ้านารายณ์เป็นต้นมา เมืองเชียงแสนก็ถูกลดฐานะลงไปอีก เพราะกษัตริย์ในรัชกาลต่อมา ทรงแต่งตั้งเพียงพระราชวงศ์หรือขุนนางที่มีความดีความชอบ ขึ้นมาปกครองในฐานะเจ้าเมืองแทน ทำให้เมืองเชียงแสนคงอยู่ในฐานะหัวเมืองหนึ่งเท่านั้นอย่างไรก็ตาม แม้ว่าเมืองเชียงแสนจะถูกลดฐานะเป็นเพียงหัวเมือง แต่ผู้ปกครองเมืองเชียงแสนต่างก็ทำนุ

บำรุงบ้านเมืองและศาสนาสร้างวัดวาอารามมากมาย ซึ่งในปัจจุบันยังคงปรากฏซากวัดร้างในกำแพงเมืองเก่ามากถึง 75 วัดและนอกกำแพงเมืองอีก 66 วัดซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของเมืองเชียงแสนเป็นอย่างสูงในอดีตจนกระทั่งราวปีพ.ศ.2100 เมืองเชียงแสนก็ตกเป็นเมืองขึ้นของพม่าพร้อมกับเมืองเชียงใหม่และอีกหลายเมืองในอาณาจักรล้านนา

ต่อมาราวปีพ.ศ.2143 ในรัชกาลของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เจ้าเมืองเชียงใหม่ มังหนาช่อ ยอมสวามิภักดิ์ต่อกรุงศรีอยุธยาพระนเรศวรโปรดฯ ให้จัดการปกครองเมืองเชียงใหม่ และให้ ออกญารามเดโชไปครองเมืองเชียงแสนเมืองเชียงแสนอยู่ภายใต้เขตทศสีมาของกรุงศรีอยุธยาได้ไม่นาน ก็ต้องยอมอ่อนน้อมต่อพม่าอีกครั้ง จากนั้นพม่าก็แต่งตั้งขุนนางมาปกครองโดยตลอด บางครั้งก็มีการพยายามจะปลดอำนาจพม่าของชาวพื้นเมือง เช่นกรณีของเทพสิงห์ และน้อยวิสุทธ์แห่งลำพูน ซึ่งสามารถตีเชียงแสนคืนได้ในราวปี พ.ศ.2300 แต่ไม่นานพม่าก็กลับเข้ามาปกครองเมืองเชียงแสนได้อีกจนกระทั่งราวปี พ.ศ.2347พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกโปรดฯ ให้เจ้าฟ้ากรมหลวงเทพหริรักษ์ เจ้าพระยาบวรราชเอกทัตขึ้นไปสมทบกับทัพจากเวียงจันทน์ น่านลำปางและเชียงใหม่ รวมกำลังกันขับไล่พม่าออกจากเชียงแสนเป็นผลสำเร็จ และกวาดต้อนผู้คนลงไปได้ตามเมืองทั้งห้า การศึกครั้งนั้นเป็นผลให้เมืองเชียงแสนถูกเผาทำลายจนหมดความสำคัญลงไปมาก

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ราวพ.ศ.2413มีชาวพม่า ลื้อจีน จากเมืองเชียงตุง และชาวไทยใหญ่จากเมืองหมอกใหม่ ได้อพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานในเมืองเชียงแสน เจ้าอุปราชราชวงศ์เมืองเชียงใหม่จึงมีหนังสือแจ้งไปยังกรุงเทพฯ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดฯ ให้อุปราชเมืองเชียงใหม่ไปแจ้งคนเหล่านั้น ให้อยู่ภายใต้การปกครองของเชียงใหม่ถ้าต้องการอาศัยอยู่ต่อไป แต่ไม่มีผู้ใดปฏิบัติตาม ดังนั้นราว พ.ศ.2417 จึงโปรดเกล้าให้เจ้าอินทวิชยานนท์เมืองเชียงใหม่และโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าอินตะ นำราษฎรจากลำพูนลำปาง และเชียงใหม่ ขึ้นไปตั้งถิ่นฐานที่เชียงแสนแทน แล้วยกเจ้าอินตะให้เป็นพระยาราชเดชดำรงเจ้าเมืองเชียงแสนในปี พ.ศ.2472ต่อมาถูกยุบฐานะกลับเป็นอำเภอเชียงแสน ภายใต้การปกครองของจังหวัดเชียงรายอีกครั้ง เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2500 ถึง ปัจจุบัน

เมืองเชียงแสนที่มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างสูงในอดีต ปัจจุบันคงเหลือเพียงซากโบราณสถานมากมายซึ่งมีประชาชนเข้าไปปลูกป่าปลูกสร้างบ้านเรือนปะปน ทั้งยังถูกทำลายจาก

การขุดหาของมีค่าต่างๆ เป็นที่น่าเสียดายที่เมืองประวัติศาสตร์อันสมควรที่จะได้รับการดูแล ปกป้องรักษา เมืองโบราณสำคัญที่ไม่ได้ยิ่งหย่อนกว่าโบราณสถานอื่นๆ ของประเทศไทย ที่น่าจะเป็นมรดกโลกเหมือนสุโขทัย อโยธยา หรือกำแพงเพชร กลับยังไม่มีหน่วยงานใดๆ เข้าไปดูแลจัดการเท่าที่ควร วันนี้เมืองเชียงใหม่ยังเป็นเมืองท่องเที่ยวเล็กๆ อันเงียบสงบ วิถีชีวิตริมฝั่งโขงสามประเทศที่เรียบง่ายมนต์ขลังแห่งเมืองเก่า ที่มีเรื่องราวเล่าขานมากมาย อีกทั้งมรดกด้านศิลปกรรมคุณค่าที่บรรพบุรุษของเราได้ทิ้งไว้ให้และธรรมชาติอันงดงาม วัตถุโบราณที่พบในอำเภอเชียงแสนนั้นเป็นสิ่งยืนยันถึงความรุ่งเรืองของเมืองเชียงแสนในครั้งอดีตทั้งในด้านศาสนาและงานศิลป์ ได้แก่ พระพุทธรูปที่ทำจากเนื้อสำริดที่มีอายุหลายร้อยปีหลากหลายศิลปะหลายสมัย ทั้งศิลปะลังกา สุโขทัย ตลอดจนสมัยอโยธยา ลวดลายชิ้นส่วนงานปูนปั้นที่ขุดพบต่างๆ ตลอดจนพระพิมพ์ต่างๆ มากมาย ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์เพื่อเป็นข้อมูลด้านการศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของชนรุ่นหลังต่อไป

2.1.8. ประโยชน์ของการท่องเที่ยวที่มีต่อท้องถิ่น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว มีดังนี้

1. สร้างงานและสร้างอาชีพ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจัดว่าเป็นแหล่งจ้างงานที่ใหญ่ที่สุดเนื่องจากเกี่ยวข้องกับสัมพันธกันหลายๆ อาชีพ ได้แก่ ธุรกิจโรงแรม บริษัทนำเที่ยว สายการบิน มัคคุเทศก์ ภัตตาคาร ร้านอาหาร สถานเริงรมย์ การประกอบการขนส่งผู้โดยสาร นอกจากนั้นยังมียานที่เห็นได้ชัดมาก คือการผลิตสินค้าของที่ระลึกหรือสินค้าพื้นเมือง เช่น การทอผ้า เครื่องจักสาน เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น
2. งานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางอ้อม ได้แก่ งานด้านการก่อสร้าง เช่น อาคารที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้า งานด้านกิจกรรม เช่น ปลูกผัก เลี้ยงไก่ขายให้โรงแรม เป็นต้น
3. ทำให้เกิดการกระจายรายได้ เมื่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ก็ต้องใช้จ่ายเงิน ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม ค่าพาหนะในประเทศ ค่าใช้จ่ายบันเทิง ซื้อของ และอื่นๆ ซึ่งทำให้เกิดการหมุนเวียนให้ท้องถิ่น ซึ่งเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นอันจะเป็นผลต่อเนื่องไปถึงความอยู่ดีกินดี และยกมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้นได้

4. รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้น จากภาษีของผู้มีรายได้รัฐมีเงินตราต่างประเทศ สามารถนำมอลดภาวะการขาดดุลการค้าได้ ทำให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น สามารถที่จะพัฒนาประเทศไปในด้านต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง

5. การพัฒนาสาธารณูปโภค อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังมีบทบาทต่อการลงทุนพัฒนาด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ซึ่งจะสร้างความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น

6. การยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงระบบสาธารณสุขและการขนส่ง การมีแหล่งนันทนาการและการกีฬาแห่งใหม่ การมีร้านอาหาร และ พื้นที่สาธารณะเพิ่มขึ้น รวมถึงการมีตัวเลือกจำนวนมากของสินค้าและอาหารที่มีคุณภาพ

7. คุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณีได้รับการทำนุบำรุงขึ้นมาใหม่ (Revaluation of Culture and Traditions)

8. การท่องเที่ยวสามารถส่งเสริมการทำนุบำรุง และ การส่งต่อประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิม รวมทั้งช่วยส่งเสริม การอนุรักษ์และการจัดการอย่างยั่งยืนต่อทรัพยากรทางธรรมชาติ การปกป้องมรดกของท้องถิ่น และการฟื้นฟูงานฝีมือ ศิลปะ และวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นขึ้นมาใหม่

9. การท่องเที่ยวไม่ได้มีส่วนช่วยด้านการเงินในการอนุรักษ์มรดกท้องถิ่นเพียงอย่างเดียว แต่ยังสนับสนุนทางอ้อมด้วย เช่น การท่องเที่ยวในพื้นที่ห่างไกลในแถบหุบเขา สามารถช่วยให้ชาวเขาตระหนักและฟื้นฟูเพลงท้องถิ่น และการฟ้อนรำแบบดั้งเดิมเอาไว้ได้

10. การท่องเที่ยวส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความภูมิใจของชุมชน (Tourism Encourages Civic Involvement and Pride)

11. การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนเรียนรู้คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและ ธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อรายได้ การท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดความภาคภูมิใจในมรดกของท้องถิ่นและของชาติยังส่งผลให้เกิดความใส่ใจในการอนุรักษ์ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในด้านการดำเนินงาน และ การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเงื่อนไขสำคัญในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรที่หลากหลายอย่างยั่งยืน

2.1.9.แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงแสน ตั้งอยู่ในตัวเมืองเชียงแสน เป็นที่เก็บรวบรวมโบราณวัตถุที่ได้จากบริเวณเมืองโบราณเชียงแสนและพื้นที่ ใกล้เคียง เช่น ลวดลายปูนปั้นฝีมือล้านนา พระพุทธรูปและศิลาจารึกจากเชียงแสนและจากจังหวัดพะเยา พร้อมทั้งให้ข้อมูลทางด้านวิชาการเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี การตั้งถิ่นฐานของชุมชน และประวัติการสร้างเมืองเชียงแสน นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงศิลปะพื้นบ้านของชาวไทยใหญ่ ไทยลื้อและชาวเขาเผ่าต่างๆ ได้แก่ เครื่องเงิน เครื่องดนตรี เครื่องประดับ เป็นต้น เปิดให้เข้าชมทุกวัน พุธ-อาทิตย์ ยกเว้นวันจันทร์ อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ระหว่างเวลา 09.00-16.00 น. เก็บค่าเข้าชมชาวไทยคนละ 10 บาท ชาวต่างประเทศคนละ 30 บาท

หอดูและอุทยานสามเหลี่ยมทองคำ หอดูและอุทยานสามเหลี่ยมทองคำ ตั้งอยู่ในพื้นที่ประมาณ 250 ไร่ ห่างจากอำเภอเชียงแสนประมาณ 10 กิโลเมตร ตัวอาคารล้อมรอบด้วยสวนอันสวยงาม เป็นศูนย์นิทรรศการแสดงประวัติความเป็นมาของผืนเมื่อสมัยที่มีการใช้กัน อย่างถูกกฎหมายและผลกระทบของการเสพติดฝิ่น อีกทั้งยังทำหน้าที่ศูนย์ข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัยและการศึกษาต่อเนื่องใน หัวข้อฝิ่น สารสกัดจากฝิ่นในรูปแบบต่างๆ และยาเสพติดอื่นๆ หอดูจะเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมในระยะทดลอง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 เปิดเฉพาะวันพฤหัสบดี, ศุกร์-เสาร์ และอาทิตย์ เวลา 10.00-15.30 ค่าเข้าชมบุคคลทั่วไป ต่างชาติ 300 บาท คนไทย 200 บาท ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป 50 บาท เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี 50 บาท (เฉพาะคนไทย) เด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี ฟรี

วัดพระธาตุเจดีย์หลวง ตั้งอยู่ติดกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงแสน สร้างโดยพระเจ้าแสนภูเมื่อประมาณกลางพุทธศตวรรษที่ 19 โบราณสถานประกอบด้วยเจดีย์ประธานทรงระฆังแบบล้านนา เป็นเจดีย์ใหญ่ที่สุดในเชียงแสน นอกจากนี้ยังมีพระวิหารที่เก่ามากซึ่งพังทลายเกือบหมดแล้ว และเจดีย์รายแบบต่างๆ 4 องค์

วัดพระเจ้าล้านทอง วัดนี้ตั้งอยู่ในเขตกำแพงเมือง เจ้าทองจั่ว ราชโอรสพระเจ้าติโลกราชเป็นผู้สร้างเมื่อ พ.ศ. 2032 ได้ทรงหล่อพระพุทธรูปองค์หนึ่งหนักล้านทอง (1,200 กิโลกรัม) ขนานนามว่า พระเจ้าล้านทอง เป็นพระประธาน ในวัดนี้ยังมีพระพุทธรูปอีกองค์หนึ่งได้มาจากวัดทอง

ทิพย์ซึ่งเป็นวัดร้าง เรียกกันว่า พระเจ้าทองทิพย์ เป็นพระพุทธรูปทองเหลือง พระพักตร์งดงามมาก ลักษณะเป็นพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย

วัดป่าสัก อยู่ห่างจากอำเภอเชียงแสนประมาณ 1 กิโลเมตร เขตตำบลเวียง พระเจ้าแสนภูทรงสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1838 และให้ปลูกต้นสักล้อมกำแพงจำนวน 300 ต้น จึงได้ชื่อว่า “วัดป่าสัก” ทรงตั้งพระพุทธรูปโมฬีอาจารย์เป็นสังฆราชจำพรรษา ณ อารามแห่งนี้ ภายในวัดมีโบราณสถานที่สำคัญคือ เจดีย์ประธานทรงมณฑปยอดระฆัง ตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้นอันวิจิตร เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุกระดูกตมู่ช้างมาจากเมืองปาฏลิบุตร

วัดพระธาตุจอมกิตติ อยู่ถนนเลียบบแม่น้ำเชียงแสน-เชียงของ ตามพงศาวดารกล่าวว่า พระเจ้าฟ้างคราช โปรดเกล้าฯ ให้สร้าง เมื่อ พ.ศ. 1483 สมัยเดียวกับการสร้างพระธาตุจอมทอง เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นเจดีย์ย่อเหลี่ยมไม้สิบสองสมัยเชียงแสน ต่อมาพระเจ้าสุวรณคัมภีร์ได้เสริมและปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุใหม่

วัดสังฆาแก้วดอนตัน อยู่ถนนเลียบบแม่น้ำเชียงแสน-เชียงของ ใกล้วัดพระธาตุจอมกิตติ มีประวัติตามตำนานว่า สร้างโดยพระเจ้าลาวจกราช เมื่อต้นพุทธศตวรรษที่ 12 แต่หลักฐานที่พบแสดงว่ามีอายุอยู่ในช่วงไม่เกินพุทธศตวรรษที่ 21 กรมศิลปากรได้ขุดพบหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญมากมาย โดยเฉพาะภาพขูดขีดบนแผ่นอิฐเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับทศชาติตอนเวสสันดรชาดก เช่น พระเวสสันดรเดินป่า ชูชกเฝ้าพระเวสสันดร เป็นต้น ลักษณะของภาพเป็นการเขียนลงบนอิฐก่อนการเผา ที่น่าสนใจคือ อิฐดังกล่าวถูกนำมาก่อเป็นผนังและฉาบปูนปิดทับ คงเนื่องจากความศรัทธาของชาวบ้านผู้สร้างวัดถวายมากกว่าจะจงใจให้คนมาชม นอกจากนี้ยังพบชิ้นส่วนจิตรกรรมฝาผนังที่หลุดพังมาจากผนังวิหาร มีสภาพแตกหักแต่ยังคงเหลือลักษณะของสีและตัวภาพซึ่งใช้สีขาวและสีแดงเพียง 2 สี นับได้ว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญทางวิชาการอย่างยิ่ง

ทะเลสาบเชียงแสน หรือหนองบงคาย อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงแสนตามทางหลวง 1016 (เชียงแสน-แม่จัน) ประมาณ 5 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายที่ กม.27 เข้าไปอีก 2 กิโลเมตร ในฤดูหนาวจะมีฝูงนกน้ำอพยพมาอาศัยที่ทะเลสาบแห่งนี้ และยังมีทิวทัศน์สวยงามมากเวลาพระอาทิตย์ตก

สบรวก (ดินแดนแห่งสามเหลี่ยมทองคำ) อยู่ห่างจากเชียงแสนไปทางทิศเหนือ 9 กิโลเมตร ตามถนนเลียบบริมแม่น้ำโขง สบรวกเป็นบริเวณที่แม่น้ำโขงซึ่งกั้นดินแดนระหว่างประเทศ

ไทยและประเทศลาว มาพบกับแม่น้ำรวกซึ่งกั้นดินแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศพม่า จากจุดนี้นักท่องเที่ยวจะมองเห็นดินแดนที่เรียกกันว่า สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเชื่อมดินแดน 3 ประเทศ คือไทย ลาว พม่า เข้าด้วยกัน ที่สบรวกมีบริการเรือให้เช่าเพื่อเดินทางไปชมทิวทัศน์บริเวณ สามเหลี่ยมทองคำ ใช้เวลาเดินทาง 20 นาที และยังสามารถเช่าเรือจากสบรวกไปยังเชียงใหม่และ เชียงของได้ ใช้เวลาในการเดินทาง ประมาณ 40 นาที และ 1 ชั่วโมงครึ่งตามลำดับ

พระธาตุดอยปู่เข้า ตามเส้นทางเชียงใหม่-สบรวก แยกซ้ายก่อนถึงสามเหลี่ยมทองคำ เล็กน้อย รถยนต์สามารถขึ้นไปถึงยอดเขา หรือจะเดินขึ้นบันไดก็ได้ พระธาตุดอยปู่เข้านี้ สร้างขึ้น บนดอยเชียงเมี่ยง ริมปากน้ำรวก เมื่อ พ.ศ. 1302 ในสมัยพระยาลาวเก้าแก้วมาเมือง กษัตริย์องค์ ที่ 2 แห่งเวียงหิรัญนครเงินยาง โบราณสถานประกอบด้วยพระวิหาร และกลุ่มเจดีย์ที่พังทลาย ก่อ ด้วยอิฐมีร่องรอยการตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้น นอกจากนี้บนดอยเชียงเมี่ยงยังเป็นจุดชมวิว สามารถมองเห็นสามเหลี่ยมทองคำได้ชัดเจน

วัดพระธาตุผาเงา อยู่ห่างจากอำเภอเชียงแสนไปตามเส้นทางเชียงใหม่-เชียงของ ประมาณ 4 กิโลเมตร อยู่ตรงข้ามโรงเรียนสบคำ เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม มีเจดีย์ทรงระฆังขนาด เล็กตั้งอยู่บนหินก้อนใหญ่ วิหารปัจจุบันสร้างทับซากวิหารเดิม บนยอดเขาข้างหลังวัด เป็นที่ตั้ง ของพระบรมพุทธรูปนิมิตร์เจดีย์ที่มองเห็นทิวทัศน์สวยงามได้โดยรอบ

วัดเจดีย์เจ็ดยอด อยู่เหนือวัดพระธาตุผาเงาขึ้นไปบนดอยประมาณ 1 กิโลเมตร ตัววัด หักพังหมดแล้ว เหลือแต่เพียงซากอิฐเก่าๆ แทบไม่เห็นรูปร่างเดิม อาจกล่าวได้ว่า วัดพระธาตุผาเงา และวัดเจดีย์เจ็ดยอดอยู่บนเขาสูงเดียวกัน มีบริเวณต่อเนื่องกันอย่างกว้างขวาง บริเวณร่มรื่นด้วย ไม้ใหญ่ สมกับเป็นสถานปฏิบัติธรรม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญญารัตน์ เสนสุวรรณ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจ และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มี อายุระหว่าง 20-29 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เป็นนักศึกษา มีรายได้น้อยกว่าหรือ เท่ากับ 10,000 บาท สถานภาพโสด และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ โดยปัจจัยทางด้านส่วน

ประสมทางการตลาด มูลเหตุจูงใจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

กัลยารัตน์ ศิริรัตน์ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวางแผนเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความโดดเด่น 4 เส้นทาง คือ เส้นทางในเมือง เส้นทางที่ 1: พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ-วัดพระมหาธาตุ-หอพระนารายณ์-กำแพงเมืองเก่า-ศาลหลักเมือง เส้นทางที่2: เป็นเส้นทางที่ดีที่สุดในเส้นทางประวัติศาสตร์ เส้นทางที่3: พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ-วัดพระมหาธาตุ-โบราณสถานเขาควา-พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหาดทรายแก้ว เป็นเส้นทางธรรมชาติที่ดีที่สุดในเส้นทางที่ 4: อุทยานแห่งชาติเขาหลวง (บ้านคีรีวง)-เรือนผักกูด-ฟาร์มดอกหน้าวัว-เขาเหมน-ฟาร์มเห็ด เป็นเส้นทางที่ดีที่สุดในเส้นทางแบบผสมผสาน เส้นทางที่1: วัดพระมหาธาตุ-ศาลหลักเมือง-เส้นทางศึกษาธรรมชาติ (บ้านคีรีวง)-เรือนผักกูด-ยอดเขาเหมน-ฟาร์มดอกหน้าวัว เป็นเส้นทางที่ดีที่สุดในปัจจุบันโดยรวมมีความสำคัญต่อการวางแผนเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ฉัตรสุดา อึ้งเนื่อง (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวโบราณสถานกุมกาม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในโบราณสถานเวียงกุมกาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและมีอายุระหว่าง 21-30 ปี ระดับการศึกษาจะอยู่ในระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานของเอกชน และระดับรายได้ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 10,001-30,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่จะเดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัวโดยเดินทางมาเป็นครั้งแรกมากที่สุด แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเกี่ยวกับโบราณสถานเวียงกุมกามนั้นจะได้จากคำบอกเล่าของเพื่อนหรือญาติ สาเหตุที่มาเที่ยวเนื่องจากต้องการทราบถึงประวัติของท้องถิ่น และฤดูกาลมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยว เช่น ในฤดูฝนจะทำให้การเดินทางท่องเที่ยวไม่สะดวก ส่วนค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเที่ยวชมโบราณสถานเวียงกุมกามแต่ละครั้งน้อยกว่า 500 บาท สำหรับปัจจัยในด้านต่างๆ นั้นมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในโบราณสถานเวียงกุมกาม

รัชดาพรพรณ สุวรรณมาโจ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวโบราณสถานเวียงกุมกาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวโบราณสถานเวียงกุมกาม ส่วน

ใหญ่เป็นเพศหญิง 158 ราย เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ผู้มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี 112 ราย การประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ระดับรายได้เป็นผู้ที่มีช่วงระดับรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท

สุคนธ์ธาร สุรเดชพิภพ (2549:บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศ มีอายุเฉลี่ย 21-40 ปี สถานภาพโสด สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานของบริษัทเอกชน ระดับรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วงระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว และมาเป็นครั้งแรก ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่จากคำบอกเล่าจากเพื่อนฝูง เหตุที่เดินทางมาท่องเที่ยว เนื่องจากเพื่อนและครอบครัวชักชวน และค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวันต่ำกว่า 500 บาท และฤดูกาลมีผลต่อการท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่มาก สำหรับปัจจัยโดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

วศิน ปัญญาอุดระกุล (บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในพื้นที่ระเบียงวัฒนธรรม (กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์) พบว่า ด้านอุปทานการท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งสิ้น ทั้งสิ้น 154 แหล่ง โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มประวัติศาสตร์ 106 แหล่ง และกลุ่มประเพณีวัฒนธรรมและกิจกรรมที่สำคัญ 48 แหล่ง ด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวมีผู้เยี่ยมชมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีโอกาสขยายตัวเนื่องจากมีปริมาณการกลับมาเที่ยวครั้งที่ 2 และ 3 โดยมีความสนใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ส่วนใหญ่ประสบปัญหาไม่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ ดังนั้นการจัดการท่องเที่ยวแบบใหม่ ที่สร้างตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกในรูปแบบ “แหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง” ภายใต้งุณยสัมพันธ์ ที่มีลักษณะเฉพาะทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ภายใต้งุณยสัมพันธ์ “แดนตำนาน แหล่งวีรกรรมและคนกล้า” ส่วนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมโดยพิจารณาจากการจัดความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มพื้นที่ต่างๆและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพื่อนำมาสู่การจัดเส้นทางนำเที่ยวจำนวน 51 เส้นทาง เป็นกลุ่มตำนาน 11 เส้นทางกลุ่มประวัติศาสตร์ 21 เส้นทางกลุ่มวัฒนธรรม 19 เส้นทาง

สำหรับปัจจัยโดยรวมนั้นมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในพื้นที่
ระบียงวัฒนธรรม (กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์) ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง เส้นทางท่องเที่ยวสถาปัตยกรรม
เชิงประวัติศาสตร์ พบว่า เส้นทางสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์ รูปแบบจำลองเส้นทางการ
ท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมของเมืองประวัติศาสตร์พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ มีการนำเสนออย่างมี
ขั้นตอน เนื่องด้วยมีเนื้อหาทางประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า ทั้งนี้เพื่อสร้างความ
เชื่อมโยงในการท่องเที่ยว โดยใช้องค์ความรู้ทางด้านต่างๆ ได้ความเพลิดเพลิน ความรู้และสร้าง
จิตสำนึกในการอนุรักษ์ไปพร้อมกับนำไปสู่การเพิ่มค่าทางเศรษฐกิจต่อชุมชนท้องถิ่น และการมี
ส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม เป็นข้อเสนอแนะให้เกิดการใช้พื้นที่เมือง
ประวัติศาสตร์ในกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ (Niche Markets) เช่น โบราณสถาน วัด อาคาร
สิ่งก่อสร้างและสถานที่ที่มีคุณค่าที่มีอยู่ในท้องถิ่น ส่วนการสำรวจสถานที่เพื่อจัดเส้นทางให้
เหมาะสมทางด้านระบบการท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยวในเมืองโดยการเดินเท้าให้สัมพันธ์กับ
ประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่ ได้จัดรูปแบบจำลองและทดสอบเส้นทางกับนักท่องเที่ยวในกลุ่ม
ต่างๆ ได้เส้นทางสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่จำนวน 16 เส้นทางซึ่งนำไปสู่การ
เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบ สอดคล้องนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์มรดก
ทางวัฒนธรรมที่ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว

วันดี สีสังข์ (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางเพื่อการวางแผนพัฒนาการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน ของจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า จังหวัดกาญจนบุรีจะพัฒนาเป็น
ศูนย์กลางการศึกษาและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นเมืองแม่แบบของการพัฒนาการค้าชายแดน
และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวสู่นานาชาติด้านตะวันตกเป็นเมืองปลอดภัย มีการบริหาร
จัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน จะจัดความยากจนและพัฒนาคน และสังคมที่มีคุณภาพ
และเพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าชุมชน เพิ่มมาตรฐานการบริการในการท่องเที่ยวและความปลอดภัย
พัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ส่งเสริมการสร้างรายได้
จากสินค้า OTOP ในจังหวัดกาญจนบุรี

แสงเดือน สอนเจริญ (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการ
ท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย บริเวณ อ.เชียงแสน จ. เชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย

ที่มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุตั้งแต่ 30-39 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน/สถาบันการเงิน และมีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท และนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว ซึ่งกลุ่มบุคคลที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาด้วยกันคือ กลุ่มเพื่อนและมีกิจกรรมที่ชอบคือการพักผ่อนชมทัศนียภาพและธรรมชาติ ฤดูที่นำจะเดินทางมาท่องเที่ยว คือ ฤดูหนาว ส่วนใหญ่มีความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวต่อครั้ง 4,851 บาท และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวอีกค่อนข้างแน่นอน สำหรับความพึงพอใจโดยรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย บริเวณ อ.เชียงแสน จ.เชียงราย

ศศิธร สุตะวงศ์ (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ โดยมีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด มูลเหตุการณุ่งใจในการท่องเที่ยว มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

อารีย์ วรเวชชนกุล (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนใหญ่มีอายุ 25-34 ปี รองลงมาคือ 15-24 ปี และ 35-44 ปี ตามลำดับ โดยมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท รองลงมาคือ นิสิต/นักศึกษา และประกอบธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 6,500 บาท รองลงมาคือ 6,500-11,800 บาท และ 11,801-17,100 บาท ตามลำดับ โดยปัจจัยแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คำถามการวิจัยข้อที่ 1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อความต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงรายเป็นอย่างไร?

คำถามการวิจัยข้อที่ 2. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ในความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นอย่างไร?

จากคำถามการวิจัย 2 ข้อ ข้างต้น จึงกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จำนวน 612,549 คน (สถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคเหนือเขต 2 จังหวัดเชียงราย: 2550)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ในช่วงระยะเวลาที่ทำการเก็บข้อมูล ณ สถานที่ท่องเที่ยว ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา คือ วัด และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในอำเภอ เชียงแสน เช่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงแสน หอฝิ่น ทะเลสาบ เชียงแสน วัดพระธาตุเจดีย์หลวง วัดพระเจ้าล้านทอง วัดป่าสัก วัดพระธาตุจอมกิตติ วัดสังฆาแก้ว

ดอนหัน วัดพระธาตุดอยปู่เข้า วัดพระธาตุผาเงา และวัดเจติยเจ็ดยอด เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงราย: ออนไลน์) รวมทั้งมีกลุ่มตัวอย่างเพียงพอที่จะทำการวิจัยและเป็นตัวแทนของประชากร เพื่อให้มีความถูกต้องของข้อมูลมากที่สุด จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย 399.99 คน ดังนั้นจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน และสำรวจจำนวนตัวอย่างไว้ 10 คน รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็น 410 คน มีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมและมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดสามารถยอมรับได้ว่ามากเพียงพอที่ใช้เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้ โดยใช้สูตรของ Yamane (Taro Yamane. 1973 : 125) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความผิดพลาดสูงสุดที่ยอมรับให้เกิด 5% หรือ 0.05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่ากับ 399.99 คน ดังนั้นจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน และสำรวจจำนวนตัวอย่างไว้ 10 คน รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็น 410 คน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรที่ผู้วิจัยกำหนดจะสุ่มโดยกำหนดให้ N

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับให้เกิดขึ้นโดย
กำหนดให้ความคลาดเคลื่อน = 0.05

จากสูตร สามารถคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ดังนี้

$$621,549 = \frac{621,549}{1 + (621,549)(0.05)^2}$$

จำนวนประชากรตัวอย่าง = 399.99 ตัวอย่าง

ดังนั้นจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน และสำรวจจำนวนตัวอย่างไว้ 10 คน รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็น 410 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวใน อำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา คือ วัด และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในอำเภอเชียงแสน เช่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงแสน หอผีเสื้อทะเลสาบเชียงแสน วัดพระธาตุเจดีย์หลวง วัดพระเจ้าล้านทอง วัดป่าสัก วัดพระธาตุจอมกิตติ วัดสังฆาแก้วดอนหัน วัดพระธาตุดอยปู่เจ้า วัดพระธาตุผาเงา และวัดเจดีย์เจ็ดยอด

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยการแบ่งสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างเท่าๆกันสำหรับเก็บแบบสอบถาม จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 410 คน ได้ดังนี้

1. สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา คือ วัด 205 คน
2. สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในอำเภอเชียงแสน 205 คน

ขั้นตอนที่ 3 เลือกกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามตามสะดวก (Convenience Sampling) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่เตรียมไว้นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา และสถานที่ท่องเที่ยว ที่สำคัญในอำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งหมวดหมู่ของแบบสอบถามตามแนวกรอบความคิดในการวิจัยเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และภูมิภาคที่อาศัย มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Closed form) ชนิดแบบหลายตัวเลือก (Multiple choices)

การกำหนดช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 5 ช่วง ดังนี้

1. 20 – 29 ปี
2. 30 – 39 ปี
3. 40 – 49 ปี
4. 50 – 59 ปี
5. 60 ปี ขึ้นไป

การกำหนดรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงรายได้โดยการนำเอาค่าจ้างขั้นต่ำ (กระทรวงแรงงาน : ออนไลน์) เป็นเกณฑ์ในการหารายได้ขั้นต่ำต่อเดือนแบ่งออกเป็น 7 ช่วง ดังนี้

1. ต่ำกว่า 5,000 บาท
2. 5,000 – 10,000 บาท
3. 10,001 – 15,000 บาท
4. 15,001 – 20,000 บาท
5. 20,001 – 25,000 บาท
6. 25,001 – 30,000 บาท
7. 30,001 บาท ขึ้นไป

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{30,000 - 5,000}{5} \\
 &= 5,000
 \end{aligned}$$

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสนของนักท่องเที่ยว ได้แก่

1. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ได้แก่
  - 1.1 การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน

- 1.2 การจัดแสดง แสง เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่
- 1.3 การจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่
- 1.4 การจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่
- 1.5 การจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี
- 1.6 การจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่
2. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ได้แก่
  - 2.1 การจัดนิทรรศการ
  - 2.2 การจัดวิทยากรบรรยาย
  - 2.3 การจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว
  - 2.4 การถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย มีลักษณะเป็นคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple choices question) ได้แก่

1. ท่านสนใจรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบใดมากที่สุด
2. ท่านสนใจรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนั้นหนาการณ์ใดมากที่สุด
3. ท่านสนใจรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบสาระความรู้ใดมากที่สุด
4. ระยะเวลาใดที่ท่านต้องการให้มีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แบบนั้นหนาการณ์ และแบบสาระความรู้มากที่สุด
5. ท่านคิดว่าปัจจัยสนับสนุนต่อไปนี้มีควมสำคัญมากน้อยเพียงใด ต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หรือแบบสอบถามใช้สำหรับศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียง

เก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 410 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจาก ตำราทางวิชาการ เอกสาร หนังสือ สื่ออินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบในการทำงานวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล หรือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาจากตำราทางวิชาการ เอกสาร หนังสือ สื่ออินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. รูปแบบของการท่องเที่ยว
3. แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
4. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ
6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการ (Recreation)
7. ประวัติเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่
8. ประโยชน์ของการท่องเที่ยวที่มีต่อท้องถิ่น
9. แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่โดยเข้าเว็บไซต์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสอบถามคุณภาพ บุญน้อม ตัวแทนจากหน่วยงานร่วมงานวิจัย จากเทศบาลตำบลเวียงเชียงใหม่ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อใช้ในการกำหนดสถานที่ที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หรือแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากกรอบแนวความคิดในการวิจัย ตำราวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ร่วมกับตัวแทนหน่วยงานร่วมวิจัย เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน เพื่อปรับปรุงให้อ่านแล้วเกิดความเข้าใจง่าย ชัดเจน ตามความมุ่งหมายของงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) เพื่อศึกษาถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยแบ่งลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ทำการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่สามารถอ้างอิงได้ ผลการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการสร้างแบบสอบถาม

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน

ผู้วิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และลักษณะของแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน แล้วจึงทำการตอบแบบสอบถามโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำการกรอกด้วยตนเอง และผู้วิจัยจะรอเก็บแบบสอบถามทันที โดยมีการดูแลการเก็บอย่างใกล้ชิด เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมดแล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องแล้วมาลงรหัส (Coding) ในแบบลงรหัสสำหรับการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิภาคที่อาศัย โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และคิดค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายข้อมูลของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิภาคที่อาศัย มาแจกแจงความถี่และเสนอผลงานการวิจัยเป็นคำร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการและแบบสาระความรู้ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว เป็นสเกลการวัดมาตราอันตรภาค (Interval Scale) โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับในแต่ละข้อดังนี้

5 คะแนน สำหรับคำตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4 คะแนน สำหรับคำตอบ เห็นด้วยมาก

3 คะแนน สำหรับคำตอบ เห็นด้วย

2 คะแนน สำหรับคำตอบ เห็นด้วยน้อย

1 คะแนน สำหรับคำตอบ เห็นด้วยน้อยที่สุด

เนื่องจากเกณฑ์การประเมินค่าคะแนนที่ได้จากการวัดข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นสเกลการวัดมาตราอันตรภาค (Interval Scale) ซึ่งผู้วิจัยใช้สูตรคำนวณหาความกว้างของอันตรภาคชั้น (กัลยา วาณิชยปัญญา.2544:29) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น (I)} &= \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของคำถามแต่ละข้อ และคะแนนเฉลี่ยรวมของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ในตอนที่ 2 กำหนดได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00 จัดอยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20 จัดอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40 จัดอยู่ในระดับ เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60 จัดอยู่ในระดับ เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80 จัดอยู่ในระดับ เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย (เฉพาะคำถามข้อที่ 1-4) มาแจกแจงความถี่และเสนอผลการวิจัยเป็นค่าร้อยละ (ส่วนคำถามข้อที่ 5) เป็นสเกลการวัดมาตราอันตรภาค (Interval Scale) โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับในแต่ละข้อดังนี้

5 คะแนน	สำหรับคำตอบ	มีความสำคัญมากที่สุด
4 คะแนน	สำหรับคำตอบ	มีความสำคัญมาก
3 คะแนน	สำหรับคำตอบ	มีความสำคัญปานกลาง
2 คะแนน	สำหรับคำตอบ	มีความสำคัญน้อย
1 คะแนน	สำหรับคำตอบ	มีความสำคัญน้อยที่สุด

เนื่องจากเกณฑ์การประเมินค่าคะแนนที่ได้จากการวัดข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 เป็นสเกลการวัดมาตราอันตรภาค (Interval Scale) ซึ่งผู้วิจัยใช้สูตรคำนวณหาความกว้างของอันตรภาคชั้น (กัลยา วาณิชยปัญญา.2544:29) ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น (I)} &= \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\
 &= \frac{5-1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้นการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของคำถามแต่ละข้อ และคะแนนเฉลี่ยรวมของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ในตอนที่ 2 กำหนดได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00 จัดอยู่ในระดับ มีความสำคัญมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20 จัดอยู่ในระดับ มีความสำคัญมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40 จัดอยู่ในระดับ มีความสำคัญปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60 จัดอยู่ในระดับ มีความสำคัญน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80 จัดอยู่ในระดับ มีความสำคัญน้อยที่สุด

โดยเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคำถามแต่ละข้อ

(ชูศรี วงศ์รัตนะ.2544:37) คำนวณได้จาก

$$\text{ความหมายคะแนนเฉลี่ย } (\bar{X}) = \frac{f_i(x_i)}{N}$$

กำหนดให้ f_i แทน ความถี่ของข้อมูลในแต่ละข้อ

x_i แทน คะแนนของแต่ละข้อ

n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนที่จะแปลงข้อมูลและเข้ารหัส (Coding) เพื่อทำการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงบรรยาย

1.1 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) สำหรับการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานข้อมูล (เดียนจิตต์ จิตต์อารี. 1999 : 236)

$$P = \left[\frac{fx}{n} \right] \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าสถิติร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ในการปรากฏของข้อมูล
	x	แทน	ค่าของข้อมูลหรือคะแนน
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรสำหรับการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานของข้อมูล (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541: 65)

$$S.D. = \frac{\sqrt{n \sum x^2 [\sum x]^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
	$[\sum x^2]$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวอย่างยกกำลังสอง
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.4 หาค่าความเชื่อมั่นสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประกอบค่าโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2546 : 449)

$$\text{Cronbach's } \alpha = \frac{k \overline{\text{covariance}} / \overline{\text{variance}}}{1 + (k - 1) \overline{\text{covariance}} / \overline{\text{variance}}}$$

โดย k แทนจำนวนคำถาม
 $\overline{\text{covariance}}$ แทนค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนร่วมระหว่างคำถาม
 $\overline{\text{variance}}$ แทนค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนของคำถาม

2. สถิติเชิงอ้างอิง เป็นสถิติที่ใช้ในการประมาณค่าประชากรและทดสอบสมมติฐาน โดยการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสรุปอ้างอิงไปยังประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติในการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สูตร t-test Independent (วิเชียร เกตุสิงห์. 2541 : 80)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

กำหนดให้ $df =$

$$\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]}{n_2 - 2}}$$

กำหนดให้ t แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S^2_1 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S^2_2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

df แทน ชั้นความเป็นอิสระ

เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่ 1 ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อาศัยแตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 ข้อที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 3 เป็นสเกลการวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และมาตราอันดับภาคหรือมาตราช่วง (Interval Scale)

2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความเป็นอิสระต่อกัน โดยการใช้สูตรการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance หรือ One-way ANOVA) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2544 : 345) ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w} \quad df = k - 1, \quad df = N - k$$

กำหนดให้ F แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติจากการแจกแบบ F เมื่อทราบนัยสำคัญ

$$MS_b \text{ แทน ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม} = \frac{SS_b}{k-1}$$

SSb แทน ผลรวมของการกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนระหว่างกลุ่ม

$$MS_w \text{ แทน ค่าประมาณของความแปรปรวนภายในกลุ่ม} = \frac{SS_w}{N-k}$$

SS_w แทน ผลรวมของการกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนภายในกลุ่ม

df_b แทน ชั้นความเป็นอิสระระหว่างกลุ่ม

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

k แทน จำนวนกลุ่ม

ในกรณีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบของ Scheffe' s Test for Multiple Comparisons แล้วไม่พบความแตกต่าง จะต้องใช้วิธีการทดสอบ LSD (Fisher s Least Significant Difference) ซึ่งวิธีนี้สามารถใช้การทดสอบกรณีขนาดของกลุ่มตัวอย่างไม่เท่ากันก็ได้ (ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2539 : 200) ดังนี้

$$LSD\alpha = t\alpha.r S_d-$$

$$\text{โดยที่ } S_d- = \sqrt{MES \left\{ \frac{1+1}{n_i \cdot n_j} \right\}} \text{ และ } (n_i \quad n_j)$$

กำหนดให้ LSD α แทน ค่าผลต่างนัยสำคัญที่คำนวณได้สำหรับกลุ่ม ตัวอย่างที่ i และ j

MSE แทน ค่า Mean Square Error จากตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน

K แทน จำนวนกลุ่มทั้งหมดที่ใช้ทดสอบ

n_i แทน จำนวนหน่วยตัวอย่างในกลุ่มที่ i

n_j แทน จำนวนหน่วยตัวอย่างในกลุ่มที่ j

t α .r แทน ค่าสถิติจากตารางมาตรฐานที่ระดับ df หรือ r = n-k

n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

df แทน ชั้นความเป็นอิสระ

ทดสอบสมมติฐานสำหรับผลต่างของค่าเฉลี่ยทุกคู่ที่เป็นไปได้ มีข้อกำหนดดังนี้

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \text{ (i, j)}$$

จะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 เมื่อ $|x_i - x_j| > \text{LSD } \alpha$ สำหรับประชากรที่ i และ j

เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่ 1 ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อาศัยแตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

อายุ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตราเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ระดับการศึกษา ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตราเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

สถานภาพ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale)

อาชีพ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตราเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ภูมิภาคที่อาศัย ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 3 เป็นสเกลการวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และมาตราอันดับ (Interval Scale)

2.3 ทดสอบความอิสระระหว่าง 2 ตัวแปร (Test of Independence) ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างเดียวกันนั้นมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ หรือมีผลเกิดขึ้นแก่กันและกันหรือไม่ โดยที่ข้อมูลในรูปของความถี่ที่ตัวแปรมีลักษณะเชิงคุณภาพ หรือมีการจัดแบ่งกลุ่ม เมื่อตัวแปรอิสระหรือตัวแปรตามมี 2 กลุ่ม หรือตัวแปรอิสระหรือตัวแปรตามมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ ไค - สแควร์ (Chi - Square) โดยใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 129)

เมื่อ

X^2 แทน สถิติทดสอบไคสแควร์

O แทน ค่าความถี่ที่สังเกตได้

E แทน ค่าความถี่ที่คาดหวัง

หาค่า E ที่คู่กับ O แต่ละตัวจากสูตร

เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่ 1 ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อาศัยแตกต่างกันมีความต้องการท่องเที่ยวเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

อายุ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตราเรียงลำดับ
(Ordinal Scale)

ระดับการศึกษา ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตราเรียงลำดับ
(Ordinal Scale)

สถานภาพ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตรานามบัญญัติ
(Nominal Scale)

อาชีพ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตรานามบัญญัติ
(Nominal Scale)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตราเรียงลำดับ
(Ordinal Scale)

ภูมิภาคที่อาศัยทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 1 เป็นสเกลการวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 3 เป็นสเกลการวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และมาตราอันดับ (Interval Scale)

2.4 การทดสอบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวที่มีข้อมูลอยู่ในมาตราอันดับ (Interval Scale) ขึ้นไป และตัวแปรทั้งสองเป็นอิสระต่อกัน โดยใช้การทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544: 314) ดังนี้

$$\text{กำหนดให้ } r = \frac{n(\sum xy) - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[n(\sum x^2) - (\sum x)^2][n(\sum y^2) - (\sum y)^2]}}$$

r = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง x และ y

$$\sum x = \text{ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด } x$$

$$\sum y = \text{ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด } y$$

$$\sum x^2 = \text{ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด } x \text{ แต่ละตัวยกกำลังสอง}$$

$$\sum y^2 = \text{ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด } y \text{ แต่ละตัวยกกำลังสอง}$$

$$\sum xy = \text{ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนน } x \text{ และคะแนน } y$$

n = จำนวนสมาชิกทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่าง จะต้องทดสอบนัยสำคัญ (Test the Significance) ก่อนเพื่อตรวจสอบว่ามีความสัมพันธ์กันจริงหรือไม่ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543: 347) โดยกำหนดสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : $p = 0$ หรือ ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : $p \neq 0$ หรือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน

กำหนดให้ p แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร และทดสอบด้วย T- test เพราะการกระจายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีลักษณะใกล้เคียงกับการกระจายแบบ T กำหนดสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$t = \sqrt{\frac{n-2}{1-(r)^2}} \cdot df = n-2$$

กำหนดให้ t แทน ค่าที่ได้จากการทดสอบนัยสำคัญ

r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง x และ y

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

df แทน ชั้นความอิสระ กำหนดระดับนัยสำคัญ .05

การทดสอบสมมติฐาน มีข้อกำหนด ดังนี้

ยอมรับ H_0 เมื่อ $t < \text{ค่าวิกฤต ที่ระดับนัยสำคัญที่ } \alpha = .05$

ปฏิเสธ H_0 เมื่อ $t \geq \text{ค่าวิกฤต ที่ระดับนัยสำคัญที่ } \alpha = .05$

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543:

348) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าระหว่าง $-1 \leq r \leq 1$

ค่า r เป็นลบ แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้าม

ค่า r เป็นบวก แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกัน

ค่า r มีค่าเท่ากับ 0 ไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่า x และ y ไม่มีความสัมพันธ์กันเป็น

เส้นตรง

เกณฑ์ในการประเมินระดับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ในกรณีที่มีนัยสำคัญ โดยไม่สนใจเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้

ค่า r มีค่าระหว่าง 0.91 - 1.00 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

ค่า r มีค่าระหว่าง 0.76 - 0.90 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์กันสูง

ค่า r มีค่าระหว่าง 0.51 - 0.75 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่า r มีค่าระหว่าง 0.31 - 0.50 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ค่า r มีค่าระหว่าง 0.01 - 0.30 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่ 2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ได้แก่ แบบนันทนาการ และ แบบสาระความรู้

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ทดสอบด้วยคำถามตอนที่ 3 เป็นสเกลการวัดมาตราอันตรภาค (Interval Scale)

คำถามการวิจัยข้อที่ 3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ให้สอดคล้องต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร?

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอำเภอเชียงแสน ได้แก่ ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา/ตัวแทนนักศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอความร่วมมือจากหน่วยงานร่วมงานวิจัย ได้แก่ เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จัดการประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในคำถามการวิจัยข้อที่ 1 และ 2 เป็นข้อมูลดำเนินการประชุม ซึ่งมีหัวข้อนำเสนอต่อไปนี้

-ข้อมูลนำเสนอที่ประชุม

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่ที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

2. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ แบบ
นันทนาการ และแบบสาระความรู้ ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการ

3. ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวที่อำเภอเชียงแสน จังหวัด
เชียงราย

4. ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อบัณฑิตสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

5. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

6. หัวข้ออื่นๆ ที่เหมาะสม

-ข้อมูลที่คาดว่าจะได้รับการประชุม

1. ความคิดเห็นต่อจากข้อมูลที่น่าเสนอ แต่ละประเด็น

2. แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์จากผลงานวิจัยที่ได้
มีความเป็นไปได้หรือไม่? อย่างไร?

3. บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ละฝ่าย จะเป็นอย่างไร?

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมตามความเหมาะสม

จากนั้นทำการบันทึกรายงานการประชุม นำผลที่ได้นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถาม
การวิจัยข้อที่ 3 ต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่องความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F-Distribution
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง (Mean Square)
X^2	แทน	สถิติทดสอบไคสแควร์
Prob.	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
R	แทน	ค่าสถิติของการทดสอบแบบเพียร์สัน
*	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
Ho	แทน	สมมติฐานหลัก (Null Hypothesis)
H1	แทน	สมมติฐานรอง (Alternative Hypothesis)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบที่ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ได้ใช้ในการสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทำการวิเคราะห์ออกเป็นแต่ละตอนตามลำดับของแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอ้างอิง เพื่อทดสอบสมมติฐาน และสรุปผลอ้างอิงไปยังประชากร โดยการนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.1 ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อาศัยแตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ แตกต่างกัน

2.1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

2.1.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี อายุ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

2.1.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

2.1.4 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี สถานภาพ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

2.1.5 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี อาชีพ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

2.1.6 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

2.1.7 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี ภูมิภาคที่อาศัย แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

2.2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการและแบบสาระความรู้มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

2.2.1 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

2.2.2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

4.1 ผลการศึกษา

คำถามการวิจัยข้อที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อความต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ เชียงราย เป็นอย่างไร?

คำถามการวิจัยข้อที่ 2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ในความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นอย่างไร?

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่เตรียมไว้นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา และสถานที่ท่องเที่ยว ที่สำคัญในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 410 ชุด ได้ผลการศึกษาเป็นดังนี้

4.1.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทำการวิเคราะห์ออกเป็น แต่ละตอนตามแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อาศัย เป็นการนำเสนอข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อาศัย

ลักษณะประชากรศาสตร์	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	254	62.0
หญิง	156	38.0
รวม	400	100.0
อายุ		
20-29 ปี	187	45.6
30-39 ปี	116	28.3
40-49 ปี	66	16.1
50-59 ปี	36	8.8
60 ปีขึ้นไป	5	1.2
รวม	410	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	153	37.3
ปริญญาตรี	217	52.9
สูงกว่าปริญญาตรี	40	9.8
รวม	410	100.0
สถานภาพ		
โสด	227	55.3
สมรส/อยู่ด้วยกัน	172	42.0
อยู่ร้าง/แยกกันอยู่	11	2.7
รวม	410	100.0
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	96	23.4
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	120	29.3
พนักงานบริษัทเอกชน	64	15.6
ธุรกิจส่วนตัว	95	23.2

อื่นๆโปรดระบุ.....	35	8.5
รวม	410	100.0
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	94	22.9
5,001 – 10,000 บาท	121	29.5
10,001 – 15,000 บาท	64	15.6
15,001 – 20,000 บาท	43	10.5
20,001 – 25,000 บาท	23	5.6
25,001 – 30,000 บาท	20	4.9
30,001 บาทขึ้นไป	45	11.0
รวม	410	100.0
ภูมิภาคที่อาศัย		
ภาคเหนือ	283	69.0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	16	3.9
ภาคตะวันออก	4	1.0
ภาคตะวันออกเฉียงใต้	19	4.6
ภาคตะวันตก	7	1.7
ภาคกลาง(ไม่รวมกรุงเทพฯ)	44	10.8
ภาคใต้	11	2.7
ภาคกลาง	26	6.3
รวม	410	100.0

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 410 คน สามารถอธิบายได้ดังนี้

เพศ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 และนักท่องเที่ยวชาวไทยหญิงจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0

อายุ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมา มีอายุ 30-39 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 และมีอายุ 40-49 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 และมีอายุ 50-59 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2

ระดับการศึกษา นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 รองลงมามีการศึกษต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวน น้อยที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8

สถานภาพ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมา มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 และหย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ

อาชีพ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงมาเป็นนักเรียน/นักศึกษา, ธุรกิจส่วนตัว, พนักงานบริษัทเอกชน, จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4, จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2, จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ประกอบอาชีพอื่นๆ (ค้าขาย,รับจ้างทั่วไป) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000-10,000 บาท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 รายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 รายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 รายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 รายได้ต่อเดือน 20,001-25,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 รายได้ต่อเดือน 25,001-30,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 ตามลำดับ

ภูมิภาคที่อาศัย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมาอาศัยอยู่ในภาคกลาง(ไม่รวมกรุงเทพฯ) จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 อาศัยอยู่ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 อาศัยอยู่ในภาคตะวันออก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 อาศัยอยู่ในภาคใต้ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 อาศัยอยู่ในภาคตะวันตก 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิภาคที่อยู่อาศัย ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย โดยพบว่า นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในอำเภอเชียงแสนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-29 ปี การศึกษาปริญญาตรี สถานภาพโสด มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีรายได้เท่ากับ 5,000-10,000 บาท และมีภูมิภาคที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญารัตน์ เสนสุวรรณ และคณะ.(2551: บทคัดย่อ) ซึ่งทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-29 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เป็นนักศึกษา มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท สถานภาพโสด และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ เนื่องจากในปัจจุบันจำนวนคนโสดที่มีมากขึ้น ส่งผลให้มีความพร้อมและความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น และการที่มีภูมิภาคส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ จึงเป็นความต้องการที่จะเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น แสดงถึงการมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยการนำเสนอในรูปของจำนวน และค่าร้อยละ ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.4.1 กิจกรรมการนั่งเกวียนเทียม วัวหรือควาย	139	33.9	118	28.8	121	29.5	22	5.4	10	2.4
1.4.2 กิจกรรมการนั่งเกวียนโดยใช้ รถลาก	109	26.6	132	32.2	109	26.6	34	8.3	26	6.3
1.4.3 กิจกรรมการนั่งเกวียนทาม กลางเสียงชะลื้อ ซอ ซึง	131	32.0	121	29.5	112	27.3	41	10.0	5	1.2

ตาราง 2 ต่อ

1. รูปแบบการท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น									
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย มาก		เห็นด้วย		เห็นด้วย น้อย		เห็นด้วย น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.5 การจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่า เชียงแสนตามประเพณีประจำปี										
1.5.1 จัดกิจกรรมป่าเวณีสี่ใหม่ เมือง	212	51.7	138	33.7	56	13.7	4	1.0	-	-
1.5.2 จัดกิจกรรมตานก้วยสลาก	166	40.5	151	36.8	80	19.5	12	2.9	1	0.2
1.5.3 จัดกิจกรรมปล่อยโคมลอยใน วันลอยกระทง	210	51.2	125	30.5	62	15.1	10	2.4	3	0.7
1.6 การจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงแสน										
1.6.1 การจัดกิจกรรมเดินจงกรม	128	31.2	143	34.9	115	28.0	18	4.4	6	1.5
1.6.2 การจัดกิจกรรมเจริญสมาธิ ภาวนา	119	29.0	152	37.1	116	28.3	19	4.6	4	1.0
1.6.3 การจัดกิจกรรมการไหว้พระ สวดมนต์	153	37.3	130	31.7	118	28.8	6	1.5	3	0.7
1.6.4 การจัดกิจกรรมแห่งความ เมตตา คือ การปล่อยนก ปล่อย ปลา	152	37.1	144	35.1	88	21.5	17	4.1	9	2.2

2.3.1 เอกสารแผ่นพับ	175	42.7	138	33.7	86	21.0	10	2.4	1	0.2
2.3.2 คู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมือง เวียงเก่าเชียงใหม่	211	51.5	122	29.8	70	17.1	4	1.0	3	0.7

ตาราง 2 ต่อ

1. รูปแบบการท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์แบบสาระความรู้	ระดับความคิดเห็น									
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย มาก		เห็นด้วย		เห็นด้วย น้อย		เห็นด้วย น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2.3.3 แผ่นซีดีรวม	134	32.7	117	28.8	103	25.1	40	9.8	15	3.7
2.4 การถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่										
2.4.1 เครื่องจักรสาน	169	41.2	132	32.2	92	22.4	16	3.9	1	0.2
2.4.2 การทำมาหากินแบบพื้นบ้าน	154	37.6	148	36.1	96	23.4	9	2.2	3	0.7
2.4.3 การรักษาโรค แบบพื้นเมือง	160	39.0	131	32.0	99	24.1	19	4.6	1	0.2
2.4.4 การทำเครื่องดนตรีแบบ พื้นเมือง	175	42.7	131	32	87	21.2	13	3.2	4	1.0

จากตาราง 2 พบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ

1.1 การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

การแสดงพิธีกรรมพื้นเมือง รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 และเห็นด้วย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 เห็นด้วยน้อย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

การฟ้อนรำพื้นเมือง รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์
 แบบนันทนาการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0
 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 และเห็นด้วย จำนวน
 85 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.7 เห็นด้วยน้อย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 เห็นด้วยน้อยที่สุด
 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 ตามลำดับ

การแสดงดนตรีพื้นเมือง จากวงซอ ล้อ ซอ ซึ่ง รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 151 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 36.8 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 และ เห็น
 ด้วย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 เห็นด้วยน้อย จำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.0 เห็นด้วย
 น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

1.2 การจัดแสดง แสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

การแสดง แสง สี เสียง “เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่” ส่วนใหญ่อยู่ใน
 ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 คน รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
 136 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และเห็นด้วย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 เห็นด้วยน้อย
 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

การจัดการแสดง แสง เสียง “ชุดเล็ก” เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ใน
 ระดับเห็นด้วยมาก จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
 127 คนคิดเป็นร้อยละ 31.0 และเห็นด้วย จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 เห็นด้วยน้อย
 จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

การจัดแสดง แสง เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมือง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ
 เห็นด้วยมาก จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง 139 คน
 คิดเป็นร้อยละ 33.9 และเห็นด้วย จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 เห็นด้วยน้อย จำนวน 14
 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

การจัดการแสดง แสง สี เสียง บนจอม่านบริเวณเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ส่วน
 ใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วย
 113 คนคิดเป็นร้อยละ 27.6 และเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 เห็นด้วย
 น้อย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0
 ตามลำดับ

1.3 การจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

กิจกรรมการแสดงการตีกลองสะบัดชัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 126 คนคิดเป็นร้อยละ 30.7 และเห็นด้วย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 เห็นด้วยน้อย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

กิจกรรมการแสดงการรำดาบ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 147 คนคิดเป็นร้อยละ 35.9 และเห็นด้วย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 เห็นด้วยน้อย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

กิจกรรมการแสดง การละเล่นชนกวาง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วย 114 คนคิดเป็นร้อยละ 27.8 และเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 เห็นด้วยน้อย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ตามลำดับ

1.4 การจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

กิจกรรมการนั่งเกวียนเทียมวัวหรือควาย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วย 121 คนคิดเป็นร้อยละ 29.5 และเห็นด้วยมาก จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 เห็นด้วยน้อย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 ตามลำดับ

กิจกรรมการนั่งเกวียนโดยใช้รถลาก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง 109 คนคิดเป็นร้อยละ 26.6 และ เห็นด้วย จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 เห็นด้วยน้อย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

กิจกรรมการนั่งเกวียนท่ามกลางเสียง ชะล้อ ซอ ซึ่ง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 121 คน คิดเป็น ร้อยละ 29.5 และเห็นด้วย จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 เห็นด้วยน้อย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตามลำดับ

1.5 การจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงแสนตามประเพณีประจำปี

จัดกิจกรรมป๋าเวณีปี๋ใหม่เมือง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 138 คนคิดเป็นร้อยละ 33.7 และเห็น

ด้วย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 เห็นด้วยน้อย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

จัดกิจกรรมตามกล้วยสลาก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 151 คนคิดเป็นร้อยละ 36.8 และเห็นด้วย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 เห็นด้วยน้อย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 ตามลำดับ

จัดกิจกรรมปล่อยโคมลอยในวันลอยกระทง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 125 คนคิดเป็นร้อยละ 30.5 และเห็นด้วย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 เห็นด้วยน้อย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

1.6 การจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

การจัดกิจกรรมเดินจงกรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง 128 คนคิดเป็นร้อยละ 31.2 และเห็นด้วย จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 เห็นด้วยน้อย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

การจัดกิจกรรมเจริญสมาธิภาวนา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง 119 คนคิดเป็นร้อยละ 29.0 และ เห็นด้วย จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 เห็นด้วยน้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

การจัดกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 130 คนคิดเป็นร้อยละ 31.7 และเห็นด้วย จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 เห็นด้วยน้อย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

การจัดกิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนกปล่อยปลา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 144 คนคิดเป็นร้อยละ 35.1 และเห็นด้วย จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 เห็นด้วยน้อย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

การจัดกิจกรรมแห่พระสงฆ์ – ไหว้พระขอพร 8 วัด ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 143 คน

คิดเป็นร้อยละ 34.9 และเห็นด้วย จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 เห็นด้วยน้อย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

การจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 141 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 และเห็นด้วย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 เห็นด้วยน้อย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ในความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย แบบนันทนาการ 6 ลักษณะกิจกรรม เป็นดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า การแสดงพิธีกรรมพื้นเมือง นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การพ้อนรำพื้นเมือง นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับรูปแบบของกิจกรรมบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การแสดงดนตรีพื้นเมือง จากวงซอ ล้อ ซอ ซึ่ง นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับรูปแบบของกิจกรรมบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ สอดคล้องกับเสรี เวชบุษกร.(2545) กล่าวว่า การจัดแสดงถึงศิลปวัฒนธรรมของชาตินั้น สามารถแสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีของชาติได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทระบำพื้นเมือง ที่ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเป็นการเข้าสู่สังคมอย่างหนึ่งแล้ว ยังช่วยให้ผู้เข้าร่วมได้รู้ถึงลักษณะนิสัยของคนในแต่ละชาติ รวมถึงศิลปวัฒนธรรม นั้น ๆ

ด้านที่ 2 การจัดแสดง แสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า การแสดง แสง สี เสียง “เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่” นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การจัดการแสดง แสง สี เสียง “ชุดเล็ก” เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับรูปแบบของกิจกรรมบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การจัดการแสดง แสง สี เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมือง นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับรูปแบบของกิจกรรมบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การจัดการแสดง แสง สี เสียง บนจอม่านบริเวณเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับรูปแบบของกิจกรรมบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ สอดคล้องกับยุพดี เสตพรพรณ.(2539) กล่าวว่า การท่องเที่ยวชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้นได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรีย์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและ

วัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม

ด้านที่ 3 การจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า กิจกรรมการแสดงการตีกลองสะบัดชัยนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, กิจกรรมการแสดงการรำดาบนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, กิจกรรมการแสดง การละเล่นชนก๋ว่ง นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน สอดคล้องกับเสรีเวชบุษกร.(2546) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการเกมที่พำนักนั้นเป็นกิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์กันระหว่างทักษะการเคลื่อนไหว สถิติปัญญา ความทนทาน และพลังกำลังของร่างกายในการประกอบกิจกรรม นอกจากนี้เกมยังสามารถแสดงให้เห็นถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละประเทศด้วย

ด้านที่ 4 การจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า กิจกรรมการนั่งเกวียนเทียมวัวหรือควาย นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, กิจกรรมการนั่งเกวียนโดยใช้รถลาก นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, กิจกรรมการนั่งเกวียนท่ามกลางเสียงชะล้อ ซอ ซึ่ง นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ สอดคล้องกับวิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง และคณะ. (บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องเส้นทางท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า เส้นทางสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์เป็นการจัดรูปแบบจำลองเส้นทางท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมของเมืองประวัติศาสตร์พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ อันมีการนำเสนออย่างมีขั้นตอน เนื่องด้วยมีเนื้อหาทางประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมโยงในการท่องเที่ยว โดยใช้องค์ความรู้ทางด้านต่างๆ ได้ความเพลิดเพลิน ความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไปพร้อมกับการนำไปสู่การเพิ่มค่าทางเศรษฐกิจต่อชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม

ด้านที่ 5 การจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี พบว่า จัดกิจกรรมป่าเวณีย์ใหม่เมื่อนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, จัดกิจกรรมตานก๋วยสลากนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, จัดกิจกรรมปล่อยโคมลอยใน วันลอยกระทงนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมือง เวียงเก่า เชียงแสน สอดคล้องกับเสรี เวชบุษกร.(2545) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special

Events) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสพิเศษ ต้องมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้าร่วม เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง เป็นต้น

ด้านที่ 6 การจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า การจัดกิจกรรมเดินจงกรมนักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การจัดกิจกรรมเจริญสมาธิภาวนานักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การจัดกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่ง กับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การจัดกิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนกปล่อยปลานักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การจัดกิจกรรมแห่พระสงฆ์ – ไหว้พระขอพร 8 วัด นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การจัดกิจกรรมทำบุญ ตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์ นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ สอดคล้องกับเสรี เวชบุษกร.(2545) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสุขนั้นมีวัตถุประสงค์สำคัญข้อหนึ่ง ซึ่งอารมณ์สุขของมนุษย์ คือ อารมณ์สุขสงบ เกิดจากเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เน้นในเรื่องของการพัฒนาจิตใจ สมาธิ และสติปัญญา จะเป็นกิจกรรมที่ทำให้เราสงบ ได้มีโอกาสเรียนรู้ตนเอง เรียนรู้ผู้อื่น และพัฒนาตนเองในด้านของจิตใจและสติปัญญา เกิดความสงบยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ทำให้เกิดอารมณ์สุขนี้ ได้แก่ การนั่งสมาธิ การศึกษารธรรมะ การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ

2. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้

2.1 การจัดนิทรรศการ

นิทรรศการเครื่องแต่งกายสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 154 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 และเห็นด้วย จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 เห็นด้วยน้อย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

นิทรรศการโบราณวัตถุเวียงเก่าเชียงใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 145 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 และเห็นด้วย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 เห็นด้วยน้อย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 ตามลำดับ

นิทรรศการจิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมฝาผนังสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมาอยู่ในระดับ

เห็นด้วยมาก 139 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 และเห็นด้วย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 เห็นด้วยน้อย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

นิทรรศการประวัติศาสตร์สมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 152 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 และเห็นด้วย จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 เห็นด้วยน้อย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

นิทรรศการวิถีชีวิตของชาวเชียงใหม่ในสมัยเวียงเก่าเชียงใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 153 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และเห็นด้วย จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 เห็นด้วยน้อย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

2.2 การจัดวิทยากรบรรยาย

จัดวิทยากรบรรยายได้ตามโบราณสถาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 137 คน คิดเป็นร้อยละ 33.4 และเห็นด้วย จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 เห็นด้วยน้อย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

การจัดวิทยากรน้อยท้องถิ่น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 140 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 และเห็นด้วย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 เห็นด้วยน้อย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

2.3 การจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว

เอกสารแผ่นพับ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 138 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 และเห็นด้วย จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 เห็นด้วยน้อย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 ตามลำดับ

คู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 122 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 และเห็นด้วย จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 เห็นด้วยน้อย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

แผ่นซีดีรอม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 118 คนคิดเป็นร้อยละ 28.8 และเห็นด้วย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 เห็นด้วยน้อย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 ตามลำดับ

2.4 การถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่า เชียงแสน

เครื่องจักรสาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 132 คนคิดเป็นร้อยละ 32.2 และเห็นด้วย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 เห็นด้วยน้อย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 ตามลำดับ

การทำมาหากินแบบพื้นเมือง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 148 คนคิดเป็นร้อยละ 36.1 และเห็นด้วย จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 เห็นด้วยน้อย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

การรักษาโรคแบบพื้นเมือง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 131 คนคิดเป็นร้อยละ 32.0 และเห็นด้วย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 เห็นด้วยน้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 ตามลำดับ

การทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมือง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 131 คนคิดเป็นร้อยละ 32.0 และเห็นด้วย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 เห็นด้วยน้อย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 เห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

และ จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ในความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย แบบสาระความรู้ 5 ลักษณะกิจกรรม เป็นดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดนิทรรศการ พบว่า นิทรรศการเครื่องแต่งกายสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงแสนนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน , นิทรรศการโบราณวัตถุเวียงเก่าเชียงแสนนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน, นิทรรศการจิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมฝาผนังสมัย

เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, นิทรรศการประวัติศาสตร์สมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ที่นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, นิทรรศการวิถีชีวิตของชาวเชียงใหม่ในสมัยเมืองเก่าเชียงใหม่ที่นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ สอดคล้องกับเสรี เวชบุษกร.(2545) กล่าวว่ากิจกรรมแบบนี้เหมาะสำหรับการพิเศษโดยการจัดนิทรรศการ เป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์จิตรกรรมฝาผนัง วิถีชีวิต สัตว์เลี้ยง แสตมป์ งานอดิเรก เป็นต้น

ด้านที่ 2 การจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยาย พบว่า จัดวิทยากรบรรยายไว้ตามโบราณสถานนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การจัดวิทยากรน้อยท้องถิ่นนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดของดร.ชนันท์ เอ็มพันธ์ และสุรเชษฐ์ (2539) กล่าวว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องมีเรื่องของการเรียนรู้ และได้รับ

ด้านที่ 3 การจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว พบว่า เอกสารแผ่นพับนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, คู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ที่นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, แผ่นซีดีรอมนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ สอดคล้องกับศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2548: 78) กล่าวว่าสื่อที่นักท่องเที่ยวได้รับ โดยมากแล้วจะเป็นสื่อเชิงพาณิชย์แต่เป็นแหล่งข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวจะเป็นสื่อมาจากคนรู้จัก สื่อจากธุรกิจต่างๆ มักเป็นเพียงสื่อที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักสิ่งที่สื่อนำเสนอ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ก็เป็นอีกทางหนึ่งที่เพิ่มโอกาสให้สินค้าบริการถูกเลือกซื้อ

ด้านที่ 4 การถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่า

เชียงใหม่ พบว่า เครื่องจักรสานนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การทำมาหากินแบบพื้นเมืองนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การรักษาโรคแบบพื้นเมืองนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมืองนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบของกิจกรรมในบริเวณเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ สอดคล้องกับเสรี เวชบุษกร.(2545) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการ

ศิลปหัตถกรรมเป็นกิจกรรมด้านศิลปะต่างๆ มีการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยมือ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความสามารถในการใช้มือสร้างงานฝีมือและเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมและผู้ชมได้รับประโยชน์จากกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ชาวไทย โดยการนำเสนอในรูปแบบการแจกแจง ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตาราง 3 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ชาวไทย ต่อรูปแบบการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การแสดงพิธีกรรมพื้นเมือง	4.1488	.8154	เห็นด้วยมาก
2. การพ้อนรำพื้นเมือง	4.0780	.8326	เห็นด้วยมาก
3. การแสดงดนตรีพื้นเมือง จากวงซะล้อ ซอ ซึง	4.0561	.8730	เห็นด้วยมาก
รวม	4.0943	.7351	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 3 สามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ในรูปแบบการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.0943$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแสดงพิธีกรรมพื้นเมือง นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1488$) รองลงมาคือการพ้อนรำพื้นเมืองอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.0780$) และการแสดงดนตรีพื้นเมือง จากวงซะล้อ ซอ ซึง อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.0561$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม รูปแบบการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยกับรูปแบบกิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแสดงพิธีกรรมพื้นเมือง, การพ่อน้ำพื้นเมือง, การแสดงดนตรีพื้นเมือง จากวงชะลื้อ ซอ ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นทางการสอดคล้องกับแนวคิดของวรรณ วลัยวานิช (2549:146) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นการท่องเที่ยวไปตามสถานที่ทางประวัติศาสตร์ โบราณที่สำคัญๆ หรือมีชื่อเสียงเป็นการแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน และได้เห็นคุณค่าทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งมีมาแต่โบราณอันเป็นพื้นฐานทางวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน

ตาราง 4 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

การจัดแสดง แสง เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นทางการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การแสดง แสง สี เสียง “เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่”	4.1098	.8901	เห็นด้วยมาก
2. การจัดการแสดง แสง เสียง “ชุดเล็ก” เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	3.8951	.9569	เห็นด้วย
3. การจัดการแสดง แสง สี เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมือง	4.0098	.87615	เห็นด้วยมาก
4. การจัดการแสดง แสง สี เสียง บนจอม่านบริเวณเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	3.7683	1.0073	เห็นด้วยมาก
รวม	3.9457	.7907	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 4 สามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นทางการ ในรูปแบบการการจัดแสดง แสง เสียง

เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.9457$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแสดง แสง สี เสียง “เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่” นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1098$) รองลงมา คือ การจัดแสดง แสง สี เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมือง อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.0098$) และการจัดแสดง แสง สี เสียง “ชุดเล็ก” เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.8951$), การจัดการแสดง แสง สี เสียง บนจอม่านบริเวณเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.7683$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม รูปแบบการการจัดแสดง แสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยกับรูปแบบกิจกรรมการจัดแสดง แสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแสดง แสง สี เสียง “เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่”การจัดแสดง แสง สี เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมือง, การจัดแสดง แสง สี เสียง “ชุดเล็ก” เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, การจัดการแสดง แสง สี เสียง บนจอม่านบริเวณเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ สอดคล้องกับเสรี เวชบุษกร. (2545) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการ การละเล่น เป็นกิจกรรมการแสดงออกเป็นการระบายอารมณ์หรือกิจกรรมของชีวิตประจำวัน การสร้างความรู้สึกการแสดงออกแห่งตน นันทนาการละครเกิดได้หลายวิธี เช่น เกิดจากการแสดงพีธี การศาสนา การฝัน หรือจินตนาการ ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์สุข สนุกสนาน เช่น ละครร้อง นานุกสิป์ ละครชาตรี ละครพูด เป็นต้น

ตาราง 5 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

การจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กิจกรรมการแสดงการตีกลองสะบัดชัย	4.1390	.8997	เห็นด้วยมาก
2. กิจกรรมการแสดงการรำดาบ	4.0488	.8969	เห็นด้วยมาก
3. กิจกรรมการแสดง การละเล่นชนกวาง	3.5512	1.1653	เห็นด้วยมาก
รวม	3.9130	.8083	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 5 สามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ในรูปแบบการจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.9130$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมการแสดงการตีกลองสะบัดชัย นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1390$) รองลงมาคือ กิจกรรมการแสดงการรำดาบอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.0488$) และกิจกรรมการแสดง การละเล่นชนกวางอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.5512$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม รูปแบบการจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยกับรูปแบบกิจกรรมการจัดแสดงการละเล่นเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมการแสดงการตีกลองสะบัดชัย, กิจกรรมการแสดงการรำดาบ, การแสดง การละเล่นชนกวางนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ สอดคล้องกับเสรี เวชบุษกร. (2546) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการเกมกีฬานั้นเป็นกิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์กันระหว่างทักษะการเคลื่อนไหว สถิติปัญญา ความทนทาน และพลังกำลังของร่างกายในการประกอบกิจกรรม นอกจากนี้เกมยังสามารถแสดงให้เห็นถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละประเทศด้วย

ตาราง 6 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

การจัดกิจกรรมนันทนาการเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กิจกรรมการนั่งเกวียนเทียมวัวหรือควาย	3.8634	1.0258	เห็นด้วยมาก
2. กิจกรรมการนั่งเกวียนโดยใช้รถลาก	3.6439	1.1448	เห็นด้วยมาก
3. กิจกรรมการนั่งเกวียนท่ามกลางเสียง ฆะ ล้อ ซอ ซึง	3.8098	1.0339	เห็นด้วยมาก
รวม	3.7724	.9041	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 6 สามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ในรูปแบบการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.7724$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมการนั่งเกวียนเทียมวัวหรือควายนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.8634$) รองลงมาคือ กิจกรรมการนั่งเกวียนท่ามกลางเสียง ชะลื้อ ซอ ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.8098$) และกิจกรรมการนั่งเกวียนโดยใช้รถลากอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.6439$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม รูปแบบการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยมากกับกิจกรรมนั่งเกวียนชมเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมการนั่งเกวียนเทียมวัวหรือควาย, กิจกรรมการนั่งเกวียนท่ามกลางเสียง ชะลื้อ ซอ ซึ่ง, กิจกรรมการนั่งเกวียนโดยใช้รถลาก นักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยมากกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ สอดคล้องกับ วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง และคณะ. (บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องเส้นทางท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า เส้นทางสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์ เป็นการจัดรูปแบบจำลองเส้นทางทางท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมของเมืองประวัติศาสตร์พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ อันมีการนำเสนออย่างมีขั้นตอน เนื่องด้วยมีเนื้อหาทางประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมโยงในการท่องเที่ยว โดยใช้องค์ความรู้ทางด้านต่างๆ ได้ความเพลิดเพลิน ความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไปพร้อมกับนำไปสู่การเพิ่มค่าทางเศรษฐกิจต่อชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม

ตาราง 7 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

การจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่า เชียงแสนตามประเพณีประจำปี	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ชาวไทย ต่อรูปแบบการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. จัดกิจกรรมป่าเวณีย์ใหม่เมือง	4.3610	.7508	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. จัดกิจกรรมตานก๋วยสลาก	4.1439	.8486	เห็นด้วยมาก

3. จัดกิจกรรมปล่อยโคมลอยในวันลอยกระทง	4.2902	.8628	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.2650	.6936	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตาราง 7 สามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ในรูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงแสนตามประเพณีประจำปี โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.2650$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดกิจกรรมป่าเวณีย์ใหม่เมืองนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.3610$) รองลงมาคือ จัดกิจกรรมปล่อยโคมลอยในวันลอยกระทงอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.2902$) และจัดกิจกรรมตานก้วยสลากอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1439$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม รูปแบบการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงแสนตามประเพณีประจำปี โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยอย่างยิ่งกับกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงแสนตามประเพณีประจำปีและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดกิจกรรมป่าเวณีย์ใหม่เมือง, จัดกิจกรรมปล่อยโคมลอยในวันลอยกระทง, จัดกิจกรรมตานก้วยสลากนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ สอดคล้องกับ เสรี เวชบุษกร.(2545) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Events) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสพิเศษ ต้องมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้าร่วม เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง เป็นต้น

ตาราง 8 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

การจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การจัดกิจกรรมเดินจงกรม	3.9000	.9446	เห็นด้วยมาก
2. การจัดกิจกรรมเจริญสมาธิภาวนา	3.8854	.9139	เห็นด้วยมาก
3. การจัดกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์	4.0341	.8866	เห็นด้วยมาก
4. การจัดกิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนกปล่อยปลา	4.0073	.9752	เห็นด้วยมาก
5. การจัดกิจกรรมแห่พระสงฆ์ – ไหว้พระขอพร 8 วัด	4.1439	.8657	เห็นด้วยมาก
6. การจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์	4.1634	.8304	เห็นด้วยมาก
รวม	4.0224	.7237	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 8 สามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ในรูปแบบการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.0224$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1634$) รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมแห่พระสงฆ์ – ไหว้พระขอพร 8 วัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1439$) และการจัดกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.0341$), การจัดกิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนกปล่อยปลาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.0073$), การจัดกิจกรรมเดินจงกรมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.9000$), การจัดกิจกรรมเจริญสมาธิภาวนาอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.8854$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม รูปแบบการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยมากกับกิจกรรมการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์ การจัดกิจกรรมแห่พระสงฆ์น้ำ-ไหว้พระขอพร 8 วัด, การจัดกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์,การจัดกิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนกปล่อยปลา, การจัดกิจกรรมเดินจงกรม, การจัดกิจกรรมเจริญสมาธิภาวนานักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยมากกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ สอดคล้องกับศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2548) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวเชิงศาสนา เป็นการเดินทางโดยมีเหตุผลทางศาสนาเป็นหลักถือเป็นการปฏิบัติที่มีมาตั้งแต่ยุคแรกๆ ซึ่งเหตุผลในการเดินทางที่แท้จริงแล้วอาจไม่มีการท่องเที่ยวเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ในปัจจุบันการเดินทางในลักษณะนี้จะรวมกิจกรรมอื่นๆ นอกจากกิจกรรมทางศาสนาอยู่ด้วย

ตาราง 9 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

การจัดนิทรรศการ	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์		
	แบบสาระความรู้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. นิทรรศการเครื่องแต่งกายสมัยเมือง เวียงเก่าเชียงใหม่	4.2293	.7763	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. นิทรรศการโบราณวัตถุเวียงเก่าเชียงใหม่	4.2341	.8148	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. นิทรรศการจิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมฝาผนังสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	4.1341	.8616	เห็นด้วยมาก
4. นิทรรศการประวัติศาสตร์สมัย เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	4.1756	.8115	เห็นด้วยมาก
5. นิทรรศการวิถีชีวิตของชาวเชียงใหม่ในสมัยเวียงเก่าเชียงใหม่	4.1660	.8136	เห็นด้วยมาก
รวม	4.1878	.6936	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 9 สามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ในรูปแบบการจัดนิทรรศการโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.1878$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิทรรศการโบราณวัตถุเวียงเก่าเชียงแสนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.2341$) รองลงมาคือ นิทรรศการเครื่องแต่งกายสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงแสนอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.2293$) และนิทรรศการประวัติศาสตร์สมัยเมืองเวียงเก่าเชียงแสนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1756$), นิทรรศการวิถีชีวิตของชาวเชียงแสนในสมัยเวียงเก่าเชียงแสนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1660$), นิทรรศการจิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมฝาผนังสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงแสนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1341$)ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม รูปแบบการจัดนิทรรศการโดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยมากกับกิจกรรมการจัดนิทรรศการและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิทรรศการโบราณวัตถุเวียงเก่าเชียงแสน, นิทรรศการเครื่องแต่งกายสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงแสน, นิทรรศการประวัติศาสตร์สมัยเมืองเวียงเก่าเชียงแสน, นิทรรศการวิถีชีวิตของชาวเชียงแสนในสมัยเวียงเก่าเชียงแสน, นิทรรศการจิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมฝาผนังสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงแสน นักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยมากกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ สอดคล้องกับ ศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2548) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้จะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ แหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตรและการศึกษารวมชาติ

ตาราง 10 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

การจัดวิทยากรบรรยาย	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. จัดวิทยากรบรรยายไว้ตามโบราณสถาน	4.2659	.8274	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. จัดวิทยากรน้อยท้องถิ่น	4.2024	.8737	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
รวม	4.2341	.7740	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

จากตาราง 10 สามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ในรูปแบบการจัดวิทยากรบรรยายโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.2341$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดวิทยากรบรรยายได้ตามโบราณสถานนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.2659$) รองลงมาคือ การจัดวิทยากรน้อยท้องถิ่นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.2024$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม รูปแบบการจัดวิทยากรบรรยายโดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดวิทยากรบรรยายและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดวิทยากรบรรยายได้ตามโบราณสถาน, การจัดวิทยากรน้อยท้องถิ่นนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของวรรณ วลัยวานิช (2549:146) กล่าวว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จำเป็นต้องมีมัคคุเทศก์และวิทยากรให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับความรู้ด้านประวัติศาสตร์ของสถานที่นั้น และความรู้ด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 11 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

การจัดเอกสารใบความรู้สำหรับ นักท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ชาวไทย ต่อรูปแบบการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เอกสารแผ่นพับ	4.1610	0.5556	เห็นด้วยมาก
2. คู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงใหม่	4.3024	0.8371	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

3. แผ่นซีดีรอม	3.7707	1.1171	เห็นด้วยมาก
รวม	4.0780	.7595	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 11 สามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ในรูปแบบการการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.0780$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งให้มีการจัดทำเอกสารใบความรู้ ($\bar{X} = 4.1488$) รองลงมาคือ เอกสารแผ่นพับอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1610$) และ แผ่นซีดีรอมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.7707$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม รูปแบบการการจัดเอกสารใบความรู้โดยรวม นักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยมากกับการจัดเอกสารใบความรู้และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่, เอกสารแผ่นพับ, แผ่นซีดีรอม นักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยมากกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ สอดคล้องกับศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2548: 78) กล่าวว่าสื่อที่นักท่องเที่ยวได้รับ โดยมากแล้วจะเป็นสื่อเชิงพาณิชย์แต่เป็นแหล่งข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวดูจะเป็นสื่อมาจากคนรู้จัก สื่อจากธุรกิจต่างๆ มักเป็นเพียงสื่อที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักสิ่งที่สื่อนำเสนอ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ก็เป็นอีกทางหนึ่งที่เพิ่มโอกาสให้สินค้าบริการถูกเลือกซื้อ

ตาราง 12 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

การถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เครื่องจักรสาน	4.1024	.8978	เห็นด้วยมาก
2. การทำมาหากินแบบพื้นเมือง	4.0756	.8715	เห็นด้วยมาก
3. การรักษาโรคแบบพื้นเมือง	4.0488	.9158	เห็นด้วยมาก

4. การทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมือง	4.1220	.91697	เห็นด้วยมาก
รวม	4.0872	.7778	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 12 สามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ในรูปแบบการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงแสน โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.0872$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การถ่ายทอดความรู้การทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมือง นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1220$) รองลงมาคือการถ่ายทอดความรู้การทำเครื่องจักรสานอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.1024$) และการถ่ายทอดความรู้การทำมาหากินแบบพื้นเมืองอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.0756$), การถ่ายทอดความรู้การรักษาโรคแบบพื้นเมืองอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.0488$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามรูปแบบการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงแสน โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยมาก กับการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การถ่ายทอดความรู้การทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมือง, การถ่ายทอดความรู้การทำเครื่องจักรสาน, การถ่ายทอดความรู้การทำมาหากินแบบพื้นเมือง, การถ่ายทอดความรู้การรักษาโรคแบบพื้นเมือง นักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นด้วยมากกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ สอดคล้องกับเสรี เวชบุษกร.(2545) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรมเป็นกิจกรรมด้านศิลปะต่างๆ มีการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยมือ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความสามารถในการใช้มือสร้างงานฝีมือและเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมและผู้ชมได้รับประโยชน์จากกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยการนำเสนอในรูปแบบของจำนวน และค่าร้อยละ ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 13 แสดงความจำนน และค่าร้อยละ โดยรวมเกี่ยวกับความต้องการการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ความต้องการการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์		
1. แบบนันทนาการ	230	56.1
2. แบบสาระความรู้	180	43.9
รวม	410	100.0
2. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ		
2.1 ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเวียงเก่าเชียงแสน	63	15.4
2.2 ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน	49	12.0
2.3 ด้านการจัดแสดงการเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงแสน	27	6.6
2.4 ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมืองเวียงเก่าเชียงแสน	25	6.1
2.5 ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงแสนตามประเพณีประจำปี	31	7.6
2.6 ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงแสน	34	8.3
รวม	228	56.0

ตาราง 13 (ต่อ)

ความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบสาระความรู้		
3.1 ด้านการจัดนิทรรศการ	29	7.1
3.2 ด้านการจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยาย	42	10.2
3.3 ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว	45	11.0
3.4 ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	66	16.1
รวม	182	44.0
4. ระยะเวลาที่ต้องการให้มีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้		
2.5 จัดตลอดปี	180	43.9
2.6 เฉพาะฤดูกาล	165	40.2
2.7 เฉพาะวันหยุดเทศกาล	57	13.9
2.8 อื่นๆ (โปรดระบุ)	8	2.0
รวม	410	100.0

จากตาราง 13 พบว่า ความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 410 คน สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่สนใจรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 รองลงมาสนใจรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 ตามลำดับ

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่สนใจรูปแบบการท่องเที่ยว ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 รองลงมาสนใจด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 และสนใจด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3, ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6, ด้านการจัดแสดง

การละเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6, ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 ตามลำดับ

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่สนใจรูปแบบการท่องเที่ยว ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 รองลงมาสนใจด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 และสนใจด้านการจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยาย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2, ด้านการจัดนิทรรศการ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 ตามลำดับ

ระยะเวลาที่ต้องการให้มีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดตลอดปี จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมาต้องการให้มีการจัดเฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยว จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และต้องการให้มีการจัดเฉพาะวันหยุดเทศกาล 57 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9, ต้องการให้มีการจัดอื่นๆ (เดือนละครั้ง, อาทิตย์ละครั้ง) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ และ แบบสาระความรู้ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ในด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ สอดคล้องกับ ศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2548: 151) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวด้วยจุดประสงค์ที่ต่างกัน บ้างต้องการพักผ่อน บ้างต้องการความสนุกสนาน หรือบางคนต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ ซึ่งความต้องการเหล่านี้ คือประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะได้รับจากการท่องเที่ยว ส่วนรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวต้องการให้มีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ตลอดปี สอดคล้องกับศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2548: 151) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวด้วยจุดประสงค์ที่ต่างกัน บ้างต้องการพักผ่อน บ้างต้องการความสนุกสนาน หรือบางคนต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ ซึ่งความต้องการเหล่านี้ คือประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะได้รับจากการท่องเที่ยว

ตารางที่ 14 ปัจจัยสนับสนุนที่มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์
เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการ ท่องเที่ยว	ระดับความสำคัญ									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก										
1. ป้ายบอกเส้นทางการท่องเที่ยวชัดเจน เข้าใจง่าย	227	55.4	135	32.9	39	9.5	7	1.7	2	9.5
2. มีรถสำหรับบริการนักท่องเที่ยวไปยัง สถานที่ท่องเที่ยว	167	40.7	153	37.3	66	16.1	17	4.1	7	1.7
3. สถานที่จอดรถบริเวณสถานที่ ท่องเที่ยวกว้างขวางทางเข้า-ออกสะดวก	211	51.5	137	33.4	50	12.2	8	2.0	4	1.0
4. บริการร้านจำหน่ายของที่ระลึก บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว										
5. บริการด้านสุขอนามัย เช่น ห้องน้ำ สะอาด	226	55.1	101	24.6	67	16.3	13	3.2	3	0.7
6. บริการร้านอาหารบริเวณสถานที่ ท่องเที่ยว	146	35.6	148	36.1	91	22.2	20	4.9	5	1.2
ด้านความปลอดภัย										
1. มีสถานพยาบาลและเจ้าหน้าที่ดูแล ประจำ	151	36.8	157	38.3	80	19.5	19	4.6	3	0.7
2. มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอย่าง ทั่วถึง	202	49.3	125	30.5	60	14.6	19	4.6	4	1.0
3. ศูนย์ประชาสัมพันธ์ช่วยเหลือ นักท่องเที่ยวอยู่ภายในบริเวณสถานที่ ท่องเที่ยว	223	54.4	118	28.8	47	11.5	17	4.1	5	1.2

ตาราง 14 ปัจจัยสนับสนุนที่มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์
เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ (ต่อ)

ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว	ระดับความสำคัญ									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน										
1. การให้บริการไฟฟ้า น้ำประปา บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	172	42.0	165	40.2	56	13.7	9	2.2	8	2.0
2. การให้บริการถังขยะบริเวณ สถานที่ท่องเที่ยว	217	52.9	120	29.3	57	13.9	13	3.2	3	0.7
3. การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะ บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	165	40.2	132	32.2	91	22.2	17	4.1	5	1.2

จากตาราง 14 พบว่า ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์
เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ป้ายบอกเส้นทางการท่องเที่ยวชัดเจน เข้าใจง่าย พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้ มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับมากที่สุดจำนวน 227 คน คิดเป็น ร้อยละ 55.4 รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 และปานกลาง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 เห็นด้วยน้อย จำนวน 7 คน คิดเป็น ร้อยละ 1.7 น้อยที่สุดจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

มีรถสำหรับบริการนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ในระดับมากที่สุด จำนวน 167 คน

คิดเป็น ร้อยละ 40.7 รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และปานกลาง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 น้อย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 น้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

สถานที่จอดรถบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวกว้างขวางทางเข้า – ออก สะดวก พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับ มาก ที่สุด จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 33.4 และปานกลาง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 น้อย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 น้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

บริการร้านอาหารของที่ระลึกบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับมาก จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 และปานกลาง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 น้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตามลำดับ

บริการด้านสุขอนามัย เช่น ห้องน้ำ พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับมากที่สุด จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และปานกลาง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 น้อย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

บริการร้านอาหาร บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้ มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับมาก จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 และปานกลาง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 น้อย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตามลำดับ

ด้านความปลอดภัย

มีสถานพยาบาล และเจ้าหน้าที่ดูแลประจำ พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับมาก จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 และปานกลาง จำนวน 80

คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 น้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอย่างทั่วถึง พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับมากที่สุด จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และปานกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 น้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 น้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอยู่ภายในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับมากที่สุด จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 54.4 รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 และปานกลาง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 น้อย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตามลำดับ

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การให้บริการไฟฟ้า น้ำประปา บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับมากที่สุด จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และปานกลาง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 น้อย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 น้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

การให้บริการถังขยะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้ มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับมากที่สุด จำนวน 217 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.9 รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 และปานกลาง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 น้อย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยสนับสนุนในด้านนี้มีความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในระดับมากที่สุด จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมาอยู่ในระดับมาก จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 และปานกลาง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 น้อย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามปัจจัยสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ป้ายบอกเส้นทางทางท่องเที่ยวชัดเจน เข้าใจง่ายเป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญมากที่สุดต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ และมีรถสำหรับบริการนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดเหมือนกัน, สถานที่จอดรถบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวกว้างขวางทางเข้า – ออก สะดวกเป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดเช่นกัน, บริการร้านจำหน่ายของที่ระลึกบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมาก, บริการด้านสุขอนามัย เช่น ห้องน้ำนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมาก, บริการร้านอาหารบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์สอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์ วรเวชธนกุล.(2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พระปฐมเจดีย์, พุทธมณฑล, และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พระราชวังสนามจันทร์ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยสนับสนุนในการเดินทางมาท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว, ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว, ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก และปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปการที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการไปท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

ปัจจัยสนับสนุนด้านความปลอดภัย พบว่า สถานพยาบาล และเจ้าหน้าที่ดูแลประจำนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์มาก, มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอย่างทั่วถึงนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด, ศูนย์ประชาสัมพันธ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวภายในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดเช่นกันต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ วรเวชธนกุล.(2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พระปฐมเจดีย์, พุทธมณฑล, และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พระราชวังสนามจันทร์ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยสนับสนุนในการเดินทางมาท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว, ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว, ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก และปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปการที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการไปท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

ปัจจัยสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า การให้บริการไฟฟ้า น้ำประปาบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์

มากที่สุด, การให้บริการถึงขะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดเช่นกัน, การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดเหมือนกันต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับสฤษฎี แสงอรัญ.(2550) กล่าวว่า การท่องเที่ยวซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นต่อการสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ในขณะที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยว

ตาราง 15แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดระดับความสำคัญของปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ปัจจัยสนับสนุน	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. ป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวชัดเจน เข้าใจง่าย	4.4098	.7710	สำคัญมากที่สุด
2. มีรถสำหรับบริการนักท่องเที่ยวไปยัง สถานที่ท่องเที่ยว	4.1122	.9367	สำคัญมาก
3. สถานที่จอดรถบริเวณสถานที่ ท่องเที่ยวกว้างขวางทางเข้า-ออก สะดวก	4.3244	.8360	สำคัญมากที่สุด
4. บริการร้านจำหน่ายของที่ระลึก บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	3.9049	.9135	สำคัญมาก
5. บริการด้านสุขอนามัย เช่น ห้องน้ำ สะอาด	4.3024	.9044	สำคัญมากที่สุด
6. บริการร้านอาหาร บริเวณสถานที่ ท่องเที่ยว	4.0000	.9408	สำคัญมาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกรวม	4.1756	.6548	สำคัญมาก

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวใน อำเภอเชียงแสนให้ความสำคัญต่อ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทาง เมืองเวียงเก่า เชียงแสน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.1756$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวชัดเจน เข้าใจง่ายมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด ($\bar{X} = 4.4098$) รองลงมาคือการสถานที่จอดรถบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวกว้างขวางทางเข้า-ออก สะดวก มีความสำคัญอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด ($\bar{X} = 4.3244$) และบริการด้านสุขอนามัย เช่น ห้องน้ำสะอาด อยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด ($\bar{X} = 4.3024$), มีรถสำหรับบริการนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับสำคัญมาก ($\bar{X} = 4.1122$), บริการร้านอาหาร บริเวณสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับสำคัญมาก ($\bar{X} = 4.0000$), บริการร้านจำหน่ายของที่ระลึกบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับสำคัญมาก ($\bar{X} = 3.9049$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามปัจจัยสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญมากกับปัจจัยสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวชัดเจน นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด, สถานที่จอดรถบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวกว้างขวางทางเข้า-ออก สะดวก นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด, บริการด้านสุขอนามัย เช่น ห้องน้ำสะอาด นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดเช่นกัน, มีรถสำหรับบริการนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมาก, บริการร้านอาหาร บริเวณสถานที่ท่องเที่ยวให้ความสำคัญมาก, บริการร้านจำหน่ายของที่ระลึกบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน สอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์ วรเวชธนกุล.(2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พระปฐมเจดีย์, พุทธมณฑล และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พระราชวังสนามจันทร์ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยสนับสนุนในการเดินทางมาท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว, ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว, ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปการที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการไปท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

ตาราง 16 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดระดับความสำคัญของปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ปัจจัยสนับสนุน	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความปลอดภัย			
1. มีสถานพยาบาล และเจ้าหน้าที่ดูแลประจำ	4.0585	.9018	สำคัญมาก
2. มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอย่างทั่วถึง	4.2244	.9295	สำคัญมากที่สุด
3. ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอยู่ในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	4.3098	.9167	สำคัญมากที่สุด
ด้านความปลอดภัยรวม	4.1976	.8181	สำคัญมาก

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวใน อำเภอเชียงใหม่ให้ความสำคัญต่อ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.1976$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอยู่ในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด ($\bar{X} = 4.3098$) รองลงมาคือมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอย่างทั่วถึงมีความสำคัญอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด ($\bar{X} = 4.2244$) และมีสถานพยาบาล และเจ้าหน้าที่ดูแลประจำอยู่ในระดับสำคัญมาก ($\bar{X} = 4.0585$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามปัจจัยสนับสนุนด้านความปลอดภัยโดยรวม นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญมากกับปัจจัยสนับสนุนด้านความปลอดภัยต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอยู่ในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด, มีเจ้าหน้าที่

ดูแลความปลอดภัยอย่างทั่วถึงนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดเช่นกัน, มีสถานพยาบาล และเจ้าหน้าที่ดูแลประจํานักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน สอดคล้องกับ Maslow.(1971) กล่าวว่า ความต้องการความปลอดภัยเป็นความต้องการทางด้านร่างกายที่ต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ปราศอันตรายทางร่างกายและจิตใจ ได้แก่ ความปลอดภัยต่อร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน เช่น ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อาชญากรรม อันตรายต่างๆ จากการบริโภค และการเดินทางท่องเที่ยว ความมั่นคงในการเดินทางและปรารถนาจะอยู่ในสังคมที่เป็นระเบียบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ วรเวชธนกุล.(2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พระปฐมเจดีย์, พุทธมณฑล, และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พระราชวังสนามจันทร์ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยสนับสนุนในการเดินทางมาท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว, ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว, ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปการที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการไปท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

ตาราง 17 แสดงจำนวน ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์กำหนดระดับความสำคัญของปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

ปัจจัยสนับสนุน	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน			
1. การบริการไฟฟ้า น้ำประปา บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	4.1805	.8881	สำคัญมาก
2. การให้บริการถังขยะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	4.3049	.8774	สำคัญมากที่สุด
3. การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะ บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	4.0610	.9479	สำคัญมาก
ด้านโครงสร้างพื้นฐานรวม	4.1821	.7900	สำคัญมาก

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวใน อำเภอเชียงแสนให้ความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.1821$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การให้บริการถึงชยะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด ($\bar{X} = 4.3049$) รองลงมาคือการให้บริการไฟฟ้า น้ำประปา บริเวณสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับสำคัญมาก ($\bar{X} = 4.1805$) และการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับ สำคัญมาก ($\bar{X} = 4.0610$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามปัจจัยสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวม นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญมากกับปัจจัยสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การให้บริการถึงชยะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด, การให้บริการไฟฟ้า น้ำประปา บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมาก, การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน สอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์ วรเวชธนกุล.(2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พระปฐมเจดีย์, พุทธมณฑล, และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น พระราชวังสนามจันทร์ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยสนับสนุนในการเดินทางมาท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว, ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว, ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปการที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการไปท่องเที่ยวใน จังหวัดนครปฐม

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอ้างอิง เพื่อทดสอบสมมติฐาน และสรุปผลอ้างอิงไปยังประชากร โดยการนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อาศัยแตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนแตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของเพศกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	เพศ		
	ชาย	หญิง	รวม
รูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ			
1. ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	34	29	63
2. ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	35	14	49
3. ด้านการจัดแสดงการละเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	13	14	27
4. ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	11	14	25
5. ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณี	15	16	31
6. ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	20	14	34
รวม	128	101	229
Pearson Chi-Square การทดสอบ = 7.810*			
Chi-Square p = .167			

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพศของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.167 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และ ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า เพศที่แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบนันทนาการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของเพศกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	เพศ		
	ชาย	หญิง	รวม
รูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้			
1. ด้านการจัดนิทรรศการ	16	13	29
2. ด้านการจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยาย	34	8	42
3. ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว	29	16	45
4. ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	48	18	66
รวม	127	55	182
Pearson Chi-Square การทดสอบ = 6.300*			
Chi-Square p = .098			

จากตาราง 19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพศของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .098 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า เพศที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบ สาระความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของเพศกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	เพศ		
	ชาย	หญิง	รวม
ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่			
1. จัดตลอดปี	121	59	180
2. เฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยว	99	66	165
3. เฉพาะวันหยุดเทศกาล	28	29	57
4. อื่น ๆ (เดือนละ 1 อาทิตย์, อาทิตย์ละครั้ง)	6	2	8
รวม	254	165	410
Pearson Chi-Square	การทดสอบ = 6.946*		
	Chi-Square p = .074		

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพศของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่าระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .074 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่าเพศที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของเพศกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยวเส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	t-Test of Equality of Means						
	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p
ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว							
1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ชาย	25	4.1227	.6730	-2.096	408	.037
	หญิง	15	4.2618	.6164			
2. ด้านความปลอดภัย	ชาย	25	4.1247	.8563	-2.315	408	.021
	หญิง	15	4.3162	.7389			
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ชาย	25	4.1089	.7869	-2.408	408	.017
	หญิง	15	4.3013	.7831			
ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวโดยรวม	ชาย	25	4.1188	.7086	-2.533	408	.012
	หญิง	15	4.2931	.6205			

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-Test) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Probability (p) เท่ากับ .037 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า เพศที่แตกต่างกันมี

ความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน

ด้านความปลอดภัย มีค่า Probability (p) เท่ากับ .021 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า เพศที่แตกต่างกันมีความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านความปลอดภัยแตกต่างกัน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่า Probability (p) เท่ากับ .017 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า เพศที่แตกต่างกันมีความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานแตกต่างกัน

ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่โดยรวม มีค่า Probability (p) เท่ากับ .012 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า เพศที่แตกต่างกันมีความต้องการการทอ้งเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 1.1 เพศ ที่แตกต่างกัน มีความต้องการการทอ้งเที่ยวเส้นทางเมือง เวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน ในด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศชายมีความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมือง เวียงเก่าเชียงใหม่มากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศหญิง ทั้งในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญารัตน์ เสนสุวรรณ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเดือน สอนเจริญ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย บริเวณ อ.เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

สมมติฐานที่ 1.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี อายุ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี อายุ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี อายุ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอายุกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	อายุ					รวม
	20-29	30-39	40-49	50-59	60 ปีขึ้นไป	
	ปี	ปี	ปี	ปี	ไป	
รูปแบบการท่องเที่ยว แบบนันทนาการ						
1. ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรม เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	33	12	13	3	2	63
2. ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	30	12	5	2	0	49
3. ด้านการจัดแสดงการเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	10	7	8	2	0	27
4. ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียน ชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงใหม่	18	4	1	2	0	25
5. ด้านการจัดกิจกรรม ตามประเพณี	15	9	3	3	1	31
6. ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด	15	14	3	2	0	34

เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

รวม	121	58	33	14	3	229
Pearson Chi-Square	การทดสอบ = 25.099*					
	Chi-Square p = .198					

จากตาราง 22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอายุของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .198 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อายุที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบนันทนาการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอายุกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	อายุ					รวม
	20-29 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	
รูปแบบการท่องเที่ยว						
แบบสาระความรู้						
1. ด้านการจัดนิทรรศการ	8	12	6	3	0	29
2. ด้านการจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยาย	15	13	7	6	1	42
3. ด้านการจัดเอกสารใบความรู้	15	15	9	5	1	45
4. ด้านการถ่ายทอดความรู้	28	19	11	8	0	66
รวม	66	59	33	22	2	182
Pearson Chi-Square	การทดสอบ		= 5.213*			
	Chi-Square		p	= .950		

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอายุของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้

มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .950 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อายุที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบสาระความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 24 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอายุกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	อายุ					รวม
	20-29	30-39	40-49	50-59	60 ปีขึ้นไป	
	ปี	ปี	ปี	ปี	ไป	
ระยะเวลาที่ต้องการจัด รูปแบบการท่องเที่ยว						
1. จัดตลอดปี	95	45	25	13	2	180
2. เฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยว	72	49	23	18	3	165
3. เฉพาะวันหยุดเทศกาล	17	19	16	5	0	57
4. อื่น ๆ (เดือนละ 1 อาทิตย์, อาทิตย์ ละครั้ง)	3	3	2	0	0	8
รวม	187	116	66	36	5	410
Pearson Chi-Square	การทดสอบ		= 16.793*			
	Chi-Square		p = .158			

จากตาราง 24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอายุของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่าระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .158 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่าอายุที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 25แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอายุกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยว						
1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	3.675	.919	2.167	.072
	ภายในกลุ่ม	405	171.681	.424		
	รวม	409	175.356			
2. ด้านความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	4	7.450	1.862	2.833	.024
	ภายในกลุ่ม	405	266.215	.657		
	รวม	409	273.664			
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	4	11.284	2.821	4.682	.001
	ภายในกลุ่ม	405	244.007	.602		
	รวม	409	255.291			
ความต้องการปัจจัยสนับสนุน ต่อรูปแบบการท่องเที่ยว โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	6.996	1.749	3.878	.004
	ภายในกลุ่ม	405	182.661	.451		
	รวม	409	189.657			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบค่า
ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : One-way ANOVA) จากการ
วิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Probability (p) เท่ากับ .072 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อายุที่แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัย สันับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกัน

ด้านความปลอดภัย มีค่า Probability (p) เท่ากับ .024 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อายุที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัย สันสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ด้านความปลอดภัยแตกต่างกัน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่า Probability (p) เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อายุที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัย สันสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ด้านโครงสร้างพื้นฐานแตกต่างกัน

ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่โดยรวม มีค่า Probability (p) เท่ากับ .004 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อายุที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัย สันสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) ใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

ตาราง 26 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการเปรียบเทียบเชิงซ้อนโดยจำแนกตามอายุ และความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

อายุกับปัจจัยสนับสนุน	$\bar{X}$	20-29	30-39	40-49	50-59	60 ปี
		ปี	ปี	ปี	ปี	ขึ้นไป
		4.3051	4.0158	4.1818	4.0694	4.5000
20-29 ปี	4.3051		.0794 (.000)	.0962 (.200)	.1222 (.055)	.3043 (.522)
30-39 ปี	4.0158			.1036 (.110)	.1281 (.676)	.3115 (.308)
40-49 ปี	4.1818				.1392 (.420)	.3115 (.308)
50-59 ปี	4.0694					.3205 (.180)
60 ปี ขึ้นไป	4.5000					

จากตาราง 26 ผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อเปรียบเทียบอายุของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จำแนกตามอายุ โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% พบว่า

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 20-29 ปี กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 30-39 ปี มีความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี อายุ 20-29 ปี กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 40-49 ปี, 50-59 ปี และอายุ 60 ปี ขึ้นไป นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 30-39 ปี กับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 40-49 ปี, 50-59 ปี และ อายุ 60 ปี ขึ้นไป นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 40-49 ปี กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี อายุ 50-59 ปี และอายุ 60 ปี ขึ้นไป และ

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 50-59 ปี กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 1.2 อายุ ที่แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน ในด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 20-29 ปี มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 30-39 ปี อายุ 40-49 ปี อายุ 50-59 ปี และ 60 ปี ขึ้นไปทั้งในด้านความปลอดภัย และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเดือน สอนเจริญ (2548: 146) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย บริเวณ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย บริเวณ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย แตกต่างกัน ด้านจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 1.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ แตกต่างกัน

ตาราง 27 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการศึกษากับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี	รวม
รูปแบบการท่องเที่ยว				
แบบนันทนาการ				
1. ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรม เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	22	34	7	63
2. ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	16	29	4	49
3. ด้านการจัดแสดงการเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	12	13	2	27
4. ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ ชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ แสน	9	14	2	26
5. ด้านการจัดกิจกรรม ตามประเพณี	10	18	3	31
6. ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	11	22	1	34
รวม	80	130	19	229
Pearson Chi-Square การทดสอบ = 3.666*				
Chi-Square p = .961				

จากตาราง 27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .961 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการ

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสนในรูปแบบนันทนาการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการศึกษากับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน	ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี	รวม
รูปแบบการท่องเที่ยว				
แบบสาระความรู้				
1. ด้านการจัดนิทรรศการ	9	19	1	29
2. ด้านการจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยาย	13	23	6	42
3. ด้านการจัดเอกสารใบความรู้	23	14	8	45
4. ด้านการถ่ายทอดความรู้	29	31	6	66
รวม	74	87	21	182
Pearson Chi-Square	การทดสอบ	= 11.760*		
	Chi-Square	p	= .068	

จากตาราง 28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .068 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนในรูปแบบสาระความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการศึกษากับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี	รวม
ระยะเวลาที่ต้องการจัด รูปแบบการท่องเที่ยว				
1. จัดตลอดปี	59	104	17	180
2. เฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยว	73	78	14	165
3. เฉพาะวันหยุดเทศกาล	18	31	8	57
4. อื่น ๆ (เดือนละ 1 อาทิตย์, อาทิตย์ ละครั้ง)	3	4	1	8
รวม	153	217	40	410
Pearson Chi-Square	การทดสอบ	= 6.873*		
	Chi-Square p	= .333		

จากตาราง 29 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่าระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .333 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 30 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการศึกษากับความต้องการการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยว						
1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	2.015	1.007	2.365	.095
	ภายในกลุ่ม	407	173.341	.426		
	รวม	409	175.356			
2. ด้านความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	2	.472	.236	.352	.704
	ภายในกลุ่ม	407	273.192	.671		
	รวม	409	273.664			
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.151	1.576	2.543	.080
	ภายในกลุ่ม	407	252.140	.620		
	รวม	409	255.291			
ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อ รูปแบบการท่องเที่ยวโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.651	.825	1.787	.169
	ภายในกลุ่ม	407	188.006	.462		
	รวม	409	189.657			

จากตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : One-way ANOVA) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Probability (p) เท่ากับ .095 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกัน

ด้านความปลอดภัย มีค่า Probability (p) เท่ากับ .704 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่า Probability (p) เท่ากับ .080 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่โดยรวม มีค่า Probability (p) เท่ากับ .169 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับศศิธร สุตะวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี สถานภาพ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี สถานภาพ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี สถานภาพ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของสถานภาพกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สถานภาพ			
	โสด	สมรส/อยู่ ด้วยกัน	หย่าร้าง/ แยกกันอยู่	รวม
รูปแบบการท่องเที่ยว				
แบบนันทนาการ				
1. ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรม เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	38	22	3	63
2. ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	35	13	1	49
3. ด้านการจัดแสดงการละเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	12	14	1	27
4. ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียน ชมเมือง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	20	5	0	25
5. ด้านการจัดกิจกรรม ตามประเพณี	19	10	2	31
6. ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	19	15	0	34
รวม	143	79	7	229
Pearson Chi-Square การทดสอบ = 13.071*				
Chi-Square p = .220				

จากตาราง 31 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามกับความ ต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนในรูปแบบการ ทอ้งเที่ยวแบบนันทนาการ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการทอ้งเที่ยว แบบนันทนาการ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .220 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน หลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีความต้องการการ ทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนในรูปแบบนันทนาการไม่ แตกต่างกัน

ตาราง 32 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของสถานภาพกับความ ต้องการการทอ้งเที่ยวเชิง อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการทอ้งเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน	สถานภาพ			
	โสด	สมรส/อยู่ ด้วยกัน	หย่าร้าง/ แยกกันอยู่	รวม
รูปแบบการทอ้งเที่ยว				
แบบสาระความรู้				
1. ด้านการจัดนิทรรศการ	8	20	1	29
2. ด้านการจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยาย	20	21	1	42
3. ด้านการจัดเอกสารใบความรู้	20	23	2	45
4. ด้านการถ่ายทอดความรู้	37	29	0	66
รวม	85	93	4	182
Pearson Chi-Square	การทดสอบ	= 8.744*		
	Chi-Square p	= .189		

จากตาราง 32 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามกับความ ต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนในรูปแบบการ ทอ้งเที่ยวแบบสาระความรู้ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการทอ้งเที่ยว แบบสาระความรู้ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .189 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน หลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีความต้องการการ

ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบสาระความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 33 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอายุกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สถานภาพ			
	โสด	สมรส/อยู่ ด้วยกัน	หย่าร้าง/ แยกกันอยู่	รวม
ระยะเวลาที่ต้องการจัด รูปแบบการท่องเที่ยว				
1. จัดตลอดปี	106	71	3	180
2. เฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยว	91	68	6	165
3. เฉพาะวันหยุดเทศกาล	24	31	2	57
4. อื่น ๆ (เดือนละ 1 อาทิตย์, อาทิตย์ ละครั้ง)	6	2	0	8
รวม	227	172	11	410
Pearson Chi-Square	การทดสอบ	= 7.324*		
	Chi-Square	p	= .292	

จากตาราง 33 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่าระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ . 292 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า สถานภาพ ที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 34 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของสถานภาพกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยว						
1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	.552	.276	.642	.527
	ภายในกลุ่ม	407	174.804	.429		
	รวม	409	175.356			
2. ด้านความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	2	.833	.416	.621	.538
	ภายในกลุ่ม	407	272.832	.670		
	รวม	409	273.664			
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	2	.010	.005	.008	.992
	ภายในกลุ่ม	407	255.281	.627		
	รวม	409	255.291			
ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อ รูปแบบการท่องเที่ยวโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.290	.145	.312	.732
	ภายในกลุ่ม	407	189.367	.465		
	รวม	409	189.657			

จากตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : One-way ANOVA) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Probability (p) เท่ากับ .527 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้าน

ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกัน

ด้านความปลอดภัย มีค่า Probability (p) เท่ากับ .538 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่า Probability (p) เท่ากับ .992 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่โดยรวม มีค่า Probability (p) เท่ากับ .732 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 1.4 สถานภาพ ที่แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมือง เวียงเก่าเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิธร สุตะวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี อาชีพ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

จากตาราง 35 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามกับความ ต้องการการทอ้งเทียะเชิงอนุรักษัประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนในรูปแบบการ ทอ้งเทียะแบบนันทนาการ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการทอ้งเทียะ แบบนันทนาการ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ.063 ซึ่งมากกว่า.05นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน หลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีความต้องการการ ทอ้งเทียะเชิงอนุรักษัประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนในรูปแบบนันทนาการไม่ แตกต่างกัน

ตาราง 36 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอาชีพกับความ ต้องการการทอ้งเทียะเชิงอนุรักษั ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักทอ้งเทียะชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน	อาชีพ					รวม
	นักเรียน/ นักศึกษา	ราชการ / รัฐวิสาห กิจ	พนักงาน บริษัทเอ กชน	ธุรกิจ ส่วนตัว ว	อื่น ๆ (ค้าขาย, รับจ้าง)	
	า					
รูปแบบการท่องเที่ยว แบบสาระความรู้						
1. ด้านการจัดนิทรรศการ	6	10	2	7	4	29
2. ด้านการจัดวิทยากร	9	12	6	7	8	42
3. ด้านการจัดเอกสารไปความรู้	9	13	5	15	3	45
4. ด้านการถ่ายทอดความรู้	11	19	11	19	6	66
รวม	35	54	24	48	21	182
Pearson Chi-Square	การทดสอบ		= 8.285*			
	Chi-Square		p	= .762		

จากตาราง 36 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามกับความ ต้องการการทอ้งเทียะเชิงอนุรักษัประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนในรูปแบบการ ทอ้งเทียะแบบสาระความรู้ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการทอ้งเทียะ

แบบสาระความรู้ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .762 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบสาระความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 37แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอาชีพกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	อาชีพ					รวม
	นักเรียน	ราชการ/ รัฐวิสาห	พนักงาน บริษัทเอ	ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่น ๆ (ค้าขาย	
	/ นักศึกษา นักศึกษ า	กิจ	กชน	ส่วนตวั	(ค้าขาย , รับจ้าง)	
ระยะเวลาที่ต้องการจัด รูปแบบการท่องเที่ยว						
1. จัดตลอดปี	40	59	35	36	10	180
2. เฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยว	49	42	14	40	20	165
3. เฉพาะวันหยุดเทศกาล	6	17	11	18	5	57
4. อื่น ๆ (เดือนละ 1 อาทิตย์, อาทิตย์ละครั้ง)	1	2	4	1	0	8
รวม	96	120	64	95	35	410
Pearson Chi-Square	การทดสอบ					= 30.633*
	Chi-Square					p = .002

จากตาราง 37 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่าระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .002 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตาราง 38 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอาชีพกับความต้องการการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยว						
1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	2.358	.590	1.380	.240
	ภายในกลุ่ม	405	172.998	.427		
	รวม	409	175.356			
2. ด้านความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	4	.942	.236	.350	.844
	ภายในกลุ่ม	405	272.722	.673		
	รวม	409	273.664			
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.704	.426	.680	.606
	ภายในกลุ่ม	405	253.587	.626		
	รวม	409	255.921			
ความต้องการปัจจัยสนับสนุน ต่อรูปแบบการท่องเที่ยว โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.165	.291	.626	.644
	ภายในกลุ่ม	405	188.492	.465		
	รวม	409	189.657			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 38 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : One-way ANOVA) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Probability (p) เท่ากับ .240 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อาชีพที่แตกต่างกันมี

ความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนด้านสิ่งแวดล้อมและความสะดวกไม่แตกต่างกัน

ด้านความปลอดภัย มีค่า Probability (p) เท่ากับ .844 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่า Probability (p) เท่ากับ .606 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนโดยรวม มีค่า Probability (p) เท่ากับ .644 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 1.5 อาชีพ ที่แตกต่างกัน มีความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนแตกต่างกัน ในด้านระยะเวลาที่ต้องการจัดรูป แบบการทอ้งเที่ยว โดยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา พนักงานเอกชน ธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอื่นๆ เช่น ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับกัญญารัตน์ เสนสุวรรณ และคณะ. ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่าง มีการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายแตกต่างกันด้านเหตุผลสำคัญที่สุดในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว และด้านแหล่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 1.6 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

ตาราง 39 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยวเส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน							รวม
	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,000- 10,000 บาท	10,001- 15,000 บาท	15,001- 20,000 บาท	20,001- 25,000 บาท	25,001- 30,000 บาท	30,001 บาท ขึ้นไป	
รูปแบบการท่องเที่ยว								
แบบนันทนาการ								
1. ด้านการจัดแสดง	18	12	11	5	3	5	9	63
2. ศิลปวัฒนธรรม								
3. ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง	17	15	8	4	0	0	5	49
4. ด้านการจัดแสดงการเล่น	5	9	4	4	3	1	1	27
5. ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมือง	4	12	3	2	3	0	1	25
6. ด้านการจัดกิจกรรมตามประเพณี	9	11	2	5	2	1	1	31
7. ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด	3	8	8	5	4	3	3	34
รวม	56	67	36	25	15	10	20	229
Pearson Chi-Square การทดสอบ = 38.066*								
Chi-Square p = .148								

จากตาราง 39 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .148 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบนันทนาการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 40 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการ เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	การท่องเที่ยว	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน							รวม
		ต่ำกว่า	5,000-	10,001	15,001	20,001	25,001	30,001	
		5,000	10,00	-	-	-	-	บาท	
		บาท	0	15,000	20,000	25,000	30,000	ขึ้นไป	
			บาท	บาท	บาท	บาท	บาท		
รูปแบบการท่องเที่ยว									
แบบสาระความรู้									
1. ด้านการจัดนิทรรศการ		4	6	6	3	3	2	5	29
2. ด้านการจัดวิทยากร		11	12	5	4	4	0	6	42
3. ด้านการจัดเอกสารใบความรู้		9	14	8	5	1	3	5	45
4. ด้านการถ่ายทอดความรู้		14	22	9	6	0	6	9	66
รวม		38	54	28	18	8	11	25	182
Pearson Chi-Square		การทดสอบ		= 16.046*					
Chi-Square p		= .589							

จากตาราง 41 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .589 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมี

ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบ
สาระความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 41 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับความต้องการการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการ การท่องเที่ยว เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	การ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน							รวม
		ต่ำกว่า	5,000-	10,001	15,001	20,001	25,001	30,00	
		5,000	10,00	-	-	-	-	1	
		บาท	0 บาท	15,000	20,000	25,000	30,000	บาท	
				บาท	บาท	บาท	บาท	ขึ้นไป	
ระยะเวลาที่ต้องการจัด รูปแบบการท่องเที่ยว									
1. จัดตลอดปี		40	52	31	16	9	10	22	180
2. เฉพาะฤดูกาล ท่องเที่ยว		45	51	21	19	10	8	11	165
3. เฉพาะวันหยุด เทศกาล		8	14	12	7	4	2	10	57
4. อื่น ๆ (เดือนละ 1 อาทิตย์, อาทิตย์ละ ครั้ง)		1	4	0	1	0	0	2	8
รวม		94	121	64	43	23	20	45	410
Pearson Chi-Square	การทดสอบ	= 18.135*							
		Chi-Square p = .447							

จากตาราง 42 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม
กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ใน
ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่า
ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .447 ซึ่งมากกว่า .05
นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายถึง ความว่า รายได้

เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 42 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยว						
1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	6	2.844	.474	1.107	.357
	ภายในกลุ่ม	403	172.512	.428		
	รวม	409	175.356			
2. ด้านความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	6	6.543	1.091	1.645	.133
	ภายในกลุ่ม	403	267.121	.663		
	รวม	409	273.664			
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	6	6.878	1.146	1.860	.087
	ภายในกลุ่ม	403	248.413	.616		
	รวม	409	255.291			
ความต้องการปัจจัยสนับสนุน ต่อรูปแบบการท่องเที่ยว โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	6	4.937	.823	1.795	.099
	ภายในกลุ่ม	403	184.720	.458		
	รวม	409	189.657			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 43 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : One-way ANOVA) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Probability (p) เท่ากับ .357 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกัน

ด้านความปลอดภัย มีค่า Probability (p) เท่ากับ .133 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสนด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่า Probability (p) เท่ากับ .087 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสนด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสนโดยรวม มีค่า Probability (p) เท่ากับ .099 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสนไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 1.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่า เชียงแสนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ อารีย์ วรเวชธนกุล. (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดนครปฐม พบว่า รายได้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยว คือ มีวัตถุประสงค์อื่นๆ และจำนวน(ครั้ง)ในการเดินทางมาท่องเที่ยวต่อปีไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี ภูมิภาคที่อาศัย แตกต่างกัน มีความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี ภูมิภาคที่อาศัย แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี ภูมิภาคที่อาศัย แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน

ตาราง 43 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของภูมิภาคที่อาศัยกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการ การท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน	ภาค เหนือ อ	ตะวัน ออก	ตะวัน ออก เฉียง ใต้	ภูมิภาคที่อาศัย					ภาค กลาง (ไม่รวม กทม.)	ภาค ใต้	กทม. .	รวม
				ตะวัน ออก	ตะวัน ตก	ตะวัน เหนือ						
รูปแบบการท่องเที่ยว แบบนันทนาการ												
1. ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรม	43	3	0	2	1	6	2	6	63			
2. ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง	39	2	1	1	0	1	0	5	49			
3. ด้านการจัดแสดงการละเล่น	20	2	0	1	0	3	0	1	27			
4. ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการในเมือง	19	0	0	1	1	4	0	0	25			
5. ด้านการจัดกิจกรรมตามประเพณี	22	1	0	1	0	5	0	2	31			
6. ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด	22	0	0	1	0	6	1	4	34			
รวม	165	8	1	7	2	25	3	18	229			
Pearson Chi-Square การทดสอบ = 27.160*												
Chi-Square p = .825												

จากตาราง 44 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภูมิภาคที่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามกับ ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบการ

ท่องเที่ยวแบบนันทนาการ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .825 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ภูมิภาคที่อาศัยที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบนันทนาการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 44 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของภูมิภาคที่อาศัยกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการ

จากตาราง 45 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภูมิภาคที่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .361 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ภูมิภาคที่อาศัยที่แตกต่างกันมีความ

ต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในรูปแบบสาระความรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 45 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของภูมิภาคที่อาศัยกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการ การท่องเที่ยวเส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่		ภูมิภาคที่อาศัย								รวม
		ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ตะวันออก	ตะวันออก	ภาคตะวันตก	ภาคกลาง	ภาคใต้	กทม.	
				ออกเฉียงใต้	ออกเหนือ		(ไม่รวมกทม.)			
ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว										
1. จัดตลอดปี		129	5	1	7	1	17	6	14	180
2. เฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยว		113	7	1	9	2	21	4	8	165
3. เฉพาะวันหยุด เทศกาล		36	4	2	3	4	6	1	1	57
4. อื่น ๆ (เดือนละ 1อาทิตย์, อาทิตย์ละ ครั้ง)		5	0	0	0	0	0	0	3	8
รวม		283	26	4	19	7	44	11	26	410
Pearson Chi-Square		การทดสอบ		= 37.108*						
				Chi-Square p = .016						

จากตาราง 46 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภูมิภาคที่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบพบว่าระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .016 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ภูมิภาคที่อาศัยที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ในระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 46 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของภูมิภาคที่อาศัยกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความต้องการการท่องเที่ยวเส้นทางเมือง เวียงเก่าเชียงใหม่	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยว						
1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	7	2.053	.293	.680	.689
	ภายในกลุ่ม	402	173.303	.431		
	รวม	409	175.356			
2. ด้านความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	7	5.762	.823	1.235	.282
	ภายในกลุ่ม	402	267.903	.666		
	รวม	409	273.664			
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	7	4.731	.676	1.084	.372
	ภายในกลุ่ม	402	250.560	.623		
	รวม	409	255.291			
ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	7	3.184	.455	.981	.445
	ภายในกลุ่ม	402	186.473	.464		
	รวม	409	189.657			

จากตาราง 47 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : One-way ANOVA) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Probability (p) เท่ากับ .689 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ภูมิภาคที่อาศัยที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกัน

ด้านความปลอดภัย มีค่า Probability (p) เท่ากับ .282 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ภูมิภาคที่อาศัยที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่า Probability (p) เท่ากับ .372 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ภูมิภาคที่อาศัยที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ความต้องการปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่โดยรวม มีค่า Probability (p) เท่ากับ .445 ซึ่งมากกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ภูมิภาคที่อาศัยที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 1.7 ภูมิภาคที่อาศัย ที่แตกต่างกันมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน ในด้านระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยว โดยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิภาคที่อาศัยอยู่ภาคเหนือ มีความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสนมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิภาคที่อาศัยอยู่ภาคตะวันออกเฉียงใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเหนือ ภาคตะวันตก ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) ภาคใต้และ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับศศิธร สุตะวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวใน อำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงราย พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ

2. การแสดงพ็อนรำพื้นเมือง	.270*	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
	*		
3. การแสดงดนตรีพื้นเมือง	.267*	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
	*		
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.643*	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
	*		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 48 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสนกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงพิธีกรรมพื้นเมืองกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนโดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การแสดงพิธีกรรมพื้นเมืองมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .278 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงพิธีกรรมพื้นเมืองมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงพ็อนรำพื้นเมืองกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน โดยใช้

สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การแสดงพ็อนรำพื้นเมืองมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .270 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงพ็อนรำพื้นเมืองมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงดนตรีพื้นเมืองกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การแสดงดนตรีพื้นเมืองมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .267 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงดนตรีพื้นเมืองมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวโดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยว

เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นหนากการ ด้านการ จัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .643 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.1 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นหนากการ ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมือง เวียงเก่าเชียงแสน มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงแสนของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน พบว่า เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมา ท่องเที่ยวเพื่อชมการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ได้แก่ การจัด แสดงพิธีกรรมพื้นเมือง การฟ้อนรำพื้นเมือง และการจัดแสดงดนตรีพื้นเมือง จากวงซะล้อ ซอ ซึ่ง มากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียง แสนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการแนวคิดแรงจูงใจทางการ ท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรานั้นจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความ ต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว อาจจะเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายๆด้าน เข้ามา เกี่ยวข้องเสมอ Abrham H.Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราแฮม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่ เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยขอบข่ายจะอยู่บนพื้นฐานของ สมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูก ตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้าน การจัดแสดงแสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้าน ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัย สนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัย สนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตาราง 48 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงแสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของ นักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบ นันทนาการ ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียงกับความ ต้องการการท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. การแสดงเล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่า	.256* *	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
2. การแสดงเสียง สี เสียง ชุดเล็ก	.241* *	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
3. การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมือง	.227* *	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
4. การแสดงแสง สี เสียง บนจอม่าน	.174* *	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.651* *	.000	สัมพันธ์ปานกลาง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 49 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงแสง สี เสียง เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียงแสนกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การแสดงแสง สี เสียง เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .256 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับอย่างมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมา

ท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงแสง สี เสียง เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงแสง สี เสียง ชุดเล็ก เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การแสดงแสง สี เสียง ชุดเล็ก เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .241 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงแสง สี เสียง ชุดเล็ก เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงแสง สี เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมืองกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การแสดงแสง สี เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมืองมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .227 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงแสง สี เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมืองมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิง

อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงแสง สี เสียง บนจอม่านบริเวณเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การแสดงแสง สี เสียง บนจอม่านบริเวณเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .174 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงแสง สี เสียง บนจอม่านบริเวณเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นนาทานการ ด้านการจัดแสดงแสง สี เสียงเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นนาทานการ ด้านการจัดแสดงแสง สี เสียงเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .651 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับ ปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการจัดแสดงแสง สี เสียงเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงแสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงแสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ได้แก่ การจัดแสดงแสง สี เสียง เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ การจัดแสดงแสง สี เสียง ชุดเล็ก เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ การจัดแสดงแสง สี เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมือง และการจัดแสดงแสง สี เสียง บนจอม่านบริเวณเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรานั้นจะมีแรงจูงใจ ที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวอาจจะเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัวหรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายๆด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ Abraham H.Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราฮัม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยขอบข่ายจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูกตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.3 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงการเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ

ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดง การละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดง การละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตาราง 49 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดง การละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยว แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดง การละเล่นกับความต้องการการท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. การแสดงตลกโหล่งสะบัดชัย	.190*	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
	*		
2. การแสดงการรำดาบ	.226*	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
	*		
3. การแสดงการละเล่นชนกวาง	.107*	.031	สัมพันธ์ต่ำ
	*		
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.550*	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
	*		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 50 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงการเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนกับ ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนของ นักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงตึกทองสะบัดชัยกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้าน ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การแสดงตึกทองสะบัดชัย มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .190 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงตึกทองสะบัดชัยมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงการรำดาบกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การแสดงการรำดาบ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .226 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงการรำดาบมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิง

อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงการละเล่นชนกวางกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .031 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การแสดงการละเล่นชนกวางมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .107 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการแสดงการละเล่นชนกวางมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .550 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับ ปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการจัดแสดงการละเล่นเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.3 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ได้แก่ การแสดง ตีกลองสะบัดชัย การแสดงการรำดาบและ การแสดงการละเล่นชนกวาง มากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรามักจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว อาจจะเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ Abrham H.Maslow (อ้างใน ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราแฮม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยขอบข่ายจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูกตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.4 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตาราง 50 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยว แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมนั่ง เกวียนชมเมืองกับความต้องการการ ท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. การนั่งเกวียนเทียมวัว หรือควาย	.194*	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
	*		
2. การนั่งเกวียนโดยใช้รถลาก	.111*	.025	สัมพันธ์ต่ำมาก
	*		
3. การนั่งเกวียนท่ามกลางเสียงเพลง	.202*	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
	*		
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.432*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 51 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการในเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการการนันทนาการนันทนาการ หรือควายกับความ ต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การนันทนาการนันทนาการ หรือควายมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .194 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อ การนันทนาการนันทนาการ หรือควายมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสนมากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการการนันทนาการนันทนาการโดยใช้รถลากกับความ ต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .025 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การนันทนาการนันทนาการโดยใช้รถลากมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .111 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ

เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อการนั่งเกวียนโดยใช้รถลากมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการนั่งเกวียนท่ามกลางเสียง ชะลื้อ ซอ ซึ่งกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การนั่งเกวียนท่ามกลางเสียง ชะลื้อ ซอ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .202 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อการนั่งเกวียนท่ามกลางเสียง ชะลื้อ ซอ ซึ่งมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนั่งรถลาก ด้านการจัดแสดงกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวโดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนั่งรถลาก ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .432 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อการนั่งเกวียนชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้นความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.4 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อการนั่งเกวียน ชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ได้แก่ กิจกรรมการนั่งเกวียนเทียมวัว หรือควาย กิจกรรมการนั่งเกวียนโดยใช้รถลาก และกิจกรรมการนั่งเกวียนท่ามกลางเสียงชะล้อ ซอ ซึ่งมากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรามากจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว อาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายๆด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ Abraham H.Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้นเมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราแฮม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยขอบข่ายจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูก

ตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.5 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว

ชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตาราง 51 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบ นันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมตามประเพณีกับความ ต้องการการท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. กิจกรรมป่าเวณิปีใหม่เมือง	.256*	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
	*		
2. กิจกรรมตานก๋วยสลาก	.232*	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
	*		
3. กิจกรรมปล่อยโคมลอยวันลอยกระทง	.293*	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
	*		
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.587*	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
	*		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 52 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ประจำปี กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมป่าเวณิปีใหม่เมืองกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า กิจกรรมป่าเวณิปีใหม่เมืองมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .256 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมกิจกรรมป่าเวณิปีใหม่เมืองมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่เพิ่มขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมตานก้วยสลากับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า กิจกรรมตานก้วยสลามีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .232 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยว

ชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมกิจกรรมตามกล้วยสลากมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมปล่อยโคมลอยในวันลอยกระทงกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า กิจกรรมปล่อยโคมลอยในวันลอยกระทงมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .293 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมกิจกรรมปล่อยโคมลอยในวันลอยกระทงมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปีกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .587 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปีมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิง

อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.5 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี มีความสัมพันธ์กับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี ได้แก่ กิจกรรมป่าเวณีย์ปีใหม่เมือง กิจกรรมตานก๋วยสลาก และกิจกรรมปล่อยโคมลอยในวันลอยกระทงมากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรามักจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว อาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ Abrham H.Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราแฮม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยชอบขำจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูก

ตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.6 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตาราง 52 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดกับความต้องการการ ท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. กิจกรรมเดินจงกรม	.212*	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
	*		
2. กิจกรรมเจริญสมาธิภาวนา	.242*	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
	*		
3. กิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์	.286*	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
	*		
4. กิจกรรมแห่งความเมตตา	.250*	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
	*		
5. กิจกรรมแห่พระสงฆ์ – ไหว้พระ	.255*	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
	*		
6. กิจกรรมทำบุญตักบาตร	.307*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.769*	.000	สัมพันธ์สูง
	*		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 53 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของ

นักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเดินจงกรมกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า กิจกรรมเดินจงกรมมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .212 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อร่วมกิจกรรมเดินจงกรมมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเจริญสมาธิภาวนากับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า กิจกรรมเจริญสมาธิภาวนามีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .242 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อร่วมกิจกรรมเจริญสมาธิภาวนามากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า กิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .286 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อร่วมกิจกรรม ไหว้พระสวดมนต์มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนก ปล่อยปลา กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า กิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนก ปล่อยปลา มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .250 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อร่วมกิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนก ปล่อยปลา มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมแห่งพระสงฆ์ – ไหว้พระขอพร 8 วัดกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของ

นักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า กิจกรรมแห่งพระสงฆ์ – ไหว้พระขอพร 8 วัดมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .255 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อร่วมกิจกรรมแห่งพระสงฆ์ – ไหว้พระขอพร 8 วัดมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมทำบุญตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า กิจกรรมทำบุญตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .307 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อร่วมกิจกรรมทำบุญตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงแสน มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .769 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อร่วมกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.6 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงแสน มีความสัมพันธ์กับความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อร่วมกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ได้แก่ กิจกรรมเดินจงกรม กิจกรรมเจริญสมาธิภาวนา กิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์ กิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนกปล่อยปลา กิจกรรมแห่งพระสงฆ์-ไหว้พระขอพร 8 วัด และกิจกรรมทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์มากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรามากจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว อาจจะเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยวจะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ Abraham H.Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราแฮม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยขอบข่ายจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูกตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.7 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตาราง 53 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการกับความต้องการการท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมายระดับความสัมพันธ์
1. นิทรรศการเครื่องแต่งกาย	.237* *	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
2. นิทรรศการโบราณวัตถุ	.227* *	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
3. นิทรรศการจิตรกรรมภาพวาด	.247* *	.000	สัมพันธ์ต่ำมาก
4. นิทรรศการประวัติเมืองเชียงใหม่	.318* *	.000	สัมพันธ์ต่ำ
5. นิทรรศการวิถีชีวิตชาวเชียงใหม่	.331* *	.000	สัมพันธ์ต่ำ
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.656* *	.000	สัมพันธ์ปานกลาง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 54 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดนิทรรศการเครื่องแต่งกายสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์

เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดนิทรรศการเครื่องแต่งกายสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .273 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมนิทรรศการเครื่องแต่งกายสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดนิทรรศการโบราณวัตถุสมัยเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดนิทรรศการโบราณวัตถุสมัยเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .277 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมนิทรรศการโบราณวัตถุสมัยเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดนิทรรศการจิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมฝาผนังสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์

อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดนิทรรศการจิตรกรรมภาพวาด และจิตรกรรมฝาผนังสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .247 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมนิทรรศการจิตรกรรมภาพวาด และจิตรกรรมฝาผนังสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดนิทรรศการประวัติศาสตร์สมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดนิทรรศการประวัติศาสตร์สมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .318 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมนิทรรศการประวัติศาสตร์สมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดนิทรรศการวิถีชีวิตของชาวเชียงใหม่ในสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์

สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดนิทรรศการวิถีชีวิตของชาวเชียงใหม่ในสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .331 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมนิทรรศการวิถีชีวิตของชาวเชียงใหม่ในสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .656 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.7 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ด้านการจัดนิทรรศการ ได้แก่ นิทรรศการเครื่องแต่งกายสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ นิทรรศการโบราณวัตถุเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ นิทรรศการจิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมฝาผนังสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ นิทรรศการประวัติศาสตร์สมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ และนิทรรศการวิถีชีวิตของชาวเชียงใหม่ในสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้นจะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรามากจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว อาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ Abrham H.Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราฮัม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยขอบข่ายจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูก

ตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.8 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์

เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตาราง 54 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยว แบบสาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากร บรรยายกับความต้องการ การท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. จัดวิทยากรบรรยาย	.248*	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
2. จัดวิทยากรน้อยท้องถิ่น	.260*	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.461*	.000	สัมพันธ์ต่ำ

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 55 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดวิทยากรบรรยายไว้ตามโบราณสถานกับความ ต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนของนักทอ้งเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียง แสน โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธ สมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดวิทยากรบรรยายไว้ ตามโบราณสถานมีความสัมพันธ์กับความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .248 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักทอ้งเที่ยวชาวไทยเดินทางมาทอ้งเที่ยวเพื่อต้องการความรู้จาก วิทยากรมากขึ้น ความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียง แสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียง เก่าเชียงแสนมากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดวิทยากรน้อยทอ้งถิ่นกับความต้องการ การ ทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักทอ้งเที่ยว ด้านปัจจัย สนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน โดยใช้ สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐาน หลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดวิทยากรน้อยทอ้งถิ่นมี ความสัมพันธ์กับความต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียง แสน ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .260 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักทอ้งเที่ยวชาวไทยเดินทางมาทอ้งเที่ยวเพื่อต้องการความรู้จากวิทยากรมากขึ้น ความ ต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านปัจจัย สนับสนุนต่อรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนมากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ สาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยายกับความ ต้องการการทอ้งเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์

เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .461 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อต้องการความรู้จากรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยายมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.8 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อต้องการความรู้จากรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย ได้แก่ การจัดวิทยากรบรรยายไว้ตามโบราณสถาน และการจัดวิทยากรน้อยท้องถิ่นมากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรามักจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว อาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายๆด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ Abraham H. Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราแฮม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยขอบข่ายจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูกตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.9 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตาราง 55 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยว แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสาร ใบความรู้กับความต้องการ การท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. เอกสารแผ่นพับ	.287*	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
	*		
2. คู่มือการท่องเที่ยว	.315*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		
3. แผ่นซีดีรอม	.186*	.000	สัมพันธ์อย่างมาก
	*		
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.600*	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
	*		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 56 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดเอกสารแผ่นพับกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดเอกสารแผ่นพับมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัย

สนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .287 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวและได้รับเอกสารแผ่นพับจากสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดคู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดคู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .315 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวและได้รับคู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่จากสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดแผ่นซีดีรอมสำหรับนักท่องเที่ยวกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดแผ่นซีดีรอมสำหรับนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

เท่ากับ .186 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวและได้รับแผ่นซีดีรอมสำหรับนักท่องเที่ยวจากสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวกับความ ต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .600 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับ ปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวและได้รับจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวจากสถานที่ท่องเที่ยวจากรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.9 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวและได้รับจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวจากสถานที่ท่องเที่ยวจากรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ เอกสารแผ่นพับ คู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ และแผ่นซีดีรอมมากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ด้านปัจจัย

สนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษยเรามาจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว อาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ Abrahm H.Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราฮัม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยชอบขำจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูกตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.10 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว

ชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน

ตาราง 56 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่า เชียงแสน กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยว แบบสาระความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้ กับความต้องการ การท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านเครื่องจักสานแบบพื้นเมือง	.325*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		
2. ด้านการทำมาหากินแบบพื้นเมือง	.303*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		
3. ด้านการรักษาโรคแบบพื้นเมือง	.358*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		
4. ด้านการทำเครื่องดนตรีพื้นเมือง	.341*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.850*	.000	สัมพันธ์สูง
	*		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 57 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่า เชียงแสน กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดความรู้ด้านเครื่องจักสานแบบพื้นเมืองกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน ของ

นักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การถ่ายทอดความรู้ด้านเครื่องจักรสานแบบพื้นเมืองมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .325 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการถ่ายทอดความรู้ด้านเครื่องจักรสานแบบพื้นเมืองมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดความรู้ด้านการทำมาหากินแบบพื้นเมืองกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การถ่ายทอดความรู้ด้านการทำมาหากินแบบพื้นเมืองมีความสัมพันธ์กับ ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .303 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการถ่ายทอดความรู้ด้านการทำมาหากินแบบพื้นเมืองมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดความรู้ด้านการรักษาโรคแบบพื้นเมืองกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมือง

เวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การถ่ายทอดความรู้ด้านการรักษาโรคแบบพื้นเมืองมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .358 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการถ่ายทอดความรู้ด้านการรักษาโรคแบบพื้นเมืองมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดความรู้ด้านการทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมืองกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การถ่ายทอดความรู้ด้านการทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมืองมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .341 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการถ่ายทอดความรู้ด้านการทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมืองมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product

moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .850 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่ จากรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.10 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่จากรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ เครื่องจักรสานพื้นเมือง การทำมาหากินแบบพื้นเมือง การรักษาโรคแบบพื้นเมือง และการทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมืองมากขึ้นจะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรามักจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว อาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆด้านเข้ามา

เกี่ยวข้องกับเสมอ Abrham H.Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามามีระดับจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราแฮม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยชอบขำจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูก

ตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.11 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

ตาราง 57 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยว แบบนันทนาการกับความต้องการการ ท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านจัดแสดงศิลปวัฒนธรรม	.643*	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
	*		
2. ด้านการจัดแสดงแสง สี เสียง	.651*	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
	*		
3. ด้านการจัดแสดงการละเล่น	.550*	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
	*		
4. ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียน	.432*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		
5. ด้านการจัดกิจกรรมตามประเพณี	.587*	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
	*		
6. ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด	.769*	.000	สัมพันธ์สูง
	*		
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.339*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 58 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมือง

เวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .643 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดแสดงแสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดแสดงแสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .651 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการจัดแสดงแสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดแสดงการละเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product

moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดแสดง การละเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมี ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .550 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปาน กลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชม การจัดแสดงการละเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมนันทนาการเมือง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของ นักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมือง เวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการเมือง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมี ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .432 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อร่วม กิจกรรมนันทนาการเมือง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตาม ประเพณีประจำปีกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า

.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดนิทรรศการกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปีมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .587 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปีมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .769 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อร่วมกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นหนักกับการกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นธนาคาร มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .339 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นธนาคารมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.11 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นธนาคาร เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบเน้นธนาคาร ได้แก่ ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านการจัดแสดงแสง สี เสียงเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านการจัดแสดงการละเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมือง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี และด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดมากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรามักจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว อาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัว หรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายๆด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ Abrham H.Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราแฮม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยชอบขำจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูกตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.12 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตาราง 58 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยว แบบนั้นหนาการกับความต้องการการ ท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านการจัดนิทรรศการ	.656*	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
	*		
2. ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย	.461*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		
3. ด้านการจัดเอกสารใบความรู้	.600*	.000	สัมพันธ์ปานกลาง
	*		
4. ด้านการถ่ายทอดความรู้	.850*	.000	สัมพันธ์สูง
	*		
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.402*	.000	สัมพันธ์ต่ำ
	*		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 59 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดนิทรรศการกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดนิทรรศการมีความสัมพันธ์กับความต้องการการ

ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .656 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมการจัดนิทรรศการมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยายกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยายมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .461 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อต้องการความรู้จากวิทยากรมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมี

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .600 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวและได้รับเอกสารใบความรู้จากแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์ อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า การถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .850 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อ ชมการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .402 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทย

ไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.12 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ ได้แก่ ด้านการจัดนิทรรศการ ด้านการจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยาย ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยวและด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว โดยก่อนที่จะเกิดทางท่องเที่ยวมนุษย์เรามักจะมีแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวอาจจะเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นหรือเกิดจากพฤติกรรมความต้องการส่วนตัวหรืออาจเกิดจากทั้ง 2 ประการรวมกัน ซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้เกิดเดินทางท่องเที่ยว จะมีแรงจูงใจด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายๆด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ Abrham H.Maslow (อ้างในฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2542 : 36 – 39) ดังนั้น เมื่อมีแรงจูงใจเข้ามากระตุ้นจึงทำให้เกิดความต้องการขึ้นได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของ อับราแฮม มาสโลว์ ที่บุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด โดยขอบข่ายจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อคือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ
2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ
3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูก

ตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น

สมมติฐานที่ 2.13 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_0 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

H_1 : รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ตาราง 59 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยว แบบนี้หนนาการและแบบสาระความรู้กับ ความต้องการการท่องเที่ยว	r	Sig (2-tailed)	แปลความหมาย ระดับความสัมพันธ์
1. แบบนันทนาการ	.339* *	.000	สัมพันธ์ต่ำ
2. แบบสาระความรู้	.402* *	.000	สัมพันธ์ต่ำ
ความต้องการการท่องเที่ยวโดยรวม	.398* *	.000	สัมพันธ์ต่ำ

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 60 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .339 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการมากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ เพิ่มขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยรวม โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .402 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระความรู้มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้าน

ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว โดยรวมใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product moment correlation coefficient) พบว่า โดยรวมมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .398 นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์มากขึ้น ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มากขึ้น

สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามสมมติฐานที่ 2.13 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อชมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ได้แก่ แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้มากขึ้น จะมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วศิน ปัญญาวุฒตระกูล (บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในพื้นที่ระบียงวัฒนธรรม (กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์) พบว่า ด้านอุปสงค์การท่องเที่ยวมีผู้เยี่ยมชมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีโอกาสขยายตัว เนื่องจากมีปริมาณการกลับมาเที่ยวครั้งที่ 2 และ 3 โดยมีความสนใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ส่วนใหญ่ประสบปัญหาไม่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ ดังนั้น การจัดการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่สร้างการตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกในรูปแบบใหม่ “แหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง” ภายใต้จุดขายร่วมกันที่มีลักษณะเฉพาะทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และ กัลยา รัตน์ ศิริรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวางแผนเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยโดยรวมมีความสำคัญต่อการวางแผนเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนครศรีธรรมราช

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 60 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สถิติที่ใช้
1.	ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเมืองเวียงเก่า เชียงแสนแตกต่างกัน		
1.1	นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนแตกต่างกัน		
	1.1.1 รูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.1.2 รูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.1.3 ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.1.4 ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว	สอดคล้อง	t-Test
1.2	นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี อายุ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนแตกต่างกัน		
	1.2.1 รูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.2.2 รูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.2.3 ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.2.4 ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว	ไม่สอดคล้อง	One-way Anova

ตาราง 60 ต่อ

ข้อที่	สมมติฐาน	สถิติที่ใช้	ผลการทดสอบ
	1.3.3 ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.3.4 ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว	ไม่สอดคล้อง	Anova
1.4	นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี สถานภาพ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนแตกต่างกัน		
	1.2.1 รูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.2.2 รูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.2.3 ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.2.4 ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว	ไม่สอดคล้อง	Anova
1.5	นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี อาชีพ แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนแตกต่างกัน		
	1.2.1 รูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.2.2 รูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.2.3 ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
	1.2.4 ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว	ไม่สอดคล้อง	Anova

ตาราง 60 ต่อ

ข้อ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สถิติที่ใช้
1.6	นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน		
1.6.1	รูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
1.6.2	รูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
1.6.3	ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน	สอดคล้อง	Chi-Square
1.6.4	ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว	ไม่สอดคล้อง	One-way Anova
1.7	นักท่องเที่ยวชาวที่มี ภูมิภาคที่อาศัย แตกต่างกัน มีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่แตกต่างกัน		
1.7.1	รูปแบบการท่องเที่ยวแบบนันทนาการ	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
1.7.2	รูปแบบการท่องเที่ยวแบบสาระความรู้	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
1.7.3	ระยะเวลาที่ต้องการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	ไม่สอดคล้อง	Chi-Square
1.7.4	ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว	ไม่สอดคล้อง	One-way Anova

ตาราง 60 ต่อ

ข้อ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สถิติที่ใช้
2	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้มีความสัมพันธ์กับความต้องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย		
2.1	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation
2.2	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงแสง สี เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation
2.3	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation

ตาราง 60 ต่อ

ข้อ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สถิติที่ใช้
2.4	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ นันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมือง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัย สนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation
2.5	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ นันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่า เชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัย สนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation
2.6	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ นันทนาการ ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเมืองเวียง เก่าเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุน ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation
2.7	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระ ความรู้ ด้านการจัดนิทรรศการ มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้าน ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation

ตาราง 60 ต่อ

ข้อ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สถิติที่ใช้
2.8	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ สาระความรู้ ด้านการจัดวิทยากรบรรยาย มี ความสัมพันธ์กับความต้องการการท่องเที่ยว เชิง อนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของ นักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation
2.9	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ สาระความรู้ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับ นักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความต้องการ การ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุน ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation
2.10	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระ ความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation
2.11	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ นันทนาการ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยสนับสนุน ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation

ตาราง 60 ต่อ

ข้อ	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สถิติที่ใช้
2.12	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ สาระความรู้ มีความสัมพันธ์กับความต้องการการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียง เก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัย สนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation
2.13	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ สาระความรู้ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับ นักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความต้องการการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียง เก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัย สนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่	สอดคล้อง	Pearson Correlation

คำถามการวิจัยข้อที่ 3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ให้สอดคล้องต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร?

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้แก่ ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา/ ตัวแทนนักศึกษา

ดำเนินการจัดการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อวันที่ 5 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 ตั้งแต่เวลา 9.00 - 15.30 น. ณ เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวนทั้งสิ้น 20 คน โดยการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในคำถามการวิจัยข้อที่ 1 และ 2 เป็นข้อมูลดำเนินการประชุม ซึ่งมีประเด็นนำเสนอเพื่อร่วมกันพิจารณา ได้แก่

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่ที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
2. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการ
3. ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
4. ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน
5. ท่านคิดว่าความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จะสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างไร?
6. บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ละฝ่ายจะเป็นอย่างไร?
7. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการประชุม พบว่า

ประเด็นที่ 1 เป็นดังนี้

จากข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่ที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่ประชุมเห็นว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้มากขึ้น เพราะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่เดินทางมาท่องเที่ยวแต่ละวัน กลุ่มเป้าหมายรอง ได้แก่ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี มีธุรกิจส่วนตัว สถานภาพสมรส ภูมิภาคที่อยู่ภาคกลาง หรือกลุ่มที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา ก็มีความสำคัญไม่น้อยและอาจสามารถขยายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ควรจะต้องพัฒนาทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศให้เดินทางมาเยือน เนื่องจากแหล่งประวัติศาสตร์เป็นสมบัติของประเทศไทยที่ต้องหวงแหนและช่วยกันรักษาไว้ร่วมกัน

ประเด็นที่ 2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการ ได้แก่

จากผลการวิเคราะห์พบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

นักท่องเที่ยวต้องการให้มีการแสดงดนตรีพื้นเมือง จากวงชะล้อย ซอ ซึ่ง มากที่สุด รองลงมาคือ การแสดงพิธีกรรมพื้นเมือง และการฟ้อนรำพื้นเมือง ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่า ดนตรีพื้นเมืองทางเหนือมีความสนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้น เจ้าใจ ประกอบกับค่อนข้างหาฟังได้ยากในยุคนี ส่วนการแสดงพิธีกรรมพื้นเมือง อันได้แก่การแสดงพิธีต่างๆ ของชาวบ้านตามความเชื่อต่างๆ ของคนในแต่ละพื้นที่ เช่น บายศรีสู่ขวัญ สืบชะตา เป็นต้น และการฟ้อนรำพื้นเมือง ยังสามารถพบเห็นอยู่ในวิถีชีวิตปัจจุบัน

ดังนั้น รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีการแสดงดนตรีพื้นเมือง จากวงชะล้อย ซอ ซึ่ง ที่ประชุมเห็นว่า มีความเป็นไปได้ในการจัดรูปแบบดังกล่าว โดยจัดการแสดงดนตรีพื้นเมือง ในงานเทศกาลต่างๆ ของอำเภอเชียงแสน

ด้านการจัดแสดง แสง เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน พบว่านักท่องเที่ยวต้องการชมการแสดงชุด “เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียงแสน” มากที่สุด อาจเนื่องมาจากการเป็นการแสดงจากคนในท้องถิ่น โดยมีการแต่งตัว มีการจัดฉากประกอบเลียนแบบวิถีชีวิตผู้คนในอดีต เพื่อแสดงให้เห็นนักท่องเที่ยวได้ชมเมืองเชียงรายในอดีต วิเคราะห์ได้ว่าเป็นชุดการแสดงที่มีความน่าสนใจ เพราะเป็นเรื่องราวที่บอกเล่าเป็นตำนานที่ผู้คนส่วนใหญ่อาจไม่ทราบ ส่วนการแสดงรองลงมา ที่นักท่องเที่ยวเห็นว่ามีที่น่าสนใจน้อยกว่า ได้แก่ การจัดการแสดง แสง เสียง “ชุดเล็ก” เมืองเวียงเก่าเชียงแสน การจัดแสดง แสง เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมือง และการจัดการแสดง แสง สี เสียง บนจอม่านบริเวณเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

ดังนั้น รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดง แสง เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ที่ประชุมเห็นว่า ควรขอความร่วมมือจากโรงเรียนของอำเภอ หรือใกล้เคียง ร่วมกันฝึกซ้อมนักเรียนเพื่อทำการแสดง โดยอาจขอความอนุเคราะห์งบประมาณจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล และทำการแสดงในวันสำคัญทางประเพณีของไทย หรือเทศกาลประจำท้องถิ่น เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม และสืบสานตำนานพื้นเมืองของไทยต่อไป

ด้านการจัดแสดงการละเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน พบว่า นักท่องเที่ยวต้องการกิจกรรมการแสดงการตีกลองสะบัดชัย ซึ่งเป็นการแสดงการตีกลองใบใหญ่โดยใช้ลิ่มทำทางต่างๆ ประกอบการตีกลอง โดยการตีกลองสะบัดชัยนั้นจะประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีประเภท กลอง ฆ้อง ฉาบ เป็นต้น รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการแสดงการรำดาบ และกิจกรรมการ

แสดงการเล่นชนกว่าง โดยเฉพาะลักษณะสุดท้าย นักท่องเที่ยวไม่นิยมทากรุณสัตว์ แม้จะเป็นเพียงแมลงก็ตาม

ดังนั้น รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ด้านการจัดแสดงการเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ที่ประชุมเห็นว่า กิจกรรมการแสดงตีกลองสะบัดชัย เป็นกิจกรรมที่มีความเข้าใจ ก่อให้เกิดความตื่นเต้น สนุกสนาน ควรจัดการแสดงให้นักท่องเที่ยวชมในวันสำคัญทางประเพณีของไทย หรือเทศกาลประจำท้องถิ่น เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม และสืบสานตำนานพื้นเมืองของไทยต่อไป

ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจ กิจกรรมการนั่งเกวียนเทียมวัวหรือควายมากที่สุด อาจเพราะมีความแปลกและน่าสนใจ ส่วนกิจกรรมการนั่งเกวียนท่ามกลางเสียง ชะลัด ชอ ซึ่งและ กิจกรรมการนั่งเกวียนโดยใช้รถลาก อาจมีความน่าสนใจน้อยกว่า

ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจมากที่สุด ได้แก่การจัดกิจกรรมป่าเวณี่ปีใหม่เมือง กิจกรรมตานก๋วยสลาก และกิจกรรมปล่อยโคมลอยในวันลอยกระทง ทั้งสามกิจกรรม เพราะเป็นประเพณีท้องถิ่นที่มีมาแต่ช้านาน และยังคงความเป็นประเพณีทางเหนือ

ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัดเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจมากที่สุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์ การจัดกิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนกปล่อยปลา การจัดกิจกรรมแห่พระสงฆ์ – ไหว้พระขอพร 8 วัดการจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์ รongลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมเดินจงกรม การจัดกิจกรรมเจริญสมาธิภาวนา

สรุปประเด็นที่ 2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ ที่ประชุมเห็นว่า ควรประชาสัมพันธ์รูปแบบกิจกรรมแต่ละด้านไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการและพัฒนากลยุทธ์การตลาดแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวต่อไป

ประเด็นที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวที่อำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย แบบนันทนาการ มากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ และด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ส่วนแบบ

สาระความรู้ มากที่สุด ได้แก่ ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น เมืองเวียงเก่าเชียงแสน ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว และด้านการจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยาย สำหรับระยะเวลาที่ต้องการให้มีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ ได้แก่การจัดตลอดปี หรือเฉพาะฤดูกาล

ประเด็นที่ 4 ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญตามลำดับ ดังนี้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

1. ป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยวชัดเจน เข้าใจง่าย
2. บริการด้านสุขอนามัย เช่นห้องน้ำสะอาด
3. สถานที่จอดรถบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวกว้างขวางทางเข้า-ออกสะดวก
4. มีรถสำหรับบริการนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยว
5. บริการร้านอาหารบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว

ด้านความปลอดภัย

1. ศูนย์ประชาสัมพันธ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอยู่ภายในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว
2. มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอย่างทั่วถึง
3. มีสถานพยาบาลและเจ้าหน้าที่ดูแลประจำ

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1. การให้บริการถึงขยะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว
2. การให้บริการไฟฟ้า น้ำประปา บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว
3. การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว

สรุปประเด็นที่ 3 และ 4 ที่ประชุมเห็นว่า ควรนำเสนอประเด็นดังกล่าว ประชาสัมพันธ์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการและพัฒนากลยุทธ์การตลาดแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวต่อไป และส่วนราชการสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนงบประมาณต่างๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา หรือกำหนดนโยบายที่เหมาะสมได้มากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 5 ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จะสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างไร?

และ ประเด็นที่ 6 บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ละฝ่ายจะเป็นอย่างไร?

ผู้นำชุมชน และหน่วยงานราชการ ควรต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้นำชุมชนมีบทบาทที่เข้มแข็งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์มากขึ้น และดำเนินการจัดเวทีทบทวนการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา เช่น สถานการณ์การท่องเที่ยวและบทเรียนการจัดการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของชุมชน ทั้งระบบบริหารจัดการ ปัญหาอุปสรรค จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม ที่เปลี่ยนไป และควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ให้สะดวก แต่ต้องไม่ทำลายเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ และหน่วยงานอบต.ควรให้ความสำคัญบรรจุเข้าแผนโครงการตำบล

ตัวแทนชุมชนท้องถิ่น ควร ต้องทำให้ชุมชนเกิดความเข้าใจและมีความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ร่วมกัน และร่วมกันถ่ายทอดและเผยแพร่ ประวัติศาสตร์/ตำนานเรื่องราว องค์ความรู้ ภูมิปัญญาของคนในชุมชน สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และจุดที่น่าสนใจของชุมชน เป็นต้น ให้แก่คนรุ่นหลัง เพื่อสืบทอดวัฒนธรรม อาจมีการพัฒนาสินค้าพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ เพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการ หรือ ผู้ให้บริการ สามารถนำลักษณะกิจกรรมที่ได้ในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ ปรับใช้เป็นกิจกรรมที่สามารถจะช่วยเหลือเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเดิมได้ และควรศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แห่งอื่นๆ ในประเทศไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้วย

สถานศึกษา/ ตัวแทนนักศึกษา มีบทบาทในการช่วยเหลือได้ทุกด้าน เช่น ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว การให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หรือการนำนักศึกษาไปทัศนศึกษา หรือร่วมกันบูรณาการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการอนุรักษ์อย่างเป็นรูปธรรม มหาวิทยาลัยควรเป็นแกนนำในการถ่ายทอดความรู้และจิตสำนึกที่ดีในวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่นักศึกษาผ่านหลักสูตรการเรียนการสอน และการให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมในภาคปฏิบัติจริง โดยการสอดแทรกเนื้อหาและกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมลงในหลักสูตรการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และให้สถานศึกษาในแต่ละชุมชนเป็นหน่วยงานหลักใน

การจัดกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมให้มากขึ้น และอาจสนับสนุนให้มีผลงานหรืองานด้านการศึกษาที่เป็นการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสนับสนุนนักศึกษาเข้าร่วมกับกิจกรรมของมหาวิทยาลัยด้านศิลปวัฒนธรรมด้วยทุกครั้ง โดยนำเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนเป็นหลัก

สรุปประเด็นที่ 6 บทบาทของทุกฝ่ายในการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เมืองเวียงเก่า เชียงแสน ไม่ใช่หน้าที่ของคนใดคนหนึ่งแต่เป็นทุกฝ่ายร่วมกัน อาจมีการจัดเวทีทำความเข้าใจกับชุมชน ผู้นำ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ที่สำคัญต้องร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เดิม มิให้สูญหายไปจากการแทรกแซงของวิถีชีวิตสมัยใหม่

ประเด็นที่ 7 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ที่ประชุมเห็นว่า งานวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบความต้องการ และข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยวทั้งในและนอกพื้นที่ ทำให้สามารถนำข้อมูลนำมาปรับใช้และวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ของอำเภอเชียงแสน และได้แนวทางรูปแบบที่เหมาะสมในความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้แนวทางความร่วมมือและความเป็นไปได้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ร่วมกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งผลของการวิจัยที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการ การพัฒนา การส่งเสริม และประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน เนื่องจากทำให้ทราบถึงความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยว ชาวไทย ที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ ใน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ประชาชน ในท้องถิ่น หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการ จัดการ และพัฒนา รวมทั้งส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ในด้านแหล่งท่องเที่ยว นำไปปรับปรุง รูปแบบการให้บริการ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ตลอดจนยัง เป็นการประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงวิชาการ และเป็นแนวทางในการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สำหรับจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทยเพื่อพัฒนาให้แหล่ง ท่องเที่ยวต่างๆ มีความพร้อมและสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น

5.1 บทสรุป

จากจุดมุ่งหมายของการวิจัย 3 ข้อ ได้แก่ 1. เพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย 2. เพื่อศึกษาลักษณะ ทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิภาคที่อาศัย ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย และ 3. เพื่อศึกษาความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสนของนักท่องเที่ยวชาวไทย

มีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จำนวน 621,549 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำ วิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวนทั้งสิ้น 410คนในเขตจังหวัดเชียงราย เครื่องมือที่ใช้ใน การศึกษาค้นคว้า ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งหมวดหมู่ของ แบบสอบถามตามแนวกรอบความคิดในการวิจัย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และ

ดำเนินการจัดการประชุมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย นำผลที่ได้ นำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ให้สอดคล้องต่อความต้องการ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ผลสรุปร่วมกันว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ควรจะต้อง พัฒนาทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศให้เดินทางมาเยือนเนื่องจากแหล่ง ประวัติศาสตร์เป็นสมบัติของประเทศไทยที่ต้องหวงแหนและช่วยกันรักษาไว้ร่วมกัน ส่วนรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ ควร ประชาสัมพันธ์รูปแบบกิจกรรมแต่ละด้านไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอำเภอเชียงแสน จังหวัด เชียงราย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการและพัฒนากลยุทธ์การตลาดแก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวต่อไป เนื่องจากนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความต้องการที่ไม่ หยุดนิ่ง ชอบสิ่งแปลกใหม่

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1. ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาค้นคว้า ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อ เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของอำเภอเชียงแสน ต่อ องค์การที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังนี้

5.2.1.1 จากข้อมูลลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทาง มาท่องเที่ยวอำเภอเชียงแสน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สถานภาพโสด ช่วงอายุระหว่าง 20 – 29 ปี ภูมิภาคที่อยู่ภาคเหนือ จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อเชิญชวน และกระตุ้นให้มาท่องเที่ยวเพิ่มมากยิ่งขึ้น

5.2.1.2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย สามารถปรับใช้ร่วมกันทั้งรูปแบบนันทนาการ และสาระความรู้

5.2.1.3 ควรมีการปรับปรุงสถานที่จอดรถให้มีความกว้างขวาง และเป็นระเบียบ เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อความสะดวกของสถานที่จอดรถ

5.2.1.4 ควรมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ให้มากขึ้นเพื่อสร้างการรับรู้ และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอเวียงแสนให้มากขึ้น

5.2.1.5 ควรจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการท่องเที่ยวแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวให้นานขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับอำเภอเวียงแสน จังหวัดเชียงราย

5.2.1.6 ควรปรับปรุงเรื่องป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ให้มีความชัดเจน มากขึ้น เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาท่องเที่ยวสถานที่ทางประวัติศาสตร์

5.2.1.7 ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่นควรร่วมกันในการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ให้มากขึ้นเพื่อสร้างความประทับใจและภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่อำเภอเวียงแสน จังหวัดเชียงราย

5.2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.2.1 ควรศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ที่จะได้รับหลังจากการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในอำเภอเวียงแสน เพื่อนำข้อมูลไปวางแผนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

5.2.2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา และอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

5.2.2.3 ควรศึกษาการรับรู้ของนักท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในอำเภอเวียงแสน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2546. การใช้ Spss for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: หจก.ซี เค โฟโต้สตูดิโอ
- กัลยารัตน์ ศิริรัตน์. 2550. การวางแผนเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉลองศรี พิมลสมพงษ์. 2542. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ฉัตรสุดา อู่เชื้อง. 2546. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวโบราณสถานเวียงกุมกาม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.(พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์
- ดร.ชนันท์ เอ็มพันธ์. 2539. โครงการจัดทำแผนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติบริเวณน้ำตกพาเจริญ จังหวัดตาก.กรุงเทพฯ:ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543. สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้ว
- ประสาธ อิศรปรีดา. 2538. สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- พิชิต ฤทธิจุญ. 2544. ระเบียบการวิจัยทางสังคมศาสตร์.กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- ยุพดี เสดพรรณ. 2539. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์พิศิษฐ์การพิมพ์.
- รัชดาพรรณ สุวรรณมาโจ. 2548. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวโบราณสถานเวียงกุมกาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. จังหวัดเชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วรรณ วะษ์วานิช. 2546. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บรรณานุกรม (ต่อ)

วันดี สีสังข์. 2549. **แนวทางเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน**

ของจังหวัดกาญจนบุรี. กาญจนบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรืองและคณะ. 2547. **เส้นทางท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์.**

ศศิธร สุตะวงศ์และคณะ. 2549. **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยว**

ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย :สาขาวิชาการตลาด คณะวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2539. **การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์.** พิมพ์ครั้งที่ 8.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2549. **การวิจัยการตลาด.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ บริษัท ธรรมสาร จำกัด.

ศุภลักษณ์ อัครางกูร. **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว.** พิมพ์ครั้งที่ 2. จังหวัดขอนแก่น: โรงพิมพ์

คลังน่านวิทยา

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2540. **โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผน**

แม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ: รายงานฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ:

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สฤษฎ์ แสงอรุณ. **นิยามและความหมายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.** กรมอุทยานแห่งชาติ

สัตว์ป่าและพันธุ์พืช.

สุคนธ์ธำร สุระเดชพิภพ. 2549. **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยว**

เมืองประวัติศาสตร์เชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย . จังหวัดเชียงราย:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เสรี เวชชาบุษกร. 2545. **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์.** ในเอกสารการสอนชุดวิชาการนันทนาการ

และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แสงเดือน สอนเจริญ. 2548. **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาว**

ไทย บริเวณ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย. จังหวัดเชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 6 เชียงใหม่.2542. **แผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.**
พิมพ์ครั้งที่ 2.เชียงใหม่: โรงพิมพ์ดาวคอมพิวกราฟิก
- อารีย์ วรเวชชนกุล. 2546. **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดนครปฐม.**จังหวัดนครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาอังกฤษ

- Maslow. 1971. **A Theory of Human Motivation.** G.David Hughes,Attude measurement for Marketing Strategies Glenvie,III:scott, Foresman&co.
- Loudon David and Bitta Albert J. Deller. 1988. **Consumer Behavior: Concepts and Applications,**3rd.ed. New York: Mcgraw-Hill, Inc
- Schiffman Leon G.and Kanuk Leslie Lazar. **Consumer Behavior,**4th.Ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc., A Division of simin&Schuster.
- Swarbrooke,John and Horner,Susan. 1999. **Consumer Behaviour in Tourism.** Oxford:Butterworth-HeinemannGreat Britain.
- Walters C. Glenn. 1978. **Consumer Behavior: Theory and Practice,** 3 rd. ed. Homewood,Illinois: Richard D.Irwin, Inc.
- Yamane, Taro. 1973. **“Statistic: an introductory analysis”** New York: Harper&Raw.

ภาคผนวก ก

Gantt chart เปรียบเทียบกิจกรรมที่เสนอในข้อเสนอโครงการ

และกิจกรรมที่ทำจริง

Gantt chart เปรียบเทียบกิจกรรมที่เสนอในข้อเสนอโครงการ และกิจกรรมที่ทำจริง

1. วัตถุประสงค์ของชุดโครงการ

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภาคที่อยู่อาศัย ที่มีผลต่อความต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ของนักท่องเที่ยวชาวไทย
2. เพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ในความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ให้สอดคล้องต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย

2. กิจกรรมหลักที่ทำตาม Proposal

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ ข้อที่*	ร้อยละความ พึงพอใจต่อ ผลสำเร็จ*
กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลที่ได้จริง		
1.จัดทำ แบบสอบถาม	แบบสอบถามเพื่อ ศึกษาความ ต้องการของ นักท่องเที่ยว ชาวไทยที่มีต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียง เก่าเชียงใหม่	แบบสอบถามเพื่อการ เก็บข้อมูลจาก นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 410 คน ที่ เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอเชียงแสน จังหวัด เชียงราย	ข้อที่ 1 และ 2	100%

	จังหวัดเชียงราย			
2.ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณา แบบสอบถาม	แบบสอบถามที่ ได้รับการพิจารณา ความเหมาะสม จากผู้ทรงคุณวุฒิ	แบบสอบถามได้รับการ พิจารณาความเหมาะสม จากผู้ทรงคุณวุฒิ	ข้อที่ 1 และ 2	100%
3.นำแบบสอบถาม แจกแก่นักท่องเที่ยว ชาวไทยที่เดินทาง มาอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	ข้อมูลความ ต้องการของ นักท่องเที่ยวชาว ไทยที่มีต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียง เก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	-ทราบข้อมูลความ ต้องการของนักท่องเที่ยว ชาวไทยที่มีต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	ข้อที่ 1 และ 2	100%
4.วิเคราะห์ผลข้อมูล ที่ได้จากการสำรวจ ด้วยแบบสอบถาม	ผลการวิเคราะห์ ความต้องการของ นักท่องเที่ยวชาว ไทยที่มีต่อรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียง เก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	-ทราบลักษณะทาง ประชากรศาสตร์ของ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี ผลต่อรูปแบบการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย -ทราบรูปแบบการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์เส้นทาง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่ สอดคล้องกับ ความต้องการของนักท่องเที่ยว	ข้อที่ 1 และ 2	100%

		ชาวไทย		
5.จัดการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	-ทราบข้อคิดเห็นจากประเด็นงานวิจัยแต่ละประเด็น -เกิดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	ข้อที่ 3	100%

ตาราง Output

Output		ในกรณีล่าช้า (ผลสำเร็จไม่ถึง 100%) ให้ระบุสาเหตุและการแก้ไขที่ดำเนินการ
กิจกรรมในข้อเสนอโครงการ	ผลสำเร็จ (%)	
1. ได้แบบสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	100%	-
2. ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแบบสอบถาม	100%	-
3. ได้นำแบบสอบถามแจกแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	100%	-
4. ได้ผลการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	100%	-

ลงนาม .....

นางสาวศุภิกา สุภารัตน์

(หัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน)

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง “รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย”

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยจะนำผลการวิจัยที่ได้รับจากการวิจัยนี้ไปใช้แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ในอำเภอเชียงแสน ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการกรอกแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการและแบบสาระความรู้ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตอนที่ 3 ความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่ได้รับผลกระทบจากการตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

คณะผู้วิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง “รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย”

ตอนที่ 1: ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1.เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2.อายุ

( ) 20-29 ปี

( ) 30-39 ปี

( ) 40-49 ปี

( ) 50-59 ปี

( ) 60 ปีขึ้นไป

3.ระดับการศึกษา

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี

( ) ปริญญาตรี

( ) สูงกว่าปริญญาตรี

4.สถานภาพ

( ) โสด

( ) สมรส/อยู่ด้วยกัน

( ) หย่าร้าง/แยกกันอยู่

5.อาชีพ

( ) นักเรียน/นักศึกษา

( ) ราชการ/รัฐวิสาหกิจ

( ) พนักงานบริษัทเอกชน

( ) ธุรกิจส่วนตัว

( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท

( ) 5,001 – 10,000 บาท

( ) 10,001 – 15,000 บาท

( ) 15,001 – 20,000 บาท

( ) 20,001 – 25,000 บาท

( ) 25,001 – 30,000 บาท

( ) 30,001 บาท ขึ้นไป

7. ภูมิภาคที่อาศัย

( ) ภาคเหนือ

( ) ภาคตะวันออก

( ) ภาคตะวันออกเฉียงใต้

( ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

( ) ภาคตะวันตก

( ) ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

( ) ภาคใต้

( ) กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2: แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียง
 เก่าเชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย แบบนันทนาการและแบบสาระความรู้
 คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1.รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ นันทนาการ	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1.1 การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียง แสน					
1.1.1 การแสดงพิธีกรรมพื้นเมือง					
1.1.2 การพ้อนรำพื้นเมือง					
1.1.3 การแสดงดนตรีพื้นเมือง จากวงสะล้อ ซอ ซึง					
1.2 การจัดแสดง แสง เสียง เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน					
1.2.1 การแสดง แสง สี เสียง “เล่าขานตำนานเมืองเวียงเก่าเชียง แสน					
1.2.2 การจัดการแสดง แสง เสียง “ชุดเล็ก” เมืองเวียงเก่าเชียงแสน					
1.2.3 การจัดแสดง แสง สี เสียง การจำลองวิถีชีวิตคนพื้นเมือง					
1.2.4 การจัดการแสดง แสง สี เสียง บนม่านบริเวณเมืองเวียงเก่า เชียงแสน					
1.3 การจัดแสดงการเล่น เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน					
1.3.1 กิจกรรมการแสดงการตีกลองสะบัดชัย					
1.3.2 กิจกรรมการแสดงการรำดาบ					
1.3.3 กิจกรรมการแสดง การเล่นชนกวาง					
1.4 การจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน					
1.4.1 กิจกรรมการนั่งเกวียนเทียมวัวหรือควาย					
1.4.2 กิจกรรมการนั่งเกวียนโดยใช้รถลาก					
1.4.3 กิจกรรมการนั่งเกวียนท่ามกลางเสียง สะล้อ ซอ ซึง					

1.รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบ นันทนาการ	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1.5 การจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ตามประเพณีประจำปี					
1.5.1 จัดกิจกรรมป่าเวณีย์ปีใหม่เมือง					
1.5.2 จัดกิจกรรมตานก๋วยสลาก					
1.5.3 จัดกิจกรรมปล่อยโคมลอยในวันลอยกระทง					
1.6 การจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่					
1.6.1 การจัดกิจกรรมเดินจงกรม					
1.6.2 การจัดกิจกรรมเจริญสมาธิภาวนา					
1.6.3 การจัดกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์					
1.6.4 การจัดกิจกรรมแห่งความเมตตา คือ การปล่อยนก ปล่อยปลา					
1.6.5 การจัดกิจกรรมแห่พระสงฆ์ – ไหว้พระขอพร 8 วัด					
1.6.6 การจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตร ข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์					
2. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสารถความรู้					
2.1 การจัดนิทรรศการ					
2.1.1 นิทรรศการเครื่องแต่งกายสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่					
2.1.2 นิทรรศการโบราณวัตถุเวียงเก่าเชียงใหม่					
2.1.3 นิทรรศการจิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมฝาผนังสมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่					
2.1.4 นิทรรศการประวัติศาสตร์สมัยเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่					
2.1.5 นิทรรศการวิถีชีวิตของชาวเชียงใหม่ในสมัยเวียงเก่าเชียงใหม่					

แสน					
2.2 การจัดวิทยากรบรรยาย					
2.2.1 การจัดวิทยากรบรรยายได้ตามโบราณสถาน					
2.2.2 การจัดวิทยากรน้อยท้องถิ่น					

1.รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ แบบสาระ ความรู้	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2.3 การจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว					
2.3.1 เอกสารแผ่นพับ					
2.3.2 คู่มือการท่องเที่ยวเส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่					
2.3.3 แผ่นซีดีรอม					
2.4 การถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น เมืองเวียงเก่าเชียงใหม่					
2.4.1 เครื่องจักรสาน					
2.4.2 การทำมาหากินแบบพื้นเมือง					
2.4.3 การรักษาโรคแบบพื้นเมือง					
2.4.4 การทำเครื่องดนตรีแบบพื้นเมือง					

ตอนที่ 3 : ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่า

เชียงแสน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. ท่านสนใจรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบใดมากที่สุด (ถ้าท่านตอบแบบสาระความรู้ให้ข้ามไปทำข้อ 3)

( ) แบบนันทนาการ

( ) แบบสาระความรู้

2. ท่านสนใจรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบนันทนาการใดมากที่สุด

( ) ด้านการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

( ) ด้านการจัดแสดง แสง สี เสียง เมืองเวียงเก่าเชียงแสน

( ) ด้านการจัดแสดงการเล่น เมืองเวียงเก่าเชียงแสน

( ) ด้านการจัดกิจกรรมนั่งเกวียนชมเมืองเวียงเก่าเชียงแสน

( ) ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับเมืองเวียงเก่าเชียงแสนตามประเพณีประจำปี

( ) ด้านการจัดกิจกรรมไหว้พระ 8 วัด เมืองเวียงเก่าเชียงแสน

3. ท่านสนใจรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แบบสาระความรู้ใดมากที่สุด

( ) ด้านการจัดนิทรรศการ

( ) ด้านการจัดวิทยากรเป็นผู้บรรยาย

( ) ด้านการจัดเอกสารใบความรู้สำหรับนักท่องเที่ยว

( ) ด้านการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเวียงเก่าเชียงแสน

4. ระยะเวลาใดที่ท่านต้องการให้มีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แบบนันทนาการและแบบสาระความรู้มากที่สุด

( ) จัดตลอดปี

( ) เฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยว

( ) เฉพาะวันหยุดเทศกาล

( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. ท่านคิดว่าปัจจัยสนับสนุนต่อไปนี้มีสำคัญมากน้อยเพียงใด ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน

ปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ เส้นทางเมืองเวียงเก่า เชียงแสน	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
5.1 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
5.1.1 ป้ายบอกเส้นทาง การท่องเที่ยวชัดเจน เข้าใจง่าย					
5.1.2 มีรถสำหรับบริการนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยว					
5.1.3 สถานที่จอดรถบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวกว้างขวาง ทางเข้า-ออก สะดวก					
5.1.4 บริการร้านจำหน่ายของที่ระลึกบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
5.1.5 บริการด้านสุขอนามัย เช่น ห้องน้ำสะอาด					
5.1.6 บริการร้านอาหาร บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
5.2 ด้านความปลอดภัย					
5.2.1 มีสถานพยาบาลและเจ้าหน้าที่ดูแลประจำ					
5.2.1 มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอย่างทั่วถึง					
5.2.3 ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอยู่ภายใน บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
5.3 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
5.3.1 การให้บริการน้ำไฟฟ้า น้ำประปา บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
5.3.2 การให้บริการถังขยะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
5.3.3 การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

เรื่อง “ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จังหวัดเชียงราย”

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร? ต่อลักษณะประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่ที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร? ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน แบบนันทนาการ และแบบสาระความรู้ ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการ
3. ท่านคิดว่าจากผลที่ได้จากการวิจัยความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร?
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร? ต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน
5. ท่านคิดว่าความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อปัจจัยสนับสนุนต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงแสน จะสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างไร?
6. บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ละฝ่ายจะเป็นอย่างไร?

7. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่

เส้นทางเมืองเวียงเก่าเชียงใหม่ หมายถึง เส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสนที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเพื่อชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในอำเภอเชียงแสน ได้แก่ วัดพระธาตุเจดีย์หลวง วัดพระบาท วัดพระธาตุผาเงา วัดเจดีย์เจ็ดยอด วัดพระเจ้าล้านทอง วัดพระธาตุจอมกิตติ วัดพระธาตุดอยงูเข้า วัดป่าสัก พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ (หอผีเสื้อ) อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ ทะเลสาบเชียงแสน

1. วัดพระธาตุเจดีย์หลวง

2. วัดพระบาท

3. วัดพระธาตุผาเงา

4. วัดเจติยเจ็ดยอด

5. วัดพระเจ้าล้านทอง

6. วัดพระธาตุจอมกิตติ

7. วัดพระธาตุคอกยปูเข้า

8. วัดป่าสัก

. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ(หอฝิ่น)

10. อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ

11. ทะเลสาบเชียงแสน

